

W numerze

2014 NO. 2 总第6期 BURSZTYN 2014 No. 2

08 波兰驻华大使：加入欧盟十年让波兰经历巨变
Tadeusz Chomicki: wielka zmiana po przystąpieniu do UE

16 Polska eurazjatyckim węzłem transportowym?

52 Dagadana – nieograniczone horyzonty muzyczne
塔卡塔娜——聆听中国，跟随自己梦想的脚步

62 Polski dziennikarz w Kantonie
跨越400年的文化使者——波兰记者在广州

74 驶过繁华与沧桑的“小舟”
——罗兹纪行

主 办 : 中国国际广播电台
Właściciel tytułu: Chińskie Radio Międzynarodowe
电子信箱 (e-mail) : pol@cri.com.cn
地 址 : 北京市石景山路甲16号
Adres: Shijingshan Lu 16A, Beijing, China
联系电话 (Tel.) : 86-10-68892092

出 版 : 中波经济文化交流基金会
Wydawca: Fundacja Chińsko-Polskiej Wymiany Gospodarczej i Kulturalnej
Adres : Fundacja Sinopol
Ul. Królowej Marysieński 1/29, 02-954 Warsaw, Poland
Tel. 48-22-651 8295

主 编 (Redaktor naczelny) : 殷相峰 Yin Xiangfeng
副 主 编 (Zastępca redaktora naczelnego) : 钟 雷 Zhong Lei
责任编辑 (Redaktor prowadzący) : 赵 霞 Zhao Xia

编辑、记者、翻译 (Zespół) :
毕 磊 Bi Lei 韩新忠 Han Xinzhong
林伟大 Lin Weida 刘英琦 Liu Yingqi
时 光 Shi Guang 汤 黎 Tang Li
吴 俣 Wu Yu 杨 晨 Yang Chen
张和轩 Zhang Hexuan 张婷婷 Zhang Tingting

美术总监 (Projekt graficzny) : CRI视觉艺术工作室

责任校对 (Korekta) : 姚伟涛 Wojciech Jakóbiec

波兰推广总代理 (Zamawianie reklam - Polska) : Fundacja Chińsko-Polskiej Wymiany Gospodarczej i Kulturalnej (www.sinopol.pl)
联系方式 (Kontakt) : 48-22-651 8295 电子邮箱 (e-mail): biuro@sinopol.pl

《琥珀》官方网站 (Wersja elektroniczna) : bursztyn.cri.cn

法律顾问声明 : 本刊部分图片和文字内容来自网络。根据《中华人民共和国著作权法》，本刊转载媒体从业人员职务作品，稿酬将付给该从业人员所属媒体机构；本刊转载非职务作品，稿酬将支付给著作权人。

Część ilustracji i informacji zamieszczonych w niniejszym czasopiśmie pochodzi z zasobów internetowych. Zgodnie z obowiązującą w ChRL ustawą o prawach autorskich, w przypadku przedruku dzieł powstałych w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych przez osoby zatrudnione w instytucjach medialnych, należne honoraria wypłaca się instytucji zatrudniającej autora, a w przypadku przedruku dzieł powstałych bez związku z wykonywaniem pracy w instytucjach medialnych, honoraria wypłaca się właścicielom praw autorskich.

印 刷 (Druk) : LOTOS Poligrafia sp. z o.o.
印 数 (Nakład) : 5000
地 址 (Adres) : ul. Wał Miedzeszyński 98, 04-987 Warszawa
联系方式 (Tel.) : 0048 22 872 22 66

W numerze

2014 NO. 2 总第6期 BURSZTYN 2014 No. 2

目录**BURSZTYN**
琥珀**入盟十年 10 lat w Unii**

- 08** 波兰驻华大使：加入欧盟十年让波兰经历巨变
Tadeusz Chomicki: wielka zmiana po przystąpieniu do UE
- 13** W Ambasadzie RP w Pekinie o rocznicy rozszerzenia UE
波兰驻华使馆召开欧盟东扩 10 周年研讨会
- 14** Pekin: sympozjum z okazji 10. rocznicy rozszerzenia UE o Polskę i inne państwa regionu
欧盟东扩10周年研讨会在京召开
- 15** 欧盟东扩十年：多样性的欧盟和开放的中欧关系
- 16** Polska eurazjatyckim węzłem transportowym?
- 18** Polska-Chiny: biznesowa współpraca nabiera tempa
- 20** 中波留学生的选择与梦想
Studia na drugim końcu Eurazji

新闻资讯 Wydarzenia

- 26** 波兰致力于能源多样化 意欲摆脱对外能源依赖
为防止酒后开车 波兰计划在汽车中加装酒精检测装置
波兰计划在中小学校内及周边禁售垃圾食品

- 27** 波兰人日渐青睐有机食品
波兰首都公共自行车损毁现象严重
格但斯克建“特别青年旅馆”以帮助青年就业
- 28** 异曲同工——海外矿产资源投资
Różne drogi, podobne rezultaty – inwestycje w zagraniczne złoża KGHM i China Minmetals
- 30** 图说天下 Świat w obrazach

经济资讯 Wokół biznesu

- 36** Forbes: pod koniec roku w Chinach będzie 14 mln "zamożnych"
Co drugie centrum handlowe w budowie znajduje się w Chinach
- 37** Chińczycy liderami zakupów internetowych
Hainan: powstanie największe wolnocłowe centrum handlowe świata
- 38** 琥珀越来越受中国人青睐，波兰琥珀商争相进军中国市场
AMBERIF 2014

42 波兰式的“引进来”赶上中国式的“走出去”

44 Chiny: coraz więcej samochodów na prąd
电动汽车走向普及

48 最时尚 Modne rzeczy

文化生活 Kultura i społeczeństwo

52 Dagadana – nieograniczone horyzonty
muzyczne
塔卡塔娜——聆听中国，跟随自己梦想的脚步

62 Polski dziennikarz w Kantonie
跨越400年的文化使者——波兰记者在广州

68 China Fashion Week w Pekinie

70 Jesteśmy sobie bliscy

71 汉字 Znak rozszyfrowany

72 行走中国 Po Chinach
W obiektywie Mateusza: Wuzhen
《麦特的镜头》之乌镇

旅游 Podróże

74 驶过繁华与沧桑的“小舟”
——罗兹纪行

78 Hangzhou - raj na Ziemi

80 日本脑炎——旅行者们无法预期的威胁
Japońskie zapalenie mózgu – nieprzewidywalne
zagrożenie dla podróżujących

美食 Kuchnie

82 Lwie głowy

84 鱼排酸黄瓜汤

娱乐 Rozrywka

86 „Jesteśmy nadzieją polskiego heavy metalu”
– rozmowa z Scream Maker
理想和激情让“我们与众不同”
——访波兰重金属乐团“尖叫制造者”

93 波兰摇滚组合ROAN：我们喜欢中国元素

94 Krzyżówki 填字游戏

We open the Sky-high travel agency! 为您开启空中高端旅行代理服务！

LOT Travel is a perfect solution for everyone, who loves travelling with a touch of splendor. We will take care of all the details for you to enjoy the charm of newly discovered places.

波航旅行代理服务， 针对每一位热爱壮美景观的旅行者而提供。
我们将关照您的旅行细节，旨在您可以尽享旅程的魅力。

☎ 00 48 22 577 66 77 lottravel.com

入盟10年

10. ROCZNICA PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

“10年前，波兰与另外9个国家加入了欧盟。入盟的可能性要归功于我们为达到成员国标准所付出的巨大努力。加入欧盟并非一时兴起。成为欧盟的一分子是因为我们进行了全面的改革，实际上自下而上地重塑了我们的国家。我们曾用不到十年的时间，建立了民主制度和自由市场经济-欧洲联盟的两个支柱。

在这欢庆的年份，我希望您可以受到波兰的自由之路及欧洲一体化的鼓舞。毋庸置疑，入盟10年间，波兰的GDP飞涨了48.7%。即使在2008-2013年间全球金融危机最严重时，我们的经济还是增长了20%，在欧盟表现最好。2012年波兰的外国投资总量达1789亿欧元，几乎是2003年的4倍。入盟10年间，波兰增加了200万个就业岗位。数字胜过雄辩。”

—— 波兰外长 Radosław Sikorski

波兰驻华大使： 加入欧盟十年让波兰经历巨变

■本刊记者 张和轩 吴昊 发自北京

2014年

是波兰加入欧盟的第10个年头。作为欧盟的成员国，波兰带给欧盟什么影响，欧盟又是怎么影响波兰的，中国与波兰的关系在这十年中又发生了怎样的变化呢？本刊记者就此采访了波兰驻华大使塔德乌什·霍米茨基阁下，以下是采访全文。

《琥珀》杂志：波兰加入欧盟10周年，欧盟对波兰这十年来的影响如何？

波兰大使：为了达到入盟标准，波兰国内进行了一系列改革，包括法律问题、社会问题、就业问题、环保问题、劳动市场问题等等。因此可以说在入盟前，欧盟就已经深深地影响了波兰。成为欧盟成员后，波兰是接受欧盟资金援助的重要国家，波兰使用这些资金改善了自己的基础设施、电信、道路、火车等。有了这些资金的援助，波兰的经济得以持续增长。成为欧盟成员后，我们与其它成员国的贸易往来也大幅增加。现在波兰70%的出口与60%的进口贸易都是与欧盟成员国完成的。现在波兰是欧盟最重要的成员国之一，不仅仅是因为波兰自己幅员辽阔，更因为波兰已经牢记自己是欧盟的一部分，并愿意为欧盟的发展出一份力。

《琥珀》杂志：作为欧盟成员国，相比入盟之前，波兰和中国的关系在政治方面有什么变化？

波兰大使：中波的关系与中国和欧盟的关系是平行一致的。过去几年中国与欧盟已经结成了战略伙伴关系，在商贸投资等方面展开了合作。中国对波兰的关注不仅仅是因为波兰是中国人民的老朋友，也是因为波兰是欧盟重要的成员国，对欧盟的发展走势有很重要的影响。中国和中东欧国家领导人会晤也是我们相当看重的一个方

面。首先这是一个提升双边关系的重要舞台，另外这也是提高中国与欧盟甚至欧洲合作的重要契合点。我也希望中国和波兰的友好合作能长久持续下去。

《琥珀》杂志：作为欧盟成员国，相比入盟之前，波兰和中国在教育合作方面有什么变化？是否有更多中国学生到波兰读书，或者波兰学生到中国读书？有多少波兰大学和中国大学建立了合作关系，都是以什么样的形式合作？

波兰大使：中国留学生是世界留学生的主力军。以往他们主要的去向是美国、澳洲和英国，现在他们也将目光投向了其它国家，这其中就包括波兰。来波兰的中国留学生人数在过去三年内翻了一翻，不过整体数目仍然偏低。事实上波兰是很有吸引力的留学目的地，原因有二：首先波兰的高校具有欧洲一流的教学水平。其次在波兰读书的花费要远低于西欧和美国。后者的年支出普遍在三万美元以上，而在波兰只需要这个数目的一半。我们也希望吸引更多的中国学生，因为中国对于波兰而言非常重要。目前已经有5所中国的高校开设了波兰语课程，这让我们感到非常欣慰。如果留学生在对象国有良好的印象的话，肯定也会对将来的发展产生正面的影响。

《琥珀》杂志：作为欧盟成员国，相比入盟之前，波兰和中国的关系在经

济方面有什么变化？对中国投资者来说，波兰越来越成为一个具有吸引力的投资地，波兰和中国在经济方面的合作是否较之前更多，中波双方是最互惠共赢的合作领域有哪些呢？

波兰大使：波兰的经济发展情况良好，高科技的项目接连上马，而作为欧盟的成员也要求我们进行相关的更新换代，可以说欧盟促进了我们经济发展的现代化。而一些跨国项目也促进了多个国家的相互合作，其中就包括欧盟和中国。就好像城镇化现在是中国热议的焦点，而欧盟以及波兰就有很多的相关经验。加入欧盟后，波兰也遵从了欧盟一体化的相关法律和标准。

《琥珀》杂志：作为欧盟成员国，相比入盟之前，波兰和中国的关系在旅游方面有什么变化？特别是在2007年12月21日在波兰成为申根区后，去波兰旅游的中国人是否大幅增长？

波兰大使：波兰成为申根成员国对我们很有用。去欧洲旅行的中国游客很少只去一个国家，往往都是在最短时间内去最多的地方，有了申根签证就大大简化了这个过程。对于想考察多个国家投资环境的商人来说，申根签证也将有助于他们的工作。如果说到每千人的游客率的话，波兰人去中国要远多于中国人去波兰。波兰非常期待更多中国游客的到来，这里不但有美丽的风景，还有友好的人们。

《琥珀》杂志：波兰在欧盟的角色和

努力的方向是什么？未来是否会加入欧元区？

波兰大使：波兰在欧盟的角色在这十年中已经有所改变。十年前波兰刚刚入盟，我们要学习作为一个成员国的职能方式和运行机制。更早进入欧盟的国家可能会有一种俯视我们的感觉，有些国家是因为经济实力更强，有些是因为历史更悠久。我们的优势在随后发生的经济危机中体现了出来。波兰是欧洲经济危机中唯一保持稳定增长的国家。在2008-2011年中，整个欧洲的经济下降了60%，而波兰则增长了16%。所以现在波兰在欧盟的地位要重要和稳定许多，这不仅仅是因为我们经济的增长，也因为我们积极地投入到欧盟的政治活动中去。

《琥珀》杂志：值中波建交65周年之际，使馆会组织什么特别的活动吗？回顾中波交往的历史，让您觉得印象深刻的时间节点和重大事件有哪些？

波兰大使：要在历史长河中选取一些重要的节点是很困难的，我觉得最重要的是65年前的两国建交。因为波兰是第一个承认中华人民共和国并与之建交的国家。此外还有很多值得记住的日子，比如1951年中波轮船公司的建立，通过海运给中国运来许多建设国家需要的设备器材。过去几年中波的关系得到了迅速地发展，包括2011年12月的波兰总统访华，以及2012年的中国总理到访波兰等等。去年在波兰格但斯克举行了中波地方合作论坛，而第二届也即将在中国广州开展。今年会有一系列的活动纪念中波建交65周年，你们一定不会失望。🔴

Tadeusz Chomicki: wielka zmiana po przystąpieniu do UE

W tym roku przypada 10 rocznica przystąpienia Polski do UE. Jaki wpływ ma Polska na UE, a jaki UE na Polskę? Jakie zmiany w relacjach chińsko-polskich zaszły w ciągu minionej dekady?

O tym opowiadał "Bursztynowi" ambasador RP w Chinach Tadeusz Chomicki.

Bursztyn: W tym roku przypada 10. rocznica przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Jak ocenia Pan wpływ Unii na Polskę w ciągu minionej dekady?

T. Chomicki: Zaczniemy od tego, że już w ramach przygotowań do członkostwa w Unii Europejskiej musieliśmy dopasować strukturę państwa, rynku i prawa w Polsce do struktur unijnych oraz zreformować kraj i polską gospodarkę. A zatem jeszcze zanim wstąpiliśmy do Unii wpływ UE na Polskę był duży i widoczny, szczególnie w okresie sto-

warzyszeniowym. Po wejściu do Unii ten wpływ jeszcze się zwiększył, gdyż korzystamy ze środków unijnych, które pozwalają nam reformować i przekształcać polskie rolnictwo, infrastrukturę oraz całą gospodarkę. Polska to obecnie jeden z największych członków UE i ma już ugruntowaną pozycję na wspólnym rynku. Można powiedzieć, że Unia to my, tym bardziej, że około 70 proc. eksportu i 60 proc. importu trafia do i pochodzi z krajów Unii.

Bursztyn: Jaki wpływ miało wejście Polski do Unii Europejskiej na polsko-chińskie stosunki polityczne i jaka jest rola Polski w relacjach między Chinami a państwami Europy Środkowo-Wschodniej?

TCh: Relacje Polski i Chin rozwijały się równolegle do rozwoju relacji UE z Chinami. Relacje Chin i Unii w ciągu ostatnich 20 lat to stały postęp i rozwój. Chiny w Polsce dostrzegły nie tylko starego i dobrze znanego partnera i przyjaciela od 65 lat, ale także ważnego członka UE. Myślę, że Chiny jeszcze bardziej zainteresowały się relacjami z Polską, gdy okazało się, że Polska jest coraz bardziej aktywna na rynku unijnym. Ostatnio szybko rozwija się także platforma relacji dwustronnych Chiny - 16 państw Europy Środkowej. Ta platforma to bardzo ciekawe rozwiązanie, bo pozwala rozwijać relacje dwustronne, ale jest także uzupełnieniem relacji Chin z całą Europą.

Bursztyn: Jak wejście Polski do UE wpłynęło na polsko-chińską współpracę w dziedzinie edukacji? Czy nastąpił wzrost liczby chińskich studentów w

Polsce i polskich studentów w Chinach?

TCh: Młodzi Chińczycy są obecnie najbardziej aktywną grupą studentów na świecie i chcą się kształcić za granicą. Do tej pory ich głównym przedmiotem zainteresowania były tradycyjnie studia w Australii, USA czy Wielkiej Brytanii, ale od jakiegoś czasu ich zainteresowanie różnicuje się i skupia także na innych krajach Europy. Myślę, że na tym tle Polska ma szansę zostać ciekawym partnerem dla Chin. Z jednej strony liczba studentów chińskich, którzy podjęli naukę w Polsce, podwoiła się, z drugiej wciąż jest ich jeszcze bardzo mało. Ale Chińczycy zaczynają powoli dostrzegać atrakcyjność naszej edukacji, bo większość polskich uczelni oferuje bardzo solidne wykształcenie, które jest przy tym dwa razy tańsze niż w innych krajach zachodnich. Np. w USA za rok studiów i pobytu trzeba zapłacić ok. 30 tys. dolarów. W Polsce koszt pobytu i studiów wynosi ok. 15 tys. dolarów rocznie, a nawet mniej.

Polskie uczelnie są coraz bardziej aktywne na rynku chińskim i szukają tu osób, które chcą studiować w Polsce. Dlatego w ciągu ostatnich pięciu lat powstało pięć ośrodków nauczania języka polskiego. Uważam, że to bardzo dobrze, bo studenci są przyszłością nie tylko narodu, ale i wzajemnej współpracy.

Bursztyn: A jak wejście Polski do Unii Europejskiej wpłynęło na polsko-chińskie relacje gospodarcze?

TCh: Wejście Polski do UE wymusiło na nas rozwój nowoczesnych rozwiązań i technologii, czyli modernizację kraju, przez co nasza oferta jest coraz bardziej

atrakcyjna dla chińskich partnerów. Z drugiej strony pewne projekty mogą być realizowane wspólnie z kilkoma innymi krajami lub realizowane na poziomie całej UE. Myślę, że jednym z takich tematów może być urbanizacja, który to proces jest obecnie bardzo ważną rzeczą dla Chin.

Bursztyn: Czy przystąpienie Polski do Strefy Schengen miało wpływ na ruch turystyczny między Polską a Chinami?

TCh: Chińczycy, jeśli wybierają się do Europy, to zwykle chcą zobaczyć więcej niż jeden kraj, dlatego wiza Schengen jest świetnym rozwiązaniem pozwalającym im na zwiedzanie wielu państw w trakcie jednego pobytu w Europie. Taka wiza to również duże ułatwienie dla chińskiego biznesu, który często chce skupić się na kilku krajach UE. Polska jest bardzo otwarta na chińskich turystów i chcielibyśmy by więcej ich przyjeżdżało do naszego kraju. Na razie to Polacy są bardziej aktywni w odwiedzaniu Chin w przeliczeniu na 1000 mieszkańców niż Chińczycy Polski. A, jak wiemy, Polska to piękny i ciekawy kraj, dlatego zapraszam do nas chińskich turystów.

Bursztyn: Jaką rolę odgrywa Polska wśród państw członkowskich i w jakim kierunku będzie się polska aktywność na arenie europejskiej rozwijać w przyszłości?

TCh: Pozycja Polski w UE zmieniła się w ciągu ostatnich 10 lat

dość istotnie. Gdy 10 lat temu wstępowaliśmy do Unii, musieliśmy uczyć się, jak ten ekskluzywny klub funkcjonuje, formalnie i nieformalnie, i jak znaleźć w nim swoje miejsce. Niektórzy nasi starsi koledzy patrzyli na nas wtedy z góry, bo byli dłużej w unijnych strukturach. Myślę, że prawdziwy przełom nastąpił mniej więcej w połowie naszego członkostwa, gdy po świecie rozlał się potężny kryzys gospodarczy. Wtedy okazało się, że Polska ma stabilną gospodarkę, która ani na moment nie przestała rosnąć. W ciągu czterech kryzysowych lat gospodarka całej UE zmniejszyła się o 0,6 proc., a polska urosła w tym czasie o blisko 16 proc. To oczywiście zmieniło postrzeganie Polski, a inni członkowie zaczęli na nas potrzebę z większym szacunkiem. Dziś pozycja Polski w UE jest znacznie ważniejsza niż 10 lat temu, bo jesteśmy coraz bardziej aktywni w jej strukturach i wpływamy w coraz większym stopniu na całą Unię i jej decyzje.

Bursztyn: W tym roku przypada 65. rocznica nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Chinami. Czy planowane są jakieś uroczystości z tej okazji? Co zaliczy Pan do najważniejszych wydarzeń i punktów zwrotnych w historii stosunków polsko-chińskich na przestrzeni ostatnich 65 lat?

TCh: Bardzo trudno wybrać jeden czy kilka momentów, które były najważniejsze w historii naszych relacji. Myślę, że najważniejszym

było samo nawiązanie tych relacji 65 lat temu oraz fakt, że Polska jako jedno z absolutnie pierwszych państw uznała Chińską Republikę Ludową. Ale takich momentów można wymienić więcej, np. pierwszą spółką joint-venture, która powstała w 1951 roku w Chinach, była polsko-chińska spółka Chipolbrok z siedzibą w Szanghaju. Powstała ona po to, by przełamywać embargo nałożone na Chiny i dostarczać różne maszyny i urządzenia potrzebne do budowy nowego państwa.

Kilka ostatnich lat było równie istotnych i wydatnie przyspieszyło rozwój naszych relacji. Wspomnę o wizycie prezydenta RP w Chinach w 2011 roku, gdy podniesiono rangę relacji polsko-chińskich do poziomu strategicznego. Rok później premier Chin złożył wizytę w Warszawie, podczas której spotkał się z premierami 16 krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

Na poziomie lokalnym bardzo ważne było forum regionalne, które zorganizowano rok temu w Gdańsku z udziałem polskich województw i chińskich miast. W tym roku odbędzie się ono w Kantonie. Na zakończenie dodam, że polska ambasada zamierza zorganizować w tym roku kilka imprez związanych z 65. rocznicą nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Polską a Chinami. (rozmawiała Wu Yu)

W AMBASADZIE RP W PEKINIE O ROCZNICY ROZSZERZENIA UE

28 kwietnia w Ambasadzie RP w Pekinie odbyło się sympozjum poświęcone 10. rocznicy rozszerzenia Unii Europejskiej o Polskę i dziewięć innych państw. Dyskutowano przede wszystkim o wpływie tej akcesji na relacje między UE a Chinami.

Ambasador Tadeusz Chomicki ocenił w swoim wystąpieniu rozszerzenie Unii Europejskiej jako korzystne

zarówno dla starych państw członkowskich, jak i tych, które przystąpiły do niej 1 maja 2004 roku. Dyplomata podkreślał pozytywne zmiany, jakie zaszły w Polsce pod wpływem członkostwa, a które przybliżyły Polskę do standardów unijnych. Chomicki zwracał wreszcie uwagę na trwałą dynamikę gospodarczą państw Europy Środkowej, nawet w ostatnich, bardzo trudnych dla europejskiej gospodarki latach.

Dyrektor Zakładu Europy Wschodniej w Chińskiej Akademii Nauk Społecznych Kong Tianping stwierdził z kolei, że po przystąpieniu do Unii Europejskiej nowe państwa członkowskie wzbogaciły ją o własne idee i sposób myślenia, np. o geopolityce, dzięki czemu proces decyzyjny w UE stał się bardziej wyważony i zrównoważony.

W polskiej placówce, oprócz licznych ekspertów i studentów, pojawili się również ambasadorowie Malty, Słowenii, Słowacji i Litwy oraz dyplomaci z innych państw, które przystąpiły do Unii Europejskiej jednocześnie z Polską. (tekst: Yang Chen)

波兰驻华使馆召开欧盟东扩 10 周年研讨会

■本刊记者 杨晨 发自北京

4月28日，“欧盟扩大十周年：中国-欧盟关系的演变与持续性”专题研讨会在波兰驻华大使馆召开，与会人士围绕欧盟东扩的主题展开讨论。

波兰驻华大使塔德乌什·霍米茨基在演讲中表示，2004年5月1日，以波兰为首的10国加入欧盟，10年后来看，这次欧盟东扩对欧盟本身和欧盟新成员国都具有重要的积极意义，产生了双赢的效果。霍米茨基表示，在加入欧盟的过程中，波兰在政治、经济和社会等领域做出大量积极改变，以达到欧盟的标准，并取得了显著的效果。以波兰为代表的中东欧新成员国在最近几年的经济发展中，特别是在2009年全球经济危机的冲击下，依然保持了稳健的发展态势。

中国国际问题研究所欧洲部主任崔洪健在主旨演讲《欧盟东扩十年：多样性的欧盟和开放的中欧关系》中指出，欧盟东扩带来的首先是一个更强大的经济体和更广阔的市场。对中欧关系而言，则是更大的合作空间和更多的合作机遇。

中国社科院东欧研究室主任孔田平则表示，中东欧国家加入欧盟后，将自身的欧洲理念、转型的经验以及对欧洲地缘政治的思考带入欧盟，欧盟则由于中东欧国家的参与其视野可能更加广阔，决策更加平衡和理性。

马耳他、斯洛文尼亚、斯洛伐克和立陶宛驻华大使以及来自捷克、匈牙利和爱沙尼亚驻华使馆的外交官们应邀出席会议。

PEKIN: SYMPOZJUM Z OKAZJI 10. ROCZNICY ROZSZERZENIA UE O POLSKĘ I INNE PAŃSTWA REGIONU

17 kwietnia odbyło się w Pekinie zorganizowane przez Chińską Akademię Nauk Społecznych sympozjum z okazji 10. rocznicy rozszerzenia Unii Europejskiej o Polskę i inne państwa Europy Środkowej. W dyskusji wzięło udział ponad 30 badaczy z wiodących uczelni i instytucji naukowych działających w chińskiej stolicy.

Wygłoszone przez uczestników referaty poświęcone były m.in. wpływowi wejścia do Unii na rozwój państw Europy Środkowej, wpływowi rozszerzenia na samą Unię i związkom między rozszerzeniem Unii a kierunkiem rozwoju relacji europejsko-chińskich.

Jak ocenił Zhu Xiaozhong z Chińskiej Akademii Nauk Społecznych, Polska i inne państwa, które przystąpiły do UE w roku 2004, w ciągu ostatniej dekady w różnym stopniu rozwinęły się politycznie, gospodarczo, społecznie i w wymiarze międzynarodowym. Osiągnięcia Polski ocenił jako wyróżniające się na tle innych. Dotyczy to, zdaniem Zhu, zarówno politycznej roli Polski w regionie, jak i stosunkowo dobrej kondycji polskiej gospodarki.

Cui Hongjian z Chińskiego Instytutu Problemów Międzynarodowych zgadza się z tezą o umacniającej się pozycji politycznej Polski. Rozwój stosunków polsko-chińskich uważa z kolei za wzór dla relacji Chin z innymi państwami Europy Środkowej i Wschodniej. (tekst: Yang Chen)

欧盟东扩 10 周年研讨会在京召开

■本刊记者 杨晨 发自北京

4月17日中国社会科学院俄罗斯东欧中亚研究所在京举办欧盟东扩10周年研讨会，来自中国社会科学院、国务院发展研究中心、北京大学、中国国际问题研究所、中国现代国际关系研究院等30多位中东欧问题研究专家与学者参加了本次研讨会。与会专家分别就欧盟东扩与中东欧的发展、欧盟东扩与中欧关系、中东欧入盟对欧盟的影响，以及中东欧国家在欧盟中的地位等欧盟东扩对中东欧国家发展的影响等问题做了发言，并且进行了广泛和深入探讨，为中国学者在今后进一步研究中东欧国家转型后的发展以及中国与中东欧地区国家的关系打下了一个良好的开端。

中国社会科学院俄罗斯东欧中亚研究所东欧室主任朱晓中表示，以波兰为代表的10个中东欧国家自2004年加入欧盟以来，在政治、经济、外交和社会上各个层面都取得了不同程度的发展。在这10个国家当中，波兰显得尤为突出，不

仅在政治和外交领域有强烈的抱负，比如在中欧四国组成的“维谢格拉德集团”中发挥着主导性作用；而且由于良好的财政政策，和大多数欧盟国家相比，波兰的经济一直保持持续健康的发展态势。

中国国际问题研究所欧洲研究部主任崔洪建也指出，波兰作为中东欧地区的大国，入盟10年来发挥着越来越重要的作用，并被称为“波兰崛起”现象。波兰也是中国在中东欧地区的重要合作伙伴，2011年波兰作为中东欧地区的一个国家和中国建立了战略伙伴关系。中国和波兰的双边关系发展对中国与中东欧16国的合作也具有示范意义。

2004年5月1日，波兰、马耳他、塞浦路斯、匈牙利、捷克、斯洛伐克、斯洛文尼亚、爱沙尼亚、拉脱维亚、立陶宛10个中东欧国家正式成为欧洲联盟成员国。这是欧盟历史上规模最大的一次扩大。

欧盟东扩十年： 多样性的欧盟和开放的中欧关系

■中国国际问题研究所 崔洪建

今年是一些重大历史事件和历史时刻的纪念周年，之所以值得纪念，是因为它们都曾经改变了人类的历史进程，并且影响延续至今，比如100年前的第一次世界大战和120年前的中日甲午战争。10年前的欧盟东扩或许还无法和这些重大的历史事件相比，它的影响也还没有完全显现，但可以确定的是，东扩不仅改变了欧洲的历史进程、身份认同和内外认知，也改变了欧洲乃至世界的市场结构和地缘政治秩序，因而也在很大程度上改变了十年间的中欧关系。

欧盟东扩带来的，首先是一个更强大的经济体和更广阔的市场。对中欧关系而言，则是更大的合作空间和更多的合作机遇。欧盟东扩后，整个经济区域面积由原来的320万平方公里，扩增为430万平方公里；欧盟总人口由3.8亿人增加至4.5亿人；经济总量由当年的91690亿欧元增加至96130亿欧元，贸易总量由17546亿欧元增加至18461亿欧元，欧盟的经济实力进一步加强，成为当时仅次于美国的世界第二大经济体。更为重要的是，扩大带来的聚合效应使得欧盟很快就超越美国成为世界最大经济体。欧盟由此成为世界上规模最大、一体化程度最高、经济总量最接近美国的区域联合体，具有了真正意义的“欧洲”规模。

对中国来说，扩大后的欧盟意味着更重要的经济伙伴和更广阔的市场。尽管当时有的中国学者担心，东扩将会引发欧盟对外贸易和投资的“双转移效应”，会影响到中欧之间的经贸合作，但就在东扩之后，欧盟取代美国成为中国第一大贸易伙伴、第一大技术供应方和主要的外资来源地，并保持至今，成为中欧进行更密切合作的重要基础。

欧盟东扩带来的是欧洲地缘政治和身份认同的重构和一个更强大的国际关系行为体。东扩后的欧盟占据了欧洲大陆总面积的3/4，欧盟成为世界上规模最大、一体化程度最高、经济总量最大的区域联合体，成为具有了真正意义的“泛欧洲体系”，欧洲联合的理想从未如此与现实接近。欧盟的地缘政治重心也逐步向东转移，并开始与俄罗斯、白俄罗斯和乌克兰等独联体国家接壤。同时，包含25个成员国的欧盟成为国际事务中谁也无法轻视的重要行为体。

就在欧盟东扩的前一年，中欧各自发表政策文件并

建立起全面战略伙伴关系，中欧关系进入“蜜月期”。在中方发表的首份对欧盟政策文件中，中国注意到“尽管欧盟的发展仍面临诸多困难和挑战，但其一体化进程已不可逆转，未来欧盟将在地区和国际事务中发挥越来越重要作用”，因为“一个囊括东西欧的新欧盟行将出现。”而在《欧盟对华政策：一个走向成熟的伙伴关系——中欧关系中的共同利益和面临的挑战》文件中，欧盟强调致力于中欧“全面战略伙伴”关系的建设，要不断提升中国在其对外战略中的重要地位。当然，2004年的伊拉克战争，为共同倡导世界多极化的中欧密切相互关系提供了重要的动力。2004年5月，就在欧盟东扩之际，中国总理温家宝访问了欧盟国家，这反映出中国力求在欧盟东扩后继续拓展并加速中欧政治经济合作，推动世界格局进一步朝多极化方向发展的愿望。

当然，欧盟东扩带来的还有一个更具多样性和包容性的欧洲。在改造这些新成员国的同时，欧盟的内部结构、议事日程和对外关系也在被改造。从实践来看，新成员国在赢得自身发展的同时，也促进了欧盟的发展，根据欧盟的评估报告，欧盟新成员国的人均国民生产总值在1999年仅相当于欧盟平均水平的40%，到2008年已增加到了52%。新成员国在入盟前的1999年至2003年的年均经济增长率是3.5%，而从入盟后的2004年到2008年则上升到5.5%。而在上述两个时期，欧盟的平均经济增长率一直保持在2.2%。东扩也增强了欧盟应对当前金融危机的能力，中东欧国家较好的经济增长、相对稳定的债务形势成为债务危机中的亮点。更值得关注的是，以波兰为首的中东欧国家在欧盟内外事务中发挥出领导作用，体现出欧盟的包容性和欧盟内部新的权力结构变化。

10年之后，尽管刚刚经历了债务和经济危机的打击，欧盟仍然是欧洲大陆上具有生命力和吸引力的一体化组织，继续承载着欧洲联合的理想。东南欧或西巴尔干地区将成为欧盟继续扩大的方向，对于这些候选国和欧盟来说，将是又一次考验。对于外部世界来说，10年前的问题依然需要答案，这就是：欧盟的扩大是否有边界？什么样的欧盟符合包括中国在内的国际社会的利益？正在乌克兰发生的事情或许能够为我们提供一个答案，但也许会为我们提出更多的问题。

POLSKA EURAZJATYCKIM WĘZŁEM TRANSPORTOWYM?

Fot. DCT Gdańsk SA

Stwierdzenie, że Polska ma geograficzne predyspozycje do roli kluczowego węzła w transporcie między różnymi częściami Europy, nie jest z pewnością odkrywcze. Wystarczy rzut oka na mapę „Starego Kontynentu”, aby się o tym przekonać (o ile ktokolwiek nie zdaje sobie z tego jeszcze sprawy). Mniej oczywiste są jednak czynniki, które – o ile zostaną umiejętnie wykorzystane – mogą znacząco wzmocnić rolę Polski w transporcie między Azją, z Chinami na czele, a Europą (przede wszystkim, choć nie wyłącznie, Środkowo-Wschodnią).

Decydującą rolę dla potencjału Polski w tej dziedzinie również odgrywa jej położenie. Chodzi tu nie tylko o to, że znajduje się ona dokładnie w środku kontynentu europejskiego, na skrzyżowaniu szlaków łączących Europę Zachodnią i Wschodnią oraz Skandynawię i Bałkany. Atutem jest również położenie na wschodnim skraju Unii Europejskiej – większość polskiej granicy wschodniej to wszak granica Europejskiego Obszaru

Gospodarczego (28 państw UE + Norwegia i Islandia). Duże znaczenie ma ponadto rozwijająca się infrastruktura transportowa (nie tylko autostrady, ale i terminale portowe czy kolejowe).

Nowy Jedwabny Szlak

Już od roku z miasta Chengdu (stolica prowincji Sichuan) co tydzień wyrusza wiozący kontenery pociąg towarowy, który przez Kazachstan, Rosję i Białoruś dociera do Polski, a konkretnie do Łodzi. To i podobne przedsięwzięcia mogą stać się podstawą realizacji idei zaprezentowanej w ubiegłym roku przez przewodniczącego ChRL Xi Jinpinga. Chiński przywódca namawiał podczas wizyty w Kazachstanie do stworzenia „Pasa Gospodarczego Nowego Jedwabnego Szlaku”. Jednym z kluczowych elementów tej wizji ma być lądowy korytarz transportowy łączący „Pacyfik z Bałtykiem”, a więc Azję Wschodnią (nie tylko Chiny, ale też Japonię czy Koreę) z Europą (nie tylko Środkową, choć tam ulokowany by był zachodni

koniec tego korytarza).

Polska, ze względu na swoje położenie (nad Bałtykiem i na skraju UE/Europejskiego Obszaru Gospodarczego), idealnie wprost nadaje się do roli „zachodniego terminalu” takiego Jedwabnego Szlaku XXI wieku. Przewiezienie kontenera między Chinami a Polską koleją trwa około dwóch tygodni. Jest zatem znacznie szybsze niż transport statkiem (ponad miesiąc), a zarazem dużo tańsze niż transport towarów drogą lotniczą, którą w dodatku nie przewozi się zwykłych kontenerów (czyli tzw. intermodalnych – swobodnie przeładowywanych między statkami, pociągami i ciężarówkami).

Rozwojowi eurazjatyckich połączeń kolejowych sprzyjać będzie zapewne niedawne powstanie unii celnej, do której należą Rosja, Kazachstan i Białoruś. Oznacza to, że pociąg towarowy jadący z Chin do Polski (lub w przeciwnym kierunku) przekracza jedynie dwie granice celne: chińsko-kazachstańską i polsko-białoruską, które – jak się składa – są również granicami sieci kolejowych ze standardowym (1435 mm w Polsce i Chinach) i 1520-milimetrowym (w Rosji, Kazachstanie i Białorusi) rozstawem szyn. Możliwość połączenia odpraw celnych z technicznymi operacjami związanymi ze zmianą szerokości torów pozwala oszczędzić czas.

Jako że Polska jest pierwszym państwem członkowskim Unii Europejskiej (a tym samym Europejskiego Obszaru Gospodarczego) na trasie pociągów jadących z Chin, wydaje się miejscem idealnym do ich rozładowywania. Z polskich terminali intermodalnych kontenery z Chin mogłyby rozjeżdżać się do innych państw unijnych (zapewne głównie ciężarówkami). Terminale te mogłyby jednocześnie służyć jako „punkty zborne” dla pochodzących z różnych krajów Europy kontenerów z towarami przeznaczonymi dla Chin.

Wielkie kontenerowce w Gdańsku

Mimo sporego potencjału drzemącego w połączeniach kolejowych, dotychczasowa pozycja statków jako głównych środków transportu towarów między Azją Wschodnią a Europą nie jest z pewnością zagrożona. Pociągi są oczywiście dużo szybsze, ale dla wielu importerów i eksporterów liczą się przede wszystkim koszty (dużo niższe w transporcie morskim). Poza tym infrastruktura kolejowa ma mocno ograniczoną przepustowość. Jak informują fachowcy z branży, maksymalna ładowność pociągu wiozącego kontenery to 100 FEU (czyli kontenerów 40-stopowych), podczas gdy największe aktualnie statki kontenerowe przewożą ponad 18 tys. TEU, czyli prawie

sto razy więcej, a przy tym mają do dyspozycji bezkresne przestrzenie mórz i oceanów.

Drogą morską płynie więc (dosłownie) gros towarów w obrotach między Europą a Chinami i całą Azją Wschodnią. I tu Polska ma duży potencjał. W sierpniu ubiegłego roku do Gdańska zawinął największy na świecie kontenerowiec, 400-metrowy „Mærsk Mc-Kinney Møller”. Polski port jest jedynym na Bałtyku, który jest w stanie przyjąć i obsłużyć taką jednostkę, co daje mu pozycję węzła przeładunkowego w transporcie kontenerów do naszej części Europy. Z Gdańska kontenery zdjęte z oceanicznych gigantów płyną dalej do innych portów Morza Bałtyckiego tzw. „feederami” albo jadą do różnych miejsc w Polsce i innych państwach Europy pociągami lub ciężarówkami. Plany rozbudowy gdańskiego terminalu kontenerowego świadczą chyba najlepiej o tym, że perspektywy rozwojowe są tu bardzo dobre.

Przez WAW do Europy

Wypada jeszcze wspomnieć o transporcie lotniczym, przy czym chodzi tu nie tyle o przewóz towarów (ze względu na koszty, odbywa się między Azją Wschodnią a Europą na stosunkowo małą skalę), lecz o przewóz pasażerów. Interesującą koncepcję przedstawiły PLL LOT, kiedy otwierały ponownie połączenie lotnicze między Warszawą a Pekinem. Deklarowano wówczas wykorzystanie położenia polskiej stolicy (jeśli chodzi o miasta europejskie, z Pekinu krócej leci się jedynie do Moskwy i Helsinek) oraz siatki połączeń polskiego przewoźnika na terenie „Starego Kontynentu” do promowania Warszawy jako portu przesiadkowego w podróżach między Chinami a różnymi krajami europejskimi, nie tylko Polską.

Pomysł wydaje się dobry, a jego realizacja udana, jeśli sądzić po liczbie pasażerów lecących LOT-em na trasie Pekin-Warszawa, którzy nie odbierają walizek na Okęciu (gdyż przesiadają się na inne samoloty). To może małeńki, w zestawieniu z przewozem towarów, wycinek rynku transportowego, ale wycinek niezmiernie ważny – bez podróży między Azją Wschodnią a Europą nie byłoby tak intensywnej wymiany handlowej między nimi. Polska, ze swoim doskonałym położeniem i szybko rozwijającą się od momentu przystąpienia do Unii Europejskiej infrastrukturą, ma potencjał odegrania roli ważnego eurazjatyckiego węzła transportowego. (tekst: Wojciech Jakóbiec)

POLSKA – CHINY

BIZNESOWA WSPÓŁPRACA

NABIERA TEMP

Po wstąpieniu do Unii Europejskiej, a szczególnie w ostatnim okresie, Polska jest coraz bardziej zainteresowana przyciąganiem chińskich inwestycji oraz rozwijaniem współpracy z Chinami w różnych dziedzinach.

Do roku 2012 współpraca rozwijała się jednak powoli i nie bez problemów, choć jako atrakcyjne miejsce do lokowania inwestycji Polskę postrzegali przedstawiciele wielu chińskich firm. Na szczęście wiele zmieniło się po warszawskim Forum Ekonomicznym Chiny-Europa Środkowa-Polska.

Prezes Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych Sławomir Majman wskazuje na konkretne branże, w których Polska najchętniej widziałaby chińskich inwestorów. Są to m.in. informatyka i telekomunikacja, logistyka, infrastruktura portowa, badania i rozwój oraz przetwórstwo spożywcze.

I niewątpliwie ma rację, tyle tylko, że kolejka po chiński kapitał jest na świecie coraz większa i wiele krajów stara się o te środki, oferując chińskim inwestorom

różne podatkowe i inwestycyjne preferencje.

Bogdan Góralczyk, b. ambasador Polski w krajach Azji, napisał na swoim blogu, że po raz pierwszy poziom chińskich inwestycji za granicą przekroczył niedawno wysokość kapitałów do Chin wpływających, a chińska ekspansja, dotychczas znana tylko jako towarowa, zmienia się w kapitałową. Jego zdaniem, pokazuje to tym samym pewien niezmiennie ważny trend. I ma rację, bo nie da się już ukryć, że stary biznesowy porządek świata, opanowany przez Zachód, odszedł niedawno w przeszłość.

Według danych Państwowego Komitetu Rozwoju i Reform, chińskie inwestycje za granicą w 2012 r. zwiększyły się o 30 proc. w stosunku do roku poprzedniego, a w 2013 wzrosły o ok. 15 proc., do poziomu blisko 90 mld dol. Ogółem chińskie inwestycje sięgają już zatem grubo ponad 700 mld dol. Tymczasem poziom inwestycji zagranicznych na terenie Chin w

pierwszych ośmiu miesiącach 2013 r. sięgnął sumy 80 mld dol. i był wyższy o 6,4 proc. w stosunku do poziomu sprzed roku.

Polska internetowa strona rządowa (gochina.gov) podaje, że w 2012 roku nastąpił przełom we wzajemnych stosunkach na linii Polska-Chiny, czego egzemplifikacją stało się wspomniane Forum Ekonomiczne Chiny-Europa Środkowa-Polska, które odbyło się w Warszawie 26 kwietnia 2012 r. Podczas spotkania chiński premier Wen Jiabao przedłożył dwanaście propozycji rządu chińskiego w celu promowania współpracy z szesnastoma krajami regionu (Albanią, Bośnią i Hercegowiną, Bułgarią, Chorwacją, Czechami, Estonią, Węgrami, Łotwą, Litwą, Macedonią, Czarnogórą, Polską, Rumunią, Serbią, Słowacją i Słowenią). Ustanowienie wspólnego sekretariatu współpracy miało być z kolei platformą służącą realizacji pozostałych postulatów.

“Oczekiwania krajów regionu zostały ożywione. Istotne będzie jednak

przełożenie obserwowanej aktywizacji politycznej na wymierne efekty w sferze gospodarki. Ściślejsza współpraca między Chinami a państwami Europy Środkowej i Wschodniej stanowi niewątpliwą szansę na zrównoważenie wymiany handlowej z Chinami. Chiński eksport jest bowiem dominujący we wszystkich krajach regionu, a strona polska liczy na zmniejszenie ogromnego deficytu w handlu z Chinami i na wzrost wzajemnych inwestycji” - czytamy na gochina.gov w pracy Katarzyny Nawrot.

Warto również przypomnieć, że Wen Jiabao zadeklarował w Warszawie utworzenie specjalnej linii kredytowej o wartości 10 mld dol. dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej na wspieranie wspólnych projektów. Przy czym chodzi tu nie tylko o infrastrukturę, ale również inwestycje w nowe technologie i energię odnawialną.

I rzeczywiście, w ciągu ostatnich 2-3 lat można zauważyć szybsze tempo rozwoju polsko-chińskiej współpracy oraz przyrost chińskich inwestycji w

Polsce. Przykłady? Fabrykę Łożysk Tocznych w Kraśniku przejęła chińska spółka z branży motoryzacyjnej, Tri-Ring Group Corp. Kwota transakcji wyniosła 300 mln zł, co oznacza, że jest to największa jak na razie inwestycja chińskiej firmy w Polsce. Należąca poprzednio w 89 proc. do Agencji Rozwoju Przemysłu fabryka w Kraśniku zatrudnia ok. 2 tys. osób, a jej roczna sprzedaż ma wartość około 200 mln zł. Chiński inwestor zadeklarował, że chce zwiększać produkcję i słowa dotrzymuje. A jeszcze w 2010 r. fabryka w Kraśniku musiała radykalnie obniżyć swoją aktywność ze względu na kryzys w branży motoryzacyjnej i stała na progu bankructwa.

To tylko jeden z przykładów, inny to Huta Stalowa Wola i inwestycje w mniejsze firmy i projekty, np. chińskiej firmy TCL, posiadającej w Żyrardowie swój jedyny w Europie zakład wytwarzający telewizory LCD. Wspomnieć także należy o placówce Bank of China w Warszawie, która

ułatwia chińskim firmom inwestycje w Polsce. Priorytetem w tym przypadku są infrastruktura i energetyka, która to branża, tak jak i inne polskie projekty, przyciąga wiele firm z Państwa Środka, m. in. dlatego, że produkowanie w Polsce otwiera im drzwi na wszystkie rynki Unii Europejskiej.

Chińczycy czują się w Polsce coraz pewniej, więc podobnych inwestycji może być wkrótce więcej. Tym bardziej, że Polska jest największym partnerem handlowym Chin w Europie Środkowo-Wschodniej, a - szczególnie po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej oraz spotkaniach na wysokim szczeblu państw regionu i Chin (Warszawa i Bukareszt) - wzrosło wzajemne zainteresowanie, a władze obu państw udzielają współpracy wsparcia. (tekst: Leszek Sadowski)

中波留学生的选择与梦想

本刊记者 张和轩 发自北京

晚上7点，今天的最后一堂课终于结束。鱼贯而出的二十多人中，夹杂着一张黄皮肤黑眼睛的脸庞——北京姑娘**李梦霁**是波兰克拉科夫雅盖隆大学新闻系的一名研究生，也是这个班里唯一的留学生。

回宿舍要坐大半个小时的电车，她拿出学生月票，戴上耳机，坐在一个靠窗的位置。回到宿舍，做一会儿作业，和波兰室友聊一会儿天，便早早睡觉了。但如果是周末，情况就会有所不同。她会和认识的朋友，一起去酒吧开怀畅饮。

这并不是李梦霁第一次来波兰留学。四年前的她，还是北京外国语大学波兰语专业的一名大二学生，当时的她和其他几名小伙伴来到波兰交换了一年，对于这个国家的人文风俗都有了一定的了解，而精通波兰语的优势又让她与当地的人交流毫无障碍，所以当她们再度来到波兰时，几乎不费什么力气就很快融入了当地的生活。

“波兰人还是比较喜欢开party吧，生活都离不开酒。”相比起国内，李梦霁在波兰的酒量见长。在克拉科夫交朋友，就得融入这种文化当中。“克拉科夫的留学生非常多，但是中国人很少，和我比较熟的有来自土耳其、英国、哈萨克斯坦的，波兰人反而不多。”

生活习惯上东西方有所不同，在课业上也各有千秋。李梦霁的课比在国内要多不少，刚开始读研时，课业的压力曾经也让她头疼不已。但随着时间的深入，她慢慢适应了这种教学方式，成绩也赶了上来。据了解，雅盖隆大学的课程设置较为自由，对于出勤没有要求，很多学生会同时在其它大学选修其它专业，或者是打零工做兼职挣钱。但是李梦霁觉得这种方式其实更加人性化，学校的学术氛围也比国内浓厚，也更加踏实。

除了课堂学习，学校还会提供很多的实习机会，电视

台、报纸、电台等。李梦霁自己就亲自采访过克拉科夫当地的DJ，回来后写了一篇报道。

已经研二的她还有几个月就要毕业了，但她未来并不打算长期呆在波兰。目前波兰的新闻业也并不景气，与汉语相关的工作也不多，且大多集中在贸易方面。李梦霁并不打算就此放弃自己的专业，她想在波兰实习工作一年，同时申请英美国家的博士。“波兰甚至整个欧洲的生活节奏都比较缓慢，呆久了容易懒散，趁着自己年轻，还是想再努力一把。”

陈苏来到波兰也就一个多月的时间。这位厦门大学国际关系学院大三的女生，通过学校的项目来到了华沙大学交换一个学期，一起来的还有十多个小伙伴。

初来乍到的她遇到了不少困难，因为天气太冷病了整整三周，在公交车上不知道是否应该让座，不会做饭要去韩国室友那里蹭饭，发现欧洲也并不是想象中那样到处都非常发达。而随着交流的深入，她发现了更多的问题：波兰人对中国的认识还停留在上世纪八九十年代，认为中国没有网络；英语教学的质量也比较一般，讨论多于授课；基督教会里中国人的相互诉苦更是让她觉得负能量满满。

不过后来，在一次聚会中，她认识了一些朋友，慢慢地和大家的交流多了起来，包括波兰人、西班牙人、法国人、墨西哥人等等。有了朋友，陈苏的心情就愉悦了很多，渐渐地也走出了开始的不适。因为使用英语教学，稍有走神就会课业落下，所以陈苏的听课质量反而比国内有所提升。

而且人性化的选课方式，任何时候均可退课，使她可以自由选择自己喜欢的课程而不必担心课业压力。陈苏选了6门课，每周14个课时。她说自己最喜欢的是波兰语课，因为

她对这门语言很感兴趣。“国内学业压力大，在这儿我想学波兰语可以学，周末还可以出国旅游。”

除了课业上的适应，陈苏也慢慢习惯了欧洲人的生活方式，一到周末，她就会早早起来到健身房去锻炼3个小时，下午和外国姑娘逛街和聚餐。“59兹罗提一个月的健身卡很便宜，我现在每个月也就花人民币不到2000块。”

厦门大学开设赴波兰的交换项目已经四年了，每年的人数都在增多。现在的陈苏还是很推荐来波兰的，“能够开阔视野，增长见识。不过如果只是想逛街，不想学习，那还是别过来了。”她对波兰的生活已经比较适应，“就是和奶奶打电话时有一点想家。”

波兰姑娘高霞的父母很为他们女儿来中国的选择感到自豪与骄傲。他们朋友的孩子有留在波兰的，有去英国的，但是境况都不太好。而马上就要参加中国汉语水平考试HSK五级测验（最高级为六级）的高霞，在中国的前景一片光明。

先前在波兰国内学习国际关系的高霞，因为拿到了孔子奖学金，而来到北京外国语大学进行一年的汉语学习。这已经是她第二次来中国了，所以她已经学会不再抱怨北京的饭太油，空气太差，而是更多地投入到生活中去。她先后和日本和韩国女孩做室友，现在已经能够区分两个国家的人，北京哪里好玩她也如数家珍。

不过高霞仍然保持了波兰女孩儿的本性，经常参加各种聚会，烟酒俱全，每到周末就常去五道口和三里屯。这样的生活方式也是很多外国留学生的生活缩影，也是中外学生最大的不同。高霞坦陈，自己很想认识更多的中国朋友，可是大家接触的机会不多。参加过中外学生的联谊会，可是结束后好像什么也没发生过一样。她和自己的语伴每两周见一次，可是意义也不大。更多的时候还是和国际留学生们一起玩耍。

虽然与中国人的接触不多，但是高霞还是对中国人的家庭观念印象深刻。家庭成员间的紧密联系和相互帮助，让高霞频频点头。“波兰人如果需要帮忙，往往会找朋友而不是兄弟姐妹。”

在被问到通过了汉语五级测试后想做什么，高霞说自己想在厦门再读两年硕士，然后找一份中波跨国公司的工作，留在中国。“希望厦门的健身房可以早点开，不用等到晚上。”

雅库布最喜欢的中国城市是重庆，他说那儿让他想到了古巴哈瓦那。站在西南大学的山上

往下看，山城的一草一木都让他倍感亲切。在北京他一有空就会去东直门，带上他的相机，随便坐一辆长途公交，记录这里的一切。密云、怀柔、延庆，他都已经逛遍。

已经学过四年汉语的他在交流上毫无问题，所以他最喜欢的是在火车和汽车上跟别人聊天。在旅途中他知道了很多中国的奇闻异事，也对中国的社会现实有了比较深入的了解。当然，这也是他自己的大学专业。雅库布真实的身份是中国人民大学人类学专业的研究生。他们班一共是5名中国人，和他一名波兰人。

起初雅库布来到中国只是想学一年的汉语，可没想到一来这里就深深的爱上了这片国度，一过就是四年。他的父母一开始强烈反对，认为在这么远的地方呆着很不靠谱，可是后来完全改变了想法。今年夏天，他们将一道来华，跟儿子一起游览这个东方的国度。

雅库布很少呆在他8平米的单人间宿舍里。他其实很想和中国人一起合住，可是学校规定不允许他找中国室友。因为只能跟国际学生住在一起，而中国学生又很喜欢呆在图书馆自习，所以雅库布很少有真正意义上的机会与中国学生坐下来聊天。

不过这也给他打开了另一扇窗。据雅库布所言，他认识了很多之前闻所未闻的国家和地区的人，以及他们的文化，比如阿曼、萨摩亚、吉布提。而他也更喜欢周游各地，亲自与当地交流。游历到台湾时，对当地原住民的生活很感兴趣，于是他的研究生毕业论文题目就是研究台湾兰屿原住民文化。

马上毕业的雅库布打算从中国坐火车回波兰，回去后找一份与中文相关的工作。而且他还要写一本书，介绍这么些年他见识的中国。尽管对中国有很深的了解，雅库布还是打算在毕业后回波兰发展。

巨大的文化差异，以及朋友和父母的召唤，都促使他下定了决心。不过在他看来最主要的原因，还是中国缺乏和谐的自然环境。“在我的家乡卢布林，坐车10分钟就能看到森林，而在北京可能得坐两个小时的车才行。我戴口罩的样子总是被我的波兰朋友取笑。”

结语：走进波兰，你看到的是更开放的社交，和更随性的生活。走进中国，你看到的是更刻苦的学生，和更缤纷的世界。无论是中国人在波兰还是波兰人在中国，面临着的是巨大的文化差异，以及差异背后的共同之处。选择了出国便是选择了一种生活方式，一种不同于自己已经熟悉了二十多年的文化和朋友。然而这一切的背后都是为了梦想，或者是创造，或者是修正，毕竟没有经历过，谁也没有办法评判。

STUDIA NA DRUGIM KOŃCU EURAZJI

Kiedy o godz. 19:00 kończą się zajęcia w jednej z sal wykładowych Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, wychodzi z niej grupa ponad 20 studentów. Wśród nich wyróżnia się dziewczyna o azjatyckich rysach – to pochodząca z Pekinu Mengji, która jest zresztą jedyną cudzoziemką w swojej grupie.

Po zajęciach wraca tramwajem do akademika. Powrót zajmuje około pół godziny, Mengji lubi siadać przy oknie i słuchać w czasie jazdy muzyki. Wieczory spędza zazwyczaj na nauce i rozmowach ze współlokatorką. Kładzie się spać dość wcześnie, chyba że jest weekend – wtedy wychodzi czasami ze znajomymi na drinka.

To nie jest jej pierwszy pobyt w Polsce. Cztery lata temu, kiedy była studentką drugiego roku polonistyki Pekńskiego Uniwersytetu Języków Obcych, spędziła

nad Wisłą rok na nauce języka polskiego. Poznała już wtedy obyczaje i styl życia Polaków, co ułatwiło jej szybką adaptację po kolejnym przyjeździe. Mengji nie ma problemów komunikacyjnych, gdyż świetnie mówi po polsku. To oczywiście bardzo ułatwia jej odnalezienie się na, jakby nie było, innym kontynencie.

Jak mówi sama chińska magistrantka, wśród bardzo licznych w Krakowie studentów zagranicznych rzadko spotyka się jej rodaków. Sama ma wśród znajomych studentów z różnych krajów, m.in. z Turcji, Wielkiej Brytanii i Kazachstanu, ale są to raczej studenci zagraniczni niż Polacy.

Polska i Chiny różnią się bardzo kulturami, zwyczajami i stylami życia, ale również modelami działania wyższych uczelni. Na początku pobytu w Polsce Mengji dokuczało przede wszystkim duże obciążenie zajęciami. Stopniowo się jednak przyzwyczajała, co znalazło

wyraz również w poprawiających się ocenach. Inaczej niż w Chinach, studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego mają sporą swobodę w wyborze zajęć, na których nie sprawdza się obecności. Nierzadkie są przypadki równoległego studiowania innych kierunków na innych uczelniach czy zarabkowania w czasie wolnym od zajęć. Mengji uważa, że to model sprawiający, że atmosfera panująca na polskich uczelniach jest bardziej „akademicka”.

Obok zajęć dydaktycznych, uniwersytet zapewnia swoim studentom liczne możliwości uczestnictwa w praktykach w telewizji, radiu czy redakcjach gazet. Mengji robiła np. wywiad z jednym z dziennikarzy lokalnego radia, a także przygotowała autorski reportaż.

Jako że jest już na drugim roku, Mengji za parę miesięcy skończy studia. Swojej przyszłości nie wiąże jednak z Polską. Sytuacja na polskim rynku medialnym jest bowiem aktualnie niezbyt dobra, a ze znajomością języka chińskiego pracę najłatwiej znaleźć w handlu. Mengji nie zamierza zaś porzucać swojej specjalizacji. Dlatego planuje odbyć w Polsce roczne praktyki, a w tym czasie ubiegać się o przyjęcie na studia doktoranckie w Wielkiej Brytanii lub Stanach Zjednoczonych. Tempo życia w Polsce i całej Europie jest dość wolne, więc długi pobyt łatwo rozleniwią – uważa chińska studentka. O studiach doktoranckich myśli właśnie dlatego, że chce zmusić się do odrobiny wysiłku dopóty, dopóki jest jeszcze młoda.

Su, która przebywa w Polsce od nieco ponad miesiąca, jest z kolei studentką trzeciego roku na Wydziale Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Xiamen. Semestr, który spędza studiując na Uniwersytecie Warszawskim, to efekt międzyuczelnianego programu wymiany. Razem z nią do Polski przyjechało jeszcze kilkunastu studentów.

Początek pobytu w Polsce był dla Su okresem trudnym. Przez trzy tygodnie chorowała na prze-

ziębiecie, w autobusie nie wiedziała, komu ustąpić miejsca, żywiła się u współlokatorki z Korei Południowej, gdyż sama nie umie gotować. Polska, która jest wszak krajem europejskim, okazała się w oczach Su mniej rozwinięta niż wcześniej sobie wyobrażała.

Z biegiem czasu studentka z Xiamen dostrzegała kolejne problemy. Wiedza Polaków o Chinach okazała się pochodzić z lat 80. i 90. ubiegłego stulecia – wielu z nich jest przekonanych, że w Chinach nie ma dostępu do internetu. Poziom nauczania języka angielskiego w Polsce Su uważa za taki sobie. Przeszkadza jej również to, że prowadzone na uniwersytecie zajęcia składają się w większej części z dyskusji, zamiast wykładania faktów „ex cathedra”. Młoda Chinka z przykrością stwierdziła też, że jej rodacy należący do chrześcijańskiego zboru wzajemnie się nie lubią i na siebie narzekają.

Z biegiem czasu Su poznawała jednak coraz więcej ludzi, w tym Polaków, Hiszpanów, Francuzów i Meksykanów. Nowi znajomi sprawili, że poczuła się o wiele lepiej, zapominając stopniowo o drobnych frustracjach. Jako że zajęcia na Uniwersytecie Warszawskim, na które uczęszcza Su, prowadzone są w języku angielskim, wymagają od niej większego skupienia niż wykłady na macierzystej uczelni w Chinach.

Studentka z Xiamen jest zadowolona z tego, że może sama wybierać sobie zajęcia. Postanowiła uczyć się sześciu przedmiotów, co zajmuje jej w sumie 14 godzin tygodniowo. Bardzo podobają jej się zajęcia z języka polskiego, którym się poważnie zainteresowała. W Chinach nie miałabym czasu na naukę polskiego, a tutaj nie tylko mogę to bez problemu robić, ale jeszcze wykorzystać weekendy na wypad za granicę – cieszy się Su.

W Warszawie młoda Chinka przyjęła europejski styl życia. W weekendy spędza poranki na siłowni, ćwicząc za każdym razem po trzy godziny, a popołudnia na zakupach z koleżankami, z którymi

często też jada wieczorami kolacje. Miesięczny karnet do siłowni kosztuje tylko 59 złotych – mówi Su, która wydaje na życie niespełna tysiąc złotych miesięcznie.

Wymiana studentów między Uniwersytetem Xiamen

a Uniwersytetem Warszawskim prowadzona jest już od czterech lat, a liczba uczestniczących w niej studentów rośnie z roku na rok. Su bardzo poleca przyjazd do Polski, bo taki semestr poszerza, jej zdaniem, horyzonty i pozwala się wiele nauczyć. Odradza jednak semestr w Polsce tym, którzy są zainteresowani raczej rozrywką niż nauką. Młoda Chinka przyzwyczaiła się do życia w Polsce, a z tęsknotą za domem radzi sobie dzwoniąc do babci.

Rodzice Gosi są bardzo dumni z tego, że ich córka wybrała studia w Chinach. Dzieci ich znajomych albo pozostały w Polsce, albo wyjechały do Wielkiej Brytanii, ale nie mają przed sobą najlepszych perspektyw. Gosia z kolei przystąpi wkrótce do egzaminu HSK, który sprawdza poziom znajomości języka chińskiego, na piątym z sześciu dostępnych poziomów. Jej przyszłość w Chinach rysuje się zatem w jasnych barwach.

Przed przyjazdem do Chin młoda Polka studiowała w kraju stosunki międzynarodowe. Potem otrzymała roczne stypendium Instytutu Konfucjusza, które umożliwiło jej podjęcie rocznych studiów na Pekińskim Uniwersytecie Języków Obcych (tym samym, na którym Mengji studiowała polonistykę). Gosia przyjechała do Chin po raz drugi, więc przestała już narzekać na zbyt tłuste jedzenie czy zbyt zanieczyszczone powietrze w Pekinie. Teraz zajmuje się raczej korzystaniem z życia. Dzięki posiadaniu w akademiku współlokatorek z Japonii i Korei, nauczyła się odróżniać po wyglądzie ludzi pochodzących z tych krajów. Poznała też bardzo dobrze Pekin.

Gosia, podobnie jak większość studentów zagranicznych w chińskiej stolicy, lubi się bawić w gronie znajomych. W każdy weekend odwiedza z nimi Wudaokou lub Sanlitun, a więc największe skupiska pubów i klubów w Pekinie. Rzadko można tam jednak spotkać studentów chińskich, więc Gosia narzeka, że ma mało okazji do poszerzenia kręgu swoich chińskich znajomych, mimo że bardzo by chciała.

Chociaż kontaktów z Chińczykami ma mniej niż by chciała, bardzo podziwia ściśle więzi, jakie łączą członków

chińskich rodzin – zawsze gotowych do udzielania sobie nawzajem wsparcia czy pomocy. Kiedy Polak potrzebuje pomocy, często zwraca się raczej do przyjaciół, a nie do brata lub siostry – mówi Gosia.

Po zaliczeniu HSK na piątym poziomie młoda Polka zamierza podjąć studia magisterskie w Xiamen (a więc tym samym mieście, z którego do Polski przyjechała Su). Później chciałaby znaleźć pracę w polsko-chińskiej firmie i zostać w Chinach.

Kubie najbardziej podoba się w Chinach miasto Chongqing, które przypomina mu... Hawanę. Z zachwytem wspomina widok ze wzgórza znajdującego się na terenie kampusu Uniwersytetu Chin Południowo-Zachodnich. Stojąc na tymże wzgórzu można zobaczyć w dole mnóstwo wspaniałej zieleni. W Pekinie najbardziej lubi otaczające miasto powiaty (Miyun, Huairou czy Yanqing). W weekendy często wsiada w podmiejski autobus, aby fotografować to, co najbardziej mu się poza miastem podoba.

Kuba uczy się chińskiego już od czterech lat, co pozwala mu płynnie porozumiewać się z Chińczykami. Bardzo lubi ucinać sobie pogawędki z przygodnie spotkanymi osobami. W ten sposób dowiedział się wielu ciekawych rzeczy i dobrze poznał chińskie społeczeństwo. To zresztą swego rodzaju „zboczenie zawodowe”, jako że Kuba studiuje antropologię na Chińskim Uniwersytecie Ludowym. W jego grupie, oprócz niego samego, jest jeszcze tylko pięciu Chińczyków.

Kiedy przyjeżdżał do Chin, planował jedynie roczną naukę języka chińskiego. Tak mu się jednak spodobało, że mieszka już w Chinach cztery lata. Z początku jego rodzice nie byli zachwyceni tym przedłużającym się pobytem z dala od Polski. Z biegiem czasu zmienili jednak zdanie, a latem tego roku zamierzają przyjechać do Chin, aby poznać ten niezwykły kraj wspólnie z synem.

Kuba rzadko bywa w swoim jednoosobowym pokoju w akademiku. Bardzo chciał zamieszkać z chińskimi studentami, jednak nie pozwalają na to uczelniane przepisy. Jako student zagraniczny może jedynie dzielić pokój ze studentami z innych krajów. Jego chińscy

koledzy spędzają większość wolnego od zajęć czasu na nauce w bibliotece, mało jest więc okazji dłużej z nimi porozmawiać.

Taka sytuacja ma jednak także dobre strony. Jak mówi Kuba, w Chinach poznał wielu ludzi i kultury z najróżniejszych zakątków świata, o których wcześniej zupełnie nic nie wiedział, jak np. z Omanu, Samoa czy Dżibuti. Bardzo lubi też podróżować po różnych regionach Chin i rozmawiać z mieszkającymi tam ludźmi. Podczas podróży na Tajwan zainteresowało go życie autochtonicznej ludności niewielkiej wysepki Lanyu. O kulturze jej mieszkańców pisze pracę magisterską.

Kuba, który wkrótce skończy studia, zamierza wrócić do Polski Kolejną Transsyberyjską. Po powrocie do kraju będzie szukał pracy, która umożliwi mu wykorzystanie znajomości języka chińskiego. Chciałby też napisać książkę, w której przedstawi swoje doświadczenia z pobytu w Chinach. Mimo że poznał Państwo Środka bardzo dobrze, Kuba zamierza wrócić po ukończeniu studiów do Polski.

Wraca z powodu ogromnych różnic kulturowych, a także za namową polskich przyjaciół i swoich rodziców. Ważną przyczyną jego decyzji są także trudności w dostępie do środowiska naturalnego. W moim rodzinnym mieście Lublin po 10 minutach jazdy samochodem można już dotrzeć do lasu – mówi Kuba. W Pekinie musi spędzić w autobusie co najmniej dwie godziny, aby dotrzeć do skrawka zieleni. Znajomi z Polski często śmieją się z niego, że musi chodzić w maseczce na twarzy.

Pobyt w Polsce to dla Chińczyków okazja do doświadczenia bardziej otwartych kontaktów społecznych i życia na większym „luzie”. W Chinach z kolei na Polaków czeka widok uczących się bez przerwy studentów, ale i wielobarwny świat. Tak Chińczycy w Polsce, jak i Polacy w Chinach, zmierzyć się muszą z ogromnymi różnicami kulturowymi, ale jednocześnie na tle tych różnic odkrywają to, co łączy. Studia zagraniczne oznaczają wybór innego niż znany od 20 lat stylu życia. Decyzję taką podejmuje się, aby spełnić własne marzenia, stać się bardziej twórczym lub wzbogacić swoją wiedzę i siebie. To bardzo szczególne doświadczenie, które w pełni docenią jedynie ci, którzy mieli okazję je zdobyć. (tł. Kong Shiping)

波兰致力于能源多样化 意欲摆脱对外能源依赖

波兰政府今年初通过了面向2035年的核电发展计划。根据这项计划，波兰将在2035年之前建设完成两座核电站，其中第一座核电站的首个反应堆将于2024年投入使用。此项计划的通过意味着波兰在其发展核电计划上更进一步。

除大力发展核电之外，波兰也在努力推进页岩气、风电以及光伏发电等能源计划。在页岩气方面，波兰石油天然气公司已经获得15个油页岩开采资格，来自美国、荷兰、英国等国的石油公司也获得了100多个油页岩开采资格。在其它非传统能源领域，如风能、太阳能等方面，波兰也都制订了相关发展计划。例如，波兰去年就宣布将投资2800万兹罗提（约合880万美元）在该国东北部的波德拉谢省建设波兰最大的太阳能发电厂集群——波德拉谢太阳能园区。虽然波兰在发展非传统能源领域依然处于起步阶段，许多问题尚待完善和解决，但是按照波兰的能源战略，这些新型能源必将在波兰未来的能源结构中占有重要的位置。（文/韩新忠）

为防止酒后开车 波兰计划在汽车中加装酒精检测装置

为防止司机酒后开车所造成的严重交通事故，波兰正在考虑在汽车内加装相关的装置，以防止司机酒后驾车。

据悉，鉴于今年发生的几起由于酒后驾车造成的严重交通事故，波兰交管部门曾考虑在所有的汽车里都强制安装酒精测试装置。但是有专家建议，应该在那些有过酒后驾车行为的司机车中加装酒精监测超标后引擎自动锁定的装置。专家表示，在配备了这种装置之后，一旦司机呼出的气体酒精含量超标，那么汽车的引擎就会自动锁定，汽车无法启动。部分专家认为，这种方法更能有效防止酒后驾车，也更能保证道路行车安全。波兰交管部门目前正在权衡两种方案的利弊。（文/韩新忠）

波兰计划在中小学校内及周边禁售垃圾食品

波兰执政党之一农民党近日提出一项有关禁止在学校及周边售卖垃圾食品的议案。虽然该议案尚在讨论之中，但一经提出就得到了几乎所有议员的一致赞赏。

根据这项提案，在中小学校内以及周边一定范围将禁止售卖以及免费发放一切可以造成儿童肥胖的食品，甚至出现相关食品的广告也在禁止之列。议案同时列举出需要禁止的食品种类，这其中包括碳酸饮料、高糖饮品、油炸食品等，另外一些被认为有害健康的快餐食品也在被禁止名单之列。这份提案之所以得到了议员们的一致支持，是因为儿童肥胖在波兰已经成为影响儿童及青少年健康的严重问题，而这些垃圾食品则是造成儿童肥胖的主要元凶之一。（文/韩新忠）

波兰人日渐青睐有机食品

随着生活水平日益提高，波兰人更加关注自己的身体健康，越来越多的人开始选择有机食品。例如一家著名的销售有机食品的网站，最初只是出售有机水果和蔬菜，但是现在的销售种类已经扩大到有机面粉、面条、食用油甚至是有机巧克力等等，几乎涵盖了日常食品的所有种类。在一些大城市的菜市场 and 超市也都纷纷开设有机食品专柜，虽然价格要比普通食品高出不少，但是注重生活品质的人却觉得这些钱花得值。

一些体质过敏的人表示，在开始食用有机食品之后，他们的过敏症状减轻。还有一些人表示，现代社会中的生活压力 and 环境污染都无法避免，为了身体健康，当然要在自己能做主的食品上多下些功夫。（文/韩新忠）

波兰首都公共自行车遭损毁现象严重

公共租赁自行车是波兰首都华沙公共交通体系的一部分，而且越来越受到市民的欢迎。但是公共自行车租赁系统自今年三月初重新启动以来，自行车损毁 and 被盗现象严重。

据报道，今年天气转暖之后，华沙重新启动了作为公共交通系统一部分的自行车出租服务。虽说这项服务对于缓解交通拥堵，减少排放 and 污染起到了很大的作用，也颇受市民的欢迎，但是今年许多车辆却遭到损毁、盗窃。据自行车租赁服务公司的工作人员介绍，今年以来有700余辆自行车遭到不同程度的破坏，另有数十辆被盗走。在一些地区甚至出现了盗窃这些公租自行车的团伙。据调查显示，自行车遭盗窃 and 破坏最为严重的地区是布拉格区，这一地区也是华沙治安最不好的地区之一。为了对付盗窃 and 破坏行为，自行车租赁公司计划在所有的自行车上加装GPS定位系统。（文/韩新忠）

格但斯克建“特别青年旅馆”以帮助青年就业

波兰北部海滨城市格但斯克正在建设一座特别的“青年旅馆”，旅馆未来的员工将全部来自社会福利机构里生活的年轻人。

正在建设之中的这家旅馆属于格但斯克推出的一个青年就业帮助计划。该计划帮助的对象是那些由于各种原因无法和父母生活在一起，而被社会福利机构收养的人员，其中不少是孤儿。按照波兰的法律，这些人员可以在社会福利机构当中生活到25岁，但是此后必须离开，独立生活。由于缺乏父母的关爱 and 帮助，这些青年人走上社会之后与他人相比会碰到更多的困难。鉴于这种现实的困难，格但斯克设计了这样一项计划来帮助他们。目前，已经有20名来自不同福利机构的青年在其它旅馆实习，他们将在今年年底开业的这所新旅馆里开始自己的职业生涯。（文/韩新忠）

异曲同工 海外矿产资源投资

中国金属矿业史上迄今实施的最大境外收购项目

2014年4月14日中国五矿集团公司宣布，旗下五矿资源有限公司与国新国际投资有限公司和中信金属有限公司组成的联合体与全球天然资源巨头嘉能可公司达成秘鲁拉斯邦巴斯铜矿项目股权收购协议，交易对价为58.5亿美元。此项收购由五矿资源联合国新国际和中信金属共同完成，三方在联合体中分别持股62.5%、22.5%、15%。

邦巴斯铜矿，是目前全球最大的在建铜矿项目，矿藏储量为11.32亿吨，可生产870万吨铜金属，预计达产后的前5年每年可生产45万吨铜金属的铜精矿。收购并完成邦巴斯项目建设后，中国五矿将成为中国最大的铜矿山企业和全球前10大铜矿山生产商。

中国五矿总裁周中枢表示，“邦巴斯项目完全符合中国五矿集团和五矿资源公司的长期战略，这将进一步优化中国五矿的矿业资产组合，并将与集团公司现有业务产生良好的战略协同。”

波兰海外投资 ——智利铜矿6月投产

与此同期，中国五矿最大的电解铜供应商之一——波兰铜业集团4月8日宣布，旗下智利谢拉高达铜矿已经完成矿藏表面岩层剥离工程，计划6月份启动技术调试和试生

产，达产后每天可处理矿石11万吨，年产铜金属12万吨。除此之外，该矿还将年产钼金属约23000吨，这将是全球最大的钼矿之一。

波兰铜业集团第一副总裁雅罗斯瓦夫·罗曼诺夫斯基先生表示：“启动谢拉高达矿的生产将是波铜海外投资战略实施的里程碑。尽管国际铜价具有很大的变性，我们仍然乐观地看待铜市场的长远前景。我们认为，未来几年内在发展中国家铜的消费仍将保持最近几年的增长节奏，而中国将继续扮演对这一红色金属需求增长的推动力之一。”

战略合作伙伴关系

中国五矿集团与波兰铜业集团于1997年签署第一个波兰电解铜出口中国的贸易合同，至今两家集团的合作已走过了17年历程。这一合作始终是中波两国经贸合作中最大的贸易项目，为长期平衡两国贸易起到举足轻重的作用。

2012年开始，中国五矿集团和波兰铜业集团资助华沙皇家瓦津基博物馆的中国大道复建项目，一期工程已经完成瓦津基公园内1200米长的中国大道路面改造，二期工程将于今年7月底在中国大道旁完成中国园建设。中国五矿和波兰铜业从经贸领域合作扩展到支持两国文化事业，已成为两国战略伙伴关系中的合作典范。（中波文化交流基金会供稿 摄影：田青）

RÓŻNE DROGI, PODOBNE REZULTATY

INWESTYCJE W ZAGRANICZNE ZŁOŻA KGHM I CHINA MINMETALS

Największe przejęcie zagraniczne w historii chińskiej branży metalowej

W dniu 14 kwietnia 2014 roku China Minmetals Corporation ogłosiła zakup za kwotę 5,85 mld dol. należącej do Glencore Xstrata Plc kopalni miedzi w Peru. W skład konsorcjum inwestującego w kopalnię Las Bambas weszły MMG Limited (spółka zależna China Minmetals), Guoxin International Investment Corporation i Citic Metal Corporation, przy czym udziały w transakcji wspomnianych przedsiębiorstw wyniosły odpowiednio 62,5%, 22,5% i 15%.

Las Bambas jest obecnie największą na świecie kopalnią miedzi w budowie. Eksploatowane przez nią złoża rudy będą mieć rozmiary 1,13 mld ton, z czego możliwe będzie pozyskanie około 8,7 mln ton miedzi. W ciągu pięciu lat od uruchomienia kopalni roczna produkcja wynieść ma około 450 tys. ton metalu. Dzięki tej transakcji, China Minmetals stanie się największym w Chinach oraz dziesiątym na świecie producentem miedzi.

– Przejęcie Las Bambas jest zgodne z długoterminową strategią China Minmetals i MMG – oświadczył prezes Zhou Zhongshu – Stanowi doskonałą optymalizację naszego portfela aktywów i dopełnienie pozostałych działań Grupy.

Polska inwestycja zagraniczna – uruchomienie kopalni w Chile

W dniu 8 kwietnia KGHM Polska Miedź SA (jeden z największych dostawców miedzi elektrolitycznej dla China Minmetals) ogłosił zakończenie procesu zdejmowania nadkładu w kopalni Sierra Gorda w Chile. Kilka dni później zapowiedziano, że rozpoczęcie eksploatacji nastąpi w czerwcu. W pierwszej fazie kopalnia będzie przerabiała 110 tys. ton rudy dziennie, produkując rocznie 120 tys. ton miedzi. Będzie ponadto jednym z największych na świecie

producentów molibdenu, z produkcją na poziomie 50 mln funtów (ok. 22,7 tys. ton) rocznie w pierwszych latach działalności.

– Dla KGHM uruchomienie produkcji w Sierra Gorda będzie ważnym kamieniem milowym – mówi I wiceprezes Jarosław Romanowski – Mimo obserwowanej zmienności notowań miedzi, jesteśmy optymistami, jeśli chodzi o długofalowe fundamenty tego rynku. Naszym zdaniem, w nadchodzących latach konsumpcja miedzi w krajach rozwiniętych utrzyma tempo wzrostu z ostatnich lat, a Chiny pozostaną jednym z motorów przyrostu popytu na czerwony metal.

Wieloletnia współpraca polsko-chińska

W 1997 roku China Minmetals Corporation i KGHM Polska Miedź SA podpisały umowę na dostawy miedzi elektrolitycznej do Chin. Od siedemnastu lat współpraca ta jest największą pozycją w handlu polsko-chińskim, odgrywając zasadniczą rolę w działaniach na rzecz równoważenia dwustronnej wymiany.

Pomyślne kontakty w sferze gospodarczej zaowocowały także wspólnymi projektami kulturalnymi. W 2012 roku oba koncerny postanowiły sfinansować rewitalizację Alei Chińskiej w Łazienkach Królewskich w Warszawie. Dzięki ich wsparciu, ukończono już pierwszy etap projektu, polegający na wymianie nawierzchni na całej długości Alei, a obecnie prowadzony jest drugi etap, którego oficjalne zamknięcie zbiegnie się z otwarciem Chińskiego Ogrodu zlokalizowanego w pobliżu Alei.

Różnorodna współpraca lubińskiego konglomeratu oraz chińskiej korporacji, zarówno w sferze handlowej, jak i w projektach kulturalnych, jest modelowym przykładem strategicznego partnerstwa, które warto naśladować.

(tekst: Sinopol, foto: Marek Tian)

1 maja Bronisław i Anna Komorowscy zasadzili w Łazienkach Królewskich „Dąb Wolności”, który upamiętnia 25 rocznicę przemian demokratycznych i 10 rocznicę wejścia Polski do UE.

5月1日，波兰总统布罗尼斯瓦夫·科莫罗夫斯基先生携夫人与青少年代表们一起，在华沙皇家瓦津基公园内栽种了颇具象征意义的“自由橡树”，由此开启了波兰转制25年以及加入欧盟10年的周年系列庆祝活动。

Zorganizowana w Łazienkach Królewskich uroczystość z okazji 10 rocznicy przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

2014年的五一国际劳动节在波兰具有特殊意义。十年前的这一天，波兰与其它中东欧九国一同正式加入欧盟。今年5月1日上午，在华沙皇家瓦津基公园举行的欧盟日游园会正式拉开波兰入盟十年系列庆祝活动。

Trzej prezydenci: L. Wałęsa, B. Komorowski i A. Kwaśniewski. (foto: Marek Tian)

波兰总统布罗尼斯瓦夫·科莫罗夫斯基（中）与两位前任总统——莱赫·瓦文萨（左）和亚历山大·克瓦希涅夫斯基（右）一同在华沙皇家瓦津基公园露天剧场发表波兰入盟十周年演讲。（图／田青）

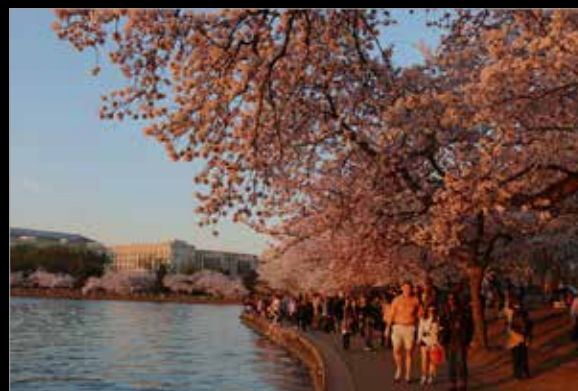

Żona i córka prezydenta Baracka Obamy podczas marcowej wizyty Pierwszej Damy w Chinach.
3月24日，美国“第一夫人”米歇尔（Michelle Obama）抵达西安，参观秦始皇兵马俑。

Zorganizowane przez Narodowy Bank Polski „dni otwarte” przyciągnęły wielu warszawiaków.

4月5日和6日是波兰中央银行的开放日，此次活动吸引了大批华沙市民，其中不乏儿童与青少年。

Wiosną stolica Stanów Zjednoczonych staje się miastem kwitnącej wiśni.

4月10日，美国首都华盛顿最佳赏樱地点——潮汐湖畔（Tidal Basin）的樱花迎来全面盛开的高峰期。

W Pradze świętowano nadejście Wielkiego Tygodnia biegami (z przeszkodami) królików.
4月14日，捷克布拉格举办兔子障碍赛跑，迎接复活节到来。

Uczestnicy wielkanocnej parady w Nowym Jorku przywdziewali zdumiewające nakrycia głowy.
4月20日，美国纽约民众戴着千姿百态的帽子参与复活节游行。

Z okazji Dnia Św. Jerzego, nieformalnego święta narodowego Anglii, na londyńskim Trafalgar Square urządzono kiermasz kulinarny.

4月21日，为了庆祝英格兰的非官方国庆日——圣乔治节，伦敦特拉法加广场举办了一场美食嘉年华。品色繁多的小吃吸引了大批市民和游客。

Prezentacja chińskiej limuzyny Czerwony Sztandar L5 podczas Targów Motoryzacji w Pekinie. Najtańsza wersja tego pojazdu kosztuje ok. 2,5 mln zł.

2014北京车展中国国产轿车红旗L5启动预售500万元起。

„Supersamochód” Koenigsegg One:1 pokazywany na Targach Motoryzacji w Pekinie. Każda z sześciu wyprodukowanych sztuk kosztować ma prawie 50 mln zł.

2014北京国际汽车展览会上，科尼赛克One:1超级跑车正式发布。据悉科尼赛克One:1的售价将近1亿元人民币，全球限量6台，目前已全部售罄。

Wystawcy uczestniczący w Targach Motoryzacji w Pekinie tradycyjnie wykorzystywali w promocji swoich produktów modelki.

2014北京车展火热进行之时，各汽车厂商推出的车模自然成为吸引观众眼球的法宝。

Załogi z Chin, Australii i innych państw prowadzące poszukiwania Boeinga 777 należącego do Malaysia Airlines w australijskiej bazie wojskowej Pearce, z której startują do lotów nad Oceanem Indyjskim.

4月29日，澳大利亚皮尔斯基地，马航失联客机空中搜索正式结束 多国部队合照。

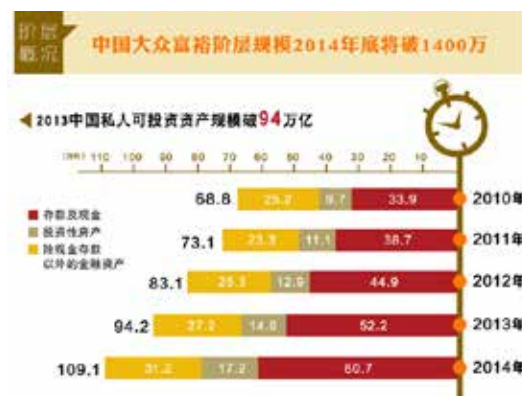

Obchody 450. rocznicy urodzin Szekspira w jego rodzinnym miasteczku Stratford-upon-Avon.

4月26日，英国埃文河畔斯特拉特福，民众纪念莎翁诞辰450周年。

(图片来源/foto: CFP)

FORBES: POD KONIEC ROKU W CHINACH BĘDZIE 14 MLN "ZAMOŻNYCH"

Pod koniec 2013 roku liczebność tzw. "klasy masowo zamożnej" osiągnęła w Chinach 11 mln 970 tys. osób, a do końca tego roku przekroczyć może nawet 14 mln - ocenia magazyn "Forbes" w zaprezentowanym 16 kwietnia raporcie.

Według przyjętej na potrzeby raportu definicji, do "klasy masowo zamożnej" zalicza się osoby dysponujące aktywami

inwestycyjnymi o wartości od 100 tys. do miliona dolarów amerykańskich. Do grupy tej należą przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem, działające w branży finansowej, handlu i przemyśle wytwórczym. 60% członków "klasy masowo zamożnej" stanowią osoby w wieku od 30 do 50 lat.

CO DRUGIE CENTRUM HANDLOWE W BUDOWIE ZNAJDUJE SIĘ W CHINACH

Na Chiny przypada ponad 50% z 39 mln m kw. powierzchni budowanych aktualnie na całym świecie centrów handlowych - wylicza CB Richard Ellis, firma doradczą działającą na rynku nieruchomości i inwestycji. Państwo Środka pozostaje największym rynkiem inwestycji w sprzedaż detaliczną.

Z analiz CB Richard Ellis, które objęły 180 państw,

wynika, że wśród dziesięciu miast o największej łącznej powierzchni budowanych centrów handlowych na świecie jest osiem położonych w Chinach. Pierwsze miejsce pod tym względem zajął Szanghaj, gdzie powierzchnia ta wynosi 3,3 mln m kw., czyli więcej niż w 86 miastach europejskich razem wziętych. Kolejne miejsca zajęły kolejno: Chengdu, Shenzhen, Tianjin, Wuhan, Pekin, Nankin i Kanton.

CHIŃCZYCY LIDERAMI ZAKUPÓW INTERNETOWYCH

Chińczycy są światowymi liderami zakupów internetowych, szczególnie zakupów dokonywanych za pomocą internetu mobilnego - wynika z raportu przygotowanego przez PricewaterhouseCoopers.

Raport powstał na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród ponad 15 tys. kupujących przez internet z Brazylii, Kanady, kontynentalnej części Chin, Hongkongu, Francji, Indii oraz państw Bliskiego Wschodu. 14% chińskich respondentów robi wirtualne zakupy codziennie, a kolejne 60% - raz w tygodniu. To znacznie wyższe wskaźniki niż globalna średnia, która wynosi odpowiednio 5% i 21%.

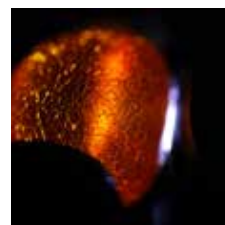
Autorzy opracowania podkreślają dużą i rosnącą w Chinach popularność płatności dokonywanych za pomocą internetu mobilnego. W roku 2013 roku ich łączna wartość wyniosła 1 bln 220 mld juanów, czyli równowartość około 610 mld złotych. W tym roku ma osiągnąć, według szacunków PwC, 2 bln 941 mld, a w przyszłym - już 5 bln 257 mld juanów.

HAINAN: POWSTANIE NAJWIĘKSZE WOLNOCŁOWE CENTRUM HANDLOWE ŚWIATA

Na południowochińskiej Wyspie Hainan powstanie największe na świecie centrum handlowe ze sklepami wolnocłowymi. Działające dotychczas w mieście Sanya sklepy tego typu, których łączna powierzchnia wynosi 10 tys. m kw., mają zostać przeniesione do centrum handlowego i powiększone do łącznie 60 tys. m kw. W mieście Haikou, stolicy prowincji Hainan, łączna powierzchnia sklepów wolnocłowych wzrośnie z kolei z obecnych 3.650 m kw. do 4.880.

Możliwość dokonywania zakupów wolnocłowych na Wyspie Hainan została wprowadzona 20 kwietnia 2011 roku. Umożliwia chińskim i zagranicznym turystom, którzy opuszczają tę wyspę-prowincję samolotem, zakup produktów luksusowych nawet o 30% taniej niż w innych regionach Chin. Możliwość dokonywania wolnocłowych zakupów zwiększyła atrakcyjność Wyspy Hainan, która jest jednym z najpopularniejszych w Chinach miejsc wypoczynku.

琥珀越来越受中国人青睐 波兰琥珀商争相进军中国市场

本刊记者 汤黎 发自格但斯克

第21届波兰国际琥珀与珠宝饰品展于3月22日在波兰北部海滨城市格但斯克落下帷幕。这一世界最大的琥珀展吸引了来自世界各国的采购商，特别是来自中国的购买者。展会上中国面孔随处可见，其中很多是专程从国内赶来的。这几年，中国琥珀热搅动了整个琥珀市场，琥珀价格成倍上涨。不少波兰琥珀商看到了商机，开始开拓中国市场，不仅针对中国客户进行专门设计，而且也尝试在中国开设商店销售琥珀。

琥珀在华的认知度不断提高， 价格也节节攀升

S&A公司在中国的代理，赛吉公司总经理杨颖说，10年来中国琥珀市场发生了翻天覆地的变化。10年前，他们开始做琥珀时，没有什么人认识到琥珀的价值，推广起来很困难，但现在中国对琥珀认

知度很高。中国市场对琥珀需求增加造成其价格一路上扬。杨颖说，他们刚开始做琥珀时，商场都不知道有琥珀这个品类，他们是第一家商家，但现在在北京的商场里，有六七家琥珀品牌同时在做。在中国琥珀和其它大众传统宝石一样，被大家认知和接受。对于中国琥珀市场前景，杨颖认为，从中国人对琥珀的热度看，市场目前处于上升和越来越热的阶段，中国人买涨不买跌，越涨越想收藏，觉得有投资价值。所以，目前在珠宝行业中，跟其它的宝石相比，琥珀属朝阳行业，离饱和还远。

欧洲最大的琥珀连锁品牌总裁亚当·波斯特隆高夫斯基说，中国市场拥有巨大潜力，令他们高兴的是，中国顾客开始认识并认可包括钻石、翡翠在内的三大宝石之一——琥珀。现在琥珀价格飞涨是因为市场对琥珀的需求激增，特别是中国市场所需高品质的琥珀原石越来越少。中国客户喜欢纯净、透明和品相好的琥珀。

各大琥珀珠宝商争相在中国开疆扩土

S&A

S&A在2002年进入中国市场，如今在中国有一百多家连锁店，成为欧洲在中国的最大琥珀零售机构。作为欧洲最大的琥珀连锁品牌，S&A琥珀对许多中国琥珀爱好者来说也许并不陌生。该公司成立于1992年。公司总裁亚当 2001年到中国访问后开始关注中国市场。2002年认识了其合作伙伴深圳市赛吉公司总经理杨颖后，决定共同向中国市场推广S&A生产的琥珀。经过十多年的发展，S&A在中国拥有一百多家连锁店，成为欧洲在中国的最大琥珀零售机构。总裁亚当告诉本刊记者，中国顾客要求很高，希望有高品质的选材、精湛的工艺和独特的设计，这对公司来说无疑是个挑战。为此，针对中国市场S&A公司专门有3个设计师进行珠宝设计。他们要感谢中国客户，是中国客户让他们在设计上追求更加完美和谐。中国市场巨大，至少还有几十年迅猛发展的余地。

NAC琥珀珠宝公司

公司客户主要来自中国和香港,有些客户甚至都没有见过面。

NAC琥珀珠宝公司有15年制作琥珀的历史。其纯手工制作的镶金琥珀饰品以高品质著称。公司市场销售经理谢苗考表示，他们的客户主要来自中国和香港，另外还有部分欧洲、阿拉伯国家和美国的客户。由于他们的产品信誉好，订单接连不断，有些客户甚至都没有见过面。他们接触第一批中国客户还是在10年前，后来逐渐增加。谢苗考说，他们公司是幸运的，80%的款式都被中国客户喜欢。他们希望能继续下去。

ART7公司

ART7几个月前在成都新开了琥珀店，也计划在北京开店推介他们的设计。ART7成立至今已有32年。该公司一直致力于生产高品质的琥珀首饰，设计多元化，跨越从古代到现代的不同风格。ART7几个月前在成都开设了琥珀店，希望在那里推介他们的设计。

公司创始人卡兰迪克表示，对欧洲人来说，打入中国市场并不容易，因为习惯思维方式不同。20年前，他们公司曾在北京开过一个15平方米的商店，因为当时中国人对琥珀还不认同，坚持了两年，最后不得不关张。对于在成都开的新店，卡兰迪克信心十足。他说，成都很迷人，正好有人建议他们在那里开店，他们就开了，就这么简单。卡兰迪克说，以后他们肯定还要在北京开店，找一个好的合作伙伴，就等于成功了一半。ART7公司的首饰主打欧式风格，而不是中国传统风格，因为他们特别希望推广自己公司的设计并得到中国顾客的认可。

ZIMMERMANN品牌珠宝

2013年11月公司杭州珠宝城店开业，下一步将进入深圳、上海、北京和哈尔滨市场。

ZIMMERMANN品牌珠宝老板易麦尔曼接受本刊记者采访时说，3年前他到上海、北京、深圳和杭州考察了一个月，最后选定在杭州珠宝城开店。并于2013年11月开业。他们对与中国伙伴合作感到满意并看好中国市场的发展。他们公司计划在未来几年在中国其它几个城市开店销售我们品牌的产品。之所以选择杭州开第一家店，是因为他们合作的伙伴已经有引进欧洲品牌的经验并希望把他们的品牌引进中国市场。杭州虽不是最大的城市，但是很富有，有很多游客和非常有钱的人。他们的商店位于杭州市中心高档商厦，有很多人光顾。他们希望从杭州开始，下一步将在深圳、上海、北京和哈尔滨继续开店。

易麦尔曼表示，为了进入中国市场，他还学习了中国哲学，了解中国人最注重什么，以使其品牌产品更具针对性，同时他们还推广欧洲款式。

易麦尔曼表示，ZIMMERMANN品牌珠宝继承了千百年来琥珀珠宝制作的优良传统工艺，也融合了最先进的现代尖端技术。在珠宝制作中使用最精湛的工艺技术，挑选优质天然的波罗的海琥珀配以纯银和白金，由技术纯熟的工匠打造完美的珠宝作品。

AMBERIF 2014

W dniach 19-22 marca w Gdańsku odbywała się dwudziesta pierwsza edycja Międzynarodowych Targów Bursztynu, Biżuterii i Kamieni Jubilerskich AMBERIF 2014. W ciągu tego trwającego cztery dni „bursztynowego święta” swoje oferty zaprezentowało ponad 450 wystawców z 17 państw. Oglądało je i oceniało około sześciu tysięcy handlowców i gości z ponad 50 państw. Impreza tradycyjnie miała charakter branżowy. Szerszą publiczność zaproszono jedynie na Galę Bursztynu i Mody AMBER LOOK TRENDS & STYLES 2014.

Uczestniczący w Targach wystawcy pochodzili z Polski, Belgii, Czech, Francji, Chin, Indii, Litwy, Łotwy, Meksyku, Niemiec, Portugalii, Rosji, Tajlandii, Ukrainy, Wielkiej Brytanii oraz Włoch. Swoją ofertę prezentowali przede wszystkim właścicielom sklepów jubilerskich, hurtowni i galerii sztuki - wielu z nich pochodziło z Chin.

Jak podkreśla wiceprezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Bursztynu Michał Kosior, odbiorcy z Państwa Środka są dla polskich producentów coraz ważniejsi, a to ze względu na rosnącą popularność tego kamienia wśród Chińczyków. Bursztyn bałtycki ma piękne barwy i występuje w wielu kolorach – mówi Kosior, zachwalając jego zalety jako materiału zarówno na biżuterię, jak i na rzeźby czy figurki.

AMBERIF to impreza ważna dla całego regionu. W okolicach Gdańska działa ponad 700 firm i zakładów jubilerskich, specjalizujących się w wytwarzaniu srebrnej biżuterii zdobionej bursztynem. Jedną z nich jest Amber Abram, która w targach uczestniczy już po raz szósty. Przedstawiciel tej firmy Michał Abramczuk mówi, że kupcy z Chin dokonują coraz większych zakupów, a polscy dostawcy nie zawsze są w stanie nadążyć za ich rosnącymi apetytami na bałtycki bursztyn. Chiński popyt, jak

zgodnie potwierdzają wszyscy polscy bursztynnicy, spowodował znaczący wzrost cen. Niektórzy uważają wręcz, że osiągnęły one „szalony” poziom.

Dlatego dla polskich eksporterów bursztynu kontakty z chińskimi kupcami mają rosnące znaczenie. Są oni wymagający, bo – jak mówi Michał Kosior – Chińczycy chcą kupować wyłącznie bursztyn najwyższej jakości. Na szczęście Polska ma pod tym względem doskonałą opinię w Państwie Środka, więc polskie pochodzenie bursztynu uważa się za gwarancję wysokiej jakości.

Rafał Żukowski z firmy Enzo, który współpracuje z niektórymi ze swoich chińskich odbiorców już dość długo, na tyle dobrze poznał ich upodobania, że bez trudu dobiera atrakcyjne dla nich oferty. Jestem w stanie wybrać towar pod klientów, wysyłam im zdjęcia i bardzo często słyszę w odpowiedzi „tak, proszę o wszystko!” – opowiada naszej reporterce.

Jak co roku, targom AMBERIF towarzyszyło wiele imprez o charakterze edukacyjno-popularyzatorskim. Odbył się m.in. cykl seminariów poświęconych tematowi ważnym dla jubilerstwa i bursztynnictwa. W ich organizację włączyły się Muzeum Ziemi PAN oraz Międzynarodowe Stowarzyszenie Bursztynników. Działało laboratorium bursztynu, w którym każdy klient Targów mógł nieodpłatnie uzyskać informację o rodzaju zakupionego bursztynu. Stowarzyszenie Rzeczników Jubilerskich, we współpracy z Radą Diamentów w Antwerpii, zorganizowało seminarium gemmologiczne, a Tajski Instytut Gemmologiczny prezentował informacje o odmianach rubinów i szafirów występujących w Tajlandii. W Gdańsku można się też było zaznajomić z najnowocześniejszymi maszynami i narzędziami dla branży jubilerskiej.

Targom towarzyszyła też wystawa prac nagrodzonych i wyróżnionych w międzynarodowym konkursie na projekt biżuterii z bursztynem „AMBERIF Design Award”. Zwycięską kolekcję autorstwa Marii Fudakowskiej i Jana Nowaka 25 kwietnia prezentowano na specjalnym pokazie w ogrodach Ambasady RP w Pekinie. Swoje projekty pokazywał wówczas także Mariusz Gliwiński. Mimo deszczu, który zaczął padać dosłownie w chwili rozpoczęcia pokazu, pekińscy miłośnicy mody wytrwale obserwowali prezentowane przykłady najnowszych trendów w polskim wzornictwie bursztynowej biżuterii. Potwierdza to, jak ważnym dla tej branży rynkiem są i pozostaną na wiele lat Chiny.

Kolejna edycja AMBERIF przyjmie zatem pewnie jeszcze większą grupę kupców z Państwa Środka, którzy polować będą na najwyższej jakości polski bursztyn. (tekst: Tang Li, Wojciech Jakóbiec)

The best Baltic amber in Warsaw

Modern and traditional
jewellery
with
natural *amber*

DESIGNERS QUALITY

Silver Line

Rynek Starego Miasta 9/11/13, Warsaw

OPENING HOURS:

Mo-Fri 10-19 • Sat-Su: 10-17

波兰式的“引进来” 赶上中国式的“走出去”

本刊记者 汤黎 发自卢布林

波兰卢布林省省长海特曼希望有更多的中国企业来投资。位于波兰东部的卢布林与乌克兰和白俄罗斯接壤，融合了多种文化，是连接欧洲东西部的桥梁。这样良好的地理位置以及正在发展的经济使卢布林具备很好的投资条件。

交通：全方位建设

交通便利的优势是海特曼省长在列举卢布林省作为理想投资之地时首先强调的。他说，卢布林省拥有波兰最先进的国际机场，这是波兰二战后修建的唯一全新的民用机场。自去年建成启用就有上千架私人商务飞机在此起降。

其次，正准备修建第二条通往华沙的快速路，还要新建与波兰南部城市热舒夫相连的快速路并直接通向那里的高速公路，开车可以直达里斯本。紧邻欧盟东部边境有物流中转中心，还有宽轨铁路，火车通过乌克兰一直可以到达亚洲。到2018年将形成完整的交通网络。

工农业：全方位开创

卢布林是典型的农业省，有良好的农业生产条件，在农产品加工、乳制品生产方面都有优势。卢布林省主打生物经济，利用地区特色生产天然健康食品。波兰的大部分农产品用以出口，并以高质量和绿色环保著称。卢布林拥有波兰未被污染和最纯净的土地，所以卢布林在生产食品上也是首选。波兰是覆盆子最大的出口国，而85%的覆盆子都产自卢布林省。

此外，卢布林省物产丰富，拥有页岩气和最好的煤矿，另外还有琥珀矿。琥珀矿的勘探和开采许可证由省长办公厅发放，未来几年，这将成为该地区发展前景看好的行业。

另外，在农机、化肥、医药、新能源，包括太阳能和生物质等领域也相继有所突破。海特曼省长还说，IT行业、机械电子也是该省的强项。

投资：全方位引进

海特曼省长强调，卢布林省对来自世界各地的投资者开放。该省的优势有很多，但最关键的一点是，有决心和信心在各方面都有所建树，而且当地人的思想与时俱进，该省的企业家们能够与外国投资者进行很好的合作。海特曼表示，在卢布林可投资的地方非常多，如果在经济特区投资，那么可以享受更加优惠的投资政策。

卢布林的5所大学每年培养2万名优秀大学毕业生，首府卢布林的大学更是有“东部牛津”之称。这些毕业生们既能够胜任典型的工业生产行业的工作，也不乏在创新科技领域工作的能力。劳动力的高素质 and 低成本对投资者来说也是一大优势。

在谈到中国在该省的投资情况时，海特曼说，湖北襄阳汽车轴承股份公司一年前收购了波兰最大的轴承制造企业，这是该省迄今最大的外国投资项目。新公司现在运转良好。

此外，他不久前接待了一行中国投资者，他们对在卢布林省北部改建军用机场为货运机场的项目也表示出极大兴趣。

最后海特曼省长强调说，可以合作的领域和方式有很多，他希望中国投资者能更多地了解该省投资环境，任何中国投资者都可以得到该省投资服务中心提供的热心帮助，卢布林欢迎他们。

CHINY: CORAZ WIĘCEJ SAMOCHODÓW NA PRĄD

2 marca Pekin znowu, jak to się nierzadko zdarza, pokrywała gęsta warstwa smogu. Mieszkaniec stolicy Wang Tiezheng odebrał tego dnia kluczyki do swojego nowego samochodu – BAIC, model E150 EV. W ten sposób został pierwszym w Pekinie prywatnym właścicielem samochodu o napędzie elektrycznym. Wang deklarował wówczas, że będzie jeździć swoim nowym autem

do pracy, a drugi posiadany samochód (benzynowy) służyć mu będzie jedynie do podróżowania na większe odległości.

Pod koniec 2013 roku liczba zarejestrowanych w Pekinie samochodów osobowych przekraczała już 5,4 mln. Miejski Urząd Ochrony Środowiska wylicza, że ze spalin samochodowych pochodzi 23% unoszących się w stołecznym powietrzu pyłów PM 2,5 – najbardziej

szkodliwych składników nękającego chińską stolicę smogu.

W celu ograniczenia tempa przyrostu liczby samochodów jeżdżących po pekińskich ulicach władze miejskie wprowadziły w 2011 roku system losowania numerów rejestracyjnych. Na każdy miesiąc przewidziano ograniczony kontyngent tablic rejestracyjnych wydawanych dla nowych samochodów. Wszyscy potencjalni nabywcy muszą wziąć udział w specjalnej loterii, a prawo do kupienia i zarejestrowania pojazdu otrzymują tylko jej zwycięzcy. Proporcja biorących udział w losowaniu do liczby oferowanych tablic wynosi przy tym 110:1 – szansa na sukces jest więc niewątpliwie bardzo mała. W ramach promowania samochodów elektrycznych władze Pekinu wyznaczyły specjalny kontyngent numerów rejestracyjnych dla samochodów napędzanych nowymi źródłami energii. Wszyscy chętni na zakup takich pojazdów, a było ich w sumie 1428, otrzymali upragnione tablice rejestracyjne.

Potencjalnych właścicieli samochodów o napędzie elektrycznym zachęcają do zakupu niskie koszty eksploatacji. Cena prądu zużywanego przez samochód elektryczny jest znacznie niższa niż koszt benzyny lub oleju napędowego, które spalają na takim samym odcinku zwykle samochody. Oszczędzić można jednak nie tylko na eksploatacji, ale również na zakupie samochodu elektrycznego – w tym wypadku skorzystać bowiem można z rządowych dotacji. Koszt zakupu takich pojazdów jest więc również niższy niż spalinowych. Feng Yi z Szanghaju zapłacił za swój samochód elektryczny 100 tys. juanów (równowartość ok. 50 tys. zł), choć jego cena wynosiła dwa razy więcej. Zaoszczędzone przez nowego właściciela 100 tys. juanów to dotacje władz państwowych i miejskich.

W listopadzie 2013 roku Ministerstwo Finansów, Ministerstwo Nauki i Techniki, Ministerstwo Przemysłu i Informatyzacji oraz Państwowy Komitet Rozwoju i Reform wydały wspólny dokument, w którym wskazały 28 miast i obszarów w całych Chinach, w których promowane

będzie użycie samochodów napędzanych nowymi źródłami energii. To właśnie takie programy pozwalają zachęcić potencjalnych nabywców za pomocą budżetowych dotacji.

Cena zakupu i koszty eksploatacji samochodu elektrycznego to jednak nie wszystko. Dla użytkowników takich pojazdów kluczowe znaczenie mają możliwości ich ładowania. Tani prąd na nic się nie zda, jeśli nie da się znaleźć miejsca wyposażonego w instalację, do których podłączyć można samochód (zwykle gniazdka nie wchodzą tu, oczywiście, w grę). Han Weifang z Szanghaju, która jest od niedawna właścicielką samochodu elektrycznego, przekonuje jednak, że to nie problem. W stanowiska do ładowania samochodów wyposażony jest parking przy jej biurze, a wkrótce pojawić się one mają także na osiedlu, na którym mieszka. Wtedy będę mogła codziennie wieczorem podłączać samochód, a na drugi dzień przejechać nim 100-200 km – cieszy się Han.

Do końca roku 2014 na terenie Pekinu powstaje ma łącznie tysiąc ogólnodostępnych stanowisk do szybkiego ładowania samochodów elektrycznych. Zamontowane będą w stu lokalizacjach, zarówno w centrum miasta, jak i w dzielnicach peryferyjnych. Powstała w ten sposób sieć ma gwarantować właścicielom napędzanych prądem samochodów możliwość znalezienia miejsca do ich naładowania w promieniu 5 km, niezależnie od tego, w której części miasta się znajdują.

W chińskiej stolicy jest już nawet firma zajmująca się wypożyczaniem samochodów elektrycznych. Nazywa się Yika i powstała w roku 2013. Oferuje możliwość wypożyczenia pojazdów na godziny, dni, a nawet miesiące. Wypożyczenie samochodu elektrycznego na dwie godziny kosztuje 59 juanów (ok. 30 zł), na jeden dzień – 159 juanów (ok. 80 zł), a na miesiąc – 3999 juanów (równowartość 2 tys. zł). Pod koniec roku 2014 spółka ma dysponować już 300 samochodami elektrycznymi i siecią 30 punktów

wypożyczeń rozsianych po całym Pekinie.

Eksperti uważają, że kluczową barierą ograniczającą szybki wzrost popularności samochodów elektrycznych jest poziom technologiczny stosowanych w nich akumulatorów. Użytkownicy najbardziej obawiają się zatrzymania się samochodu na drodze z powodu wyładowania się zamontowanej w nim „baterii”. Były prezes Grupy Huatai, chińskiego koncernu motoryzacyjnego, Liu Zhigang przyznaje, że akumulatory stanowią problem, ale przyszłość widzi optymistycznie. Przypomina, w jakim tempie następuje w tym wypadku technologiczny postęp. Kiedyś trzy- lub czterokrotne zwiększenie jednostkowej pojemności energetycznej

akumulatora zajmowało kilkadziesiąt lat, ale w ciągu minionej dekady udało się ją zwiększyć aż 15-krotnie. Akumulatory będą się przy tym, jak przewiduje Liu, stawały coraz tańsze, gdyż ich masowa produkcja obniżać będzie koszty jednostkowe (zadziała tu efekt skali).

Wielu ludzi uważa, że kryzys ekologiczny i energetyczny czyni z samochodów elektrycznych przyszłość przemysłu motoryzacyjnego. Dojrzewanie technologii akumulatorów i udoskonalanie sieci ładowania niewątpliwie przyczyni się do upowszechnienia użycia tego rodzaju pojazdów. Chiny znajdują się pod tym względem w ścisłej światowej czołówce. (tł. Kong Shipping)

电动汽车走向普及

北京春末的一天，车主王铁铮在北汽的一家4S店里接过型号为E150EV电动汽车钥匙，迫不及待地进车体验他的新车，由此，北京市第一位购买纯电动车的私家车车主诞生。按照王先生之前的计划，这辆电动汽车将作为上下班的代步车，家中另一辆汽油车则作为跑远路的备用车。

到2013年末，北京市机动车保有量超过543万辆，此前北京市环保局信息显示，机动车排放对PM2.5的贡献是23%。为了控制机动车总量，自2011年开始，北京实行车牌摇号政策，目前，普通燃油车的中标率是110:1，为了推广电动汽车的使用，北京市专门配置了新能源汽车牌照指标，本次参与新能源汽车摇号的全部1428位申请人全部中标。有分析认为，北京市首批电动车购买志愿者普遍具备学历高、社会地位高、公民责任意识高特征，电动汽车多数为

家里的第二辆或第三辆车。

除了节省燃料费用，在中国，买电动车的车主还享受了大额的政府补贴，可以降低购车成本。在补贴政策的支持下，上海的车主封毅只用了近10万元就购买了一辆原价20万元左右的电动汽车。

为了能够推广电动汽车的使用，2013年11月，中国财政部、科技部、工业和信息化部、发展改革委等四部委公布了各地申报新能源汽车推广应用方案的审核评估名单，并确定了全国28个城市、区域为首批新能源汽车推广应用城市。

按照方案，纯电续航里程在大于80公里小于150公里的纯电动乘用车，补贴3.5万元；纯电续航里程大于或等于150公里而小于250公里的纯电动乘用车，补贴5万元；纯电续航里程超过250公里的纯电动乘用车，补贴6万元。除了中央的财政补贴以外，一般而

言，地方政府也会配套补贴。

然而，对于消费者来说，除了价格、使用成本以外，电动汽车的充电问题也是他们非常担心的。充电式电动车的能源主要来自充电桩，插入充电卡，连上电源线，只需普通插座即可充电。

在北京，今年将大规模兴建新能源汽车充电桩，目前已经完成城区100个公用快速充电网点的选址，近期将陆续启动建设。今年内计划完成1000个公用快速充电桩布局建设，覆盖中心城区和近郊，最终将实现5公里充电圈，保证车主能够快速找到公用快速充电桩来为汽车充电。据悉，公用充电桩与自用的交流式充电不同，主要采用直流快充模式，充电半小时，就能支撑电动汽车续航100公里。

在杭州的良渚文化村有11辆电动汽车，这种电动汽车最快能开到每小时100公里，充电完成后可行驶160公里，用户只要办理一张会员卡，刷卡后就能租车，办理手续流程与租赁公用自行车非常类似。目前，电动汽车的租车价格是每小时29元，相对于搭乘计程车来说，这个价格很有竞争力。

在北京，成立于2013年的易卡绿色汽车租赁有限公司，同样定位于纯电动汽车租赁行业，分为分时租赁和长租两种模式，租2小时价格为59元，日租159元，月租3999元。在北京的清华科技园区的一

家易卡租车门店前，有11个充电桩一字排开，就像一个小型的无人加油站，通过线缆给停放的电动汽车充电。公司负责人介绍说，今年纯电动车投放将增加到300辆，租车网点会增至30家左右，争取实现对北京主城区的基本覆盖。

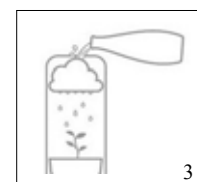
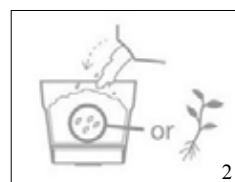
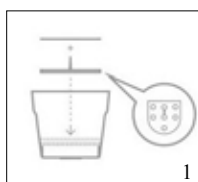
除了政府在大力推动电动汽车和相关设施的快速发展外，业内人士认为，制约电动汽车发展的核心问题是电池技术，因为这直接关系到汽车的续航能力，而用户体验则关系到整个行业的发展前景。在消费者看来，购买电动汽车最大的顾虑是担心电量耗尽趴在路上。对于电池的应用未来，华泰汽车集团前总裁刘志刚充满信心，他说：“近十年，电池的技术进步是非常快的。前几十年，电池单位能量密度的进步大约在三倍到四倍，近十年，大概超过了十五倍以上，整个电池从过去传统的铅酸、镍氢，一直到现在锂电池的系列。作为动力电池，锂电池技术最具前景，能量密度高、可靠，同时，随着整个产业规模的扩大，成本也在不断下降。”

许多人认为，环境、能源危机已经到来，电动汽车必将是汽车行业的未来，随着电池技术的成熟与充电配套设施的完善，电动汽车的普及已为时不远。（文/卜卫军）

DESZCZOWA DONICZKA

"Rainy Pot" (dosł. deszczowa doniczka) jest dziełem koreańskiego projektanta Jeong Seungbin. Nad zawieszaną na ścianie doniczką dodano niewielką białą „chmurkę”. Podlewanie znajdującej się w doniczce rośliny polega na wlewaniu wody do „chmurki”. Jej krople kapią na roślinę, imitując deszcz.

挂壁式云朵花盆 由Jeong Seungbin设计的云朵花盆（Rainy Pot），采用壁挂式，下方是一个花盆，上方则是一朵白色的云朵。给植物浇水时，只需将其灌入白色云朵中，雨滴便会从云朵下方滴落下来，就像是一朵正在下雨的云。

KWIAT-POJEMNIK NA SPINACZE

Uporządkowane i przyjemne dla oka biuro to z pewnością sposób na dodanie pracy nieco pozytywnej energii. Niezwykła kreatywność projektanta pozwoliła stworzyć ten nietypowy pojemnik na spinacze. Ma kształt kwiatu i jest dostępny w żywych kolorach. W środku ukryty jest magnes, który zapobiega rozsypywaniu się spinaczy, a jednocześnie umożliwia przyczepienie pojemnika do tablicy.

花朵般绽放的回形针收纳盒 清洁整齐的办公环境绝对会给你的心情增添一分正能量。这款回形针收纳盒的设计很有创意，盛开的花朵形状，亮眼的色彩，看起来十分别致可爱。内置磁铁让回形针紧紧簇拥在花朵中。你还可以将它吸附在白板上，使用起来非常方便。

STOJAK NA PARASOLE GREEN TRACE

Green Trace to niezwykle oryginalny stojak na parasole, który wniesie powiew świeżości do każdego pomieszczenia. Twórcom tego projektu nie tylko udało się rozwiązać problem spływającej z parasoli wody, ale i wykorzystać ją do nawadniania małego domowego ogródka. Zapach roślin wyczuwalny natychmiast po wejściu do domu musi być niezwykle przyjemny. Szkoda by było przegapić tak innowacyjny produkt.

创意绿植雨伞架 Green Trace是一款能够给室内带来鲜活生命力的创意雨伞架，它不但解决了残留在雨伞上的雨水到处流淌的问题，还顺便让雨水滋润了家中的小花园。每当一进门就能够闻到绿植自然的清香，那种感觉一定很棒。这样的好创意不容错过。

DZBANEK-PTASZEK (BIRDIE)

Dzbanek zainspirowany przez ptaki został zaprojektowany przez Markusa Johanssona dla firmy Sagaform. Kształt dzbanka nawiązuje do ptasiego dzioba. Jest ergonomiczny, wygląda na skomplikowany i prosty jednocześnie. To bardzo łatwy w obsłudze przedmiot, dostępny w różnych wersjach kolorystycznych i dwóch rozmiarach: 0,75 l i 0,5 l. Może być wypełniony wodą, jak również napojami alkoholowymi.

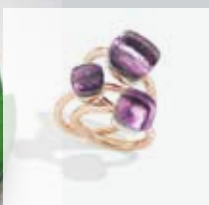
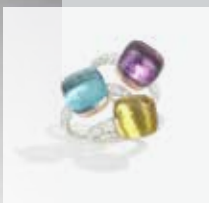
可爱的五彩水壶 这是设计师Markus Johansson 为家居品牌Sagaform设计的酒壶或水壶。设计灵感来自鸟儿嘴巴的形状，配上圆锥形躯体和圆球体盖子，看上去十分协调。壶身的设计符合人体工程学抓握概念，使用起来轻巧方便。外观也会因为里面盛放液体颜色的不同而呈现出色彩缤纷的光彩。此款壶有两种容量，750和500毫升，用来盛放酒水还是白开水就看你的需要啦。

Patek Philippe Twenty-4

Podczas tegorocznej edycji targów jubilerskich w Bazylei firma Patek Philippe pokazała swój nowy zegarek damski. Ekskluzywny czasomierz wykonany jest z 1937 diamentów i szafirów. Wszystkie kamienie są najwyższej jakości, doskonale oszlifowane. Łącznie ważą około 43,73 karata. Zegarek zdobią sceny z życia w wodzie: różnej wielkości szafirowe ryby pływają w (niemal dosłownie) morzu diamentów.

百达翡丽Twenty-4高级珠宝腕表 百达翡丽在2014年巴塞爾国际钟表珠宝展上推出了全新女式腕表，Twenty-4高级珠宝腕表Ref. 4909/110。腕表结合多种精湛镶嵌工艺，以1937颗钻石和蓝宝石装点表盘、表壳、表链、表扣，打造充满诗意的“水中生灵”图案。所有宝石均为顶级品质，切工完美，这些宝石总重约43.73克拉，经百达翡丽创意部门精心构思，再由其珠宝工匠遵照悠久的传统工艺打造，构成一幅水中生灵的静物写生。大小各异的蓝宝石鱼儿自由地游弋在钻石的海洋之中。

Z okazji Dnia Matki mediolańska firma jubilerska Pomellato wprowadziła na rynek kolekcje Nudo i Nudo Petit, przeznaczone dla pięknych matek. Cechą charakterystyczną projektów Pomellato jest przywiązywanie wielkiej wagi do szczegółów - stąd Nudo Petit, specjalna kolekcja adresowana do klientek z Azji. W pierścionkach osadzono różnokolorowe kamienie szlachetne. To doskonała ozdoba dla każdej atrakcyjnej matki.

宝曼兰朵献礼2014母亲节 2014年母亲节，意大利高级珠宝品牌POMELLATO宝曼兰朵臻选品牌标志Nudo系列献礼美丽而伟大的母亲们。传承宝曼兰朵专注细节的设计理念，Nudo系列致敬亚洲女性，专为亚洲女性的纤纤手指打造迷你款戒指，颜色丰富，可人讨喜，是年轻辣妈们不可错过的心水美物。

Pomellato Nudo

JACHT KONCEPCYJNY ROLLS ROYCE 450EC

劳斯莱斯450EC概念快艇是Stefan Monro的作品。快艇长14.5公尺，外观采用亮宝石蓝色涂装并有着Rolls Royce劳斯莱斯幻影的设计元素，但又有着更为流线的船身造型。船头有着劳斯莱斯传统的大方型水箱护罩和胜利女神的标志，侧面看起来则像只鲸鱼，船后的尾门可向外开启。

劳斯莱斯450EX概念快艇的船舱内部包含驾驶可容纳6个乘员，其内饰相当典雅豪华，大量使用了高级实木和皮革，同时在座椅设计上也充满了汽车的风格。

Jacht Rolls Royce 450EC jest dziełem Stefana Monro. Długość jednostki wynosi 14,5 m. Jej kadłub ma szafirowy kolor i opływowy kształt. Nie mogło zabraknąć charakterystycznej maskownicy Rolls Royce'a i wieńczącej ją figurki kobiety. Oglądany z boku, jacht przypomina nieco wieloryba. W kabinie zmieścić się może 6 osób. Jej wnętrze jest bardzo eleganckie i luksusowo wykończone, z licznymi elementami wykonanymi z drewna i skór. Siedzenia przypominają bardzo te samochodowe.

ARRINERA HUSSARYA

Arrinera Hussarya to "supersamochód" skonstruowany i produkowany przez polską firmę Arrinera Automotive. Spółka zapowiada, że już za kilka miesięcy rozpocznie seryjną produkcję, a rocznie wprowadzać będzie na rynek jedynie 100 sztuk.

Arrinera Hussarya ma blisko 4,5 metra długości, 2 metry szerokości i tylko 1,1 metra wysokości. Waży przy tym zaledwie 1300 kg. Samochód wyposażony jest w silnik V8 o pojemności 6,2 litra, który dostarcza koncern General Motors. Maksymalna moc silnika wynosi 641 KM, a moment obrotowy równy jest 820 Nm. Takie parametry pozwolą na rozpędzenie samochodu od 0 do 100 km/h w 3,2 sekundy i jazdę z maksymalną prędkością 340 km/h.

波兰超跑Arrinera Hussarya 日前发布全新研制的Hussarya超级跑车。Arrinera Hussarya将于今年下半年上市，预计售价16万美元，年产量仅有100辆。Hussarya的长宽高分别为4.5米、2米和1.1米。车身骨架使用高强度钢制造，车身覆盖件为轻巧的碳纤维和凯夫拉材质，Arrinera Hussarya的整备质量仅有1300千克。搭载通用集团研制的6.2升V8发动机，拥有641bhp最大马力和820Nm最大扭矩，从静止加速到100 km/h仅需3.2秒，极速达340 km/h。

DAGADANA

–nieograniczone horyzonty muzyczne

5 kwietnia w pekińskim klubie Tango wystąpił polsko-ukraiński zespół Dagadana. Koncert zorganizowano w ramach międzynarodowego festiwalu „Sound of the Xity 2014” (Dagadana wystąpiła również na jego otwarciu). Kwietniowe koncerty nie były pierwszymi występami grupy w stolicy Chin – artyści z Polski i Ukrainy odwiedzili bowiem Pekin już po raz trzeci, tym razem dzięki wsparciu Instytutu Adama Mickiewicza, Ambasady RP w Pekinie i miasta Dzierżoniów.

Dagadana to coraz bardziej popularny w Polsce i poza jej granicami zespół muzyczny, który tworzy trójka niezwykle utalentowanych muzyków: Dagmara Gregorowicz, Dana Vynnytska i Mikołaj Pospieszalski. Ich pierwsza płyta „Maleńka” nagrodzona została Fryderykiem w kategorii „muzyka świata”, a kolejna „Dlaczego nie” była nominowana w tej samej kategorii. W roku 2011 album ten znalazł się na ósmym miejscu brytyjskiej listy w kategorii „muzyka świata”.

Mimo młodego wieku tworzących grupę Dagadana artystów i stosunkowo krótkiego czasu działania zespołu, ma on na swoim koncie już ponad 300 koncertów. Tym razem w Pekinie z Dagadaną wystąpili (już po raz drugi) muzycy z Laboratorium Współczesnej Muzyki Mongolskiej „Północ”. Co łączy muzyków z tak odległych kultur i jak wygląda współpraca między nimi?

Zapraszamy do lektury wywiadu z członkami zespołu Dagadana i współpracującymi z nimi chińskimi muzykami.

Bursztyn: Ile razy byliście już w Pekinie?

Dagmara Gregorowicz: To jest już nasza trzecia wizyta w Pekinie. Mamy nadzieję, że „do trzech razy sztuka”, że tym razem udało nam się podbić serca Chińczyków, więc nasze przyjazdy będą bardziej regularne. Mamy też nadzieję, że nie tylko będziemy częściej przyjeżdżać do Chin, ale – dzięki naszemu nowemu projektowi, we współpracy z chińskimi muzykami - podróżować po całym świecie z polsko-ukraińsko-chińsko-mongolskim repertuarem.

B: Jak Wam się podoba Pekin? Czy uważacie, że zauważalna jest jakaś poprawa jakości powietrza w tym mieście?

Mikołaj Pospieszalski: Widać poprawę – powietrze jest przejrzyste, pogoda świetnie nadaje się do spacerów. Trafiliśmy na dobry czas. Pogoda tu jest tak piękna, jak w Polsce latem.

B: Czy byliście w innych miejscach w Chinach? Które z nich podobało się Wam najbardziej?

Dana Vynnytska: Trzy razy byliśmy w Pekinie, ale odwiedziliśmy także niewielką wioskę, położoną pięć godzin jazdy samochodem od stolicy. Byliśmy tam w lipcu, wystąpiliśmy dla małych dzieci z tej wioski, które uczą się muzyki. Poprowadziliśmy dla nich warsztaty muzyczne. Innych miejsc w Chinach jeszcze nie mieliśmy okazji odwiedzić, ale wiemy, że Chiny są takim ogromnym, pięknym i różnorodnym krajem, że na pewno w każdym ich zakątku można znaleźć coś bardzo interesującego i pięknego. Mamy nadzieję, że ten nowy projekt pozwoli nam spełnić nasze marzenie – odwiedzić inne niż Pekin miejsca w Chinach.

B: Pochodzicie z różnych krajów - jak się spotkaliście i dlaczego zdecydowaliście się wspólnie stworzyć zespół Dagadana?

DG: Spotkaliśmy się na międzynarodowych warsztatach jazzowych w Krakowie. Zaprzyjaźniliśmy się wówczas i, dzięki tej przyjaźni, cały czas pozostawaliśmy w kontakcie. Kiedy Dana dostała stypendium polskiego ministra kultury i przyjechała do Warszawy na pół roku, ja poczułam, że to znak... Powiedziałam jej: „to jest znak, załóżmy zespół!”. Na początku byliśmy duetem: Daga i Dana, stąd „Dagadana”, a potem zaprosiliśmy do zespołu Mikołaja. Później zapraszaliśmy do współpracy różnych perkusistów, do Pekinu przyjechaliśmy z Bartkiem Nazarukiem. Wreszcie zaprosiliśmy do współpracy naszego wspaniałego przyjaciela Song Zhao oraz cudownego Hasibagena, których nazywamy żartobliwie polskimi imionami: Bożydar i Leszek.

DAGAD

DV: My z kolei mamy teraz mongolskie imiona...

DG: ...a czekamy na imiona chińskie. Może nasi czytelnicy będą mieli jakieś propozycje?

B: To będzie wielkie wyzwanie dla chińskich czytelników, bo w Chinach nadawanie imion jest sprawą niezwykle dużej wagi! Zapytam zatem teraz Waszych chińskich przyjaciół, co ich skłoniło do podjęcia tej współpracy. Wydaje się, że reprezentujecie zupełnie inny styl muzyczny niż Dagadana...

Song Zhao: Kiedyś graliśmy w zespole Mongolskie Miasteczko, który łączył różne style. Jednego z naszych koncertów słuchali pracownicy Wydziału Kultury polskiej ambasady w Chinach, którzy nas zapamiętali.

Później spotkaliśmy ich w pewnym mongolskim barze – to oni zaprosili nas do wspólnego z Dagadaną występu w Chinach. Tak zaczęła się nasza współpraca.

B: Czy dzisiejszy występ był Waszym pierwszym wspólnym?

SZh: Nie. W ubiegłym roku mieliśmy okazję wspólnie wystąpić w polskiej ambasadzie w Pekinie z okazji imprezy „Warszawska Noc”.

B: Czy ten mongolski bar, o którym wspominałeś, znajduje się w Pekinie?

SZh: Tak, to było w Pekinie. Przypadkowo spotkaliśmy się, a potem oni od czasu do czasu oglądali różne nasze występy.

B: Tym razem współpracujecie zatem po raz drugi, czy tak?

SZh: Tak, a poza tym przez ostatnie pół roku utrzymywaliśmy kontakt majlowy. Im podoba się muzyka mongolska, a nam podoba się polska. Uważam, że Polacy są narodem obfitującym w historię, a także bardzo podobnym do Chińczyków, co widać szczególnie teraz, kiedy się już lepiej poznaliśmy. Dla nas ich muzyka jest zupełnie wyjątkowa, bo to nie tylko elementy folklu, ale również włączanie wielu innych elementów, np. muzyki elektronicznej. Są fantastyczni, bardzo dobrze się wspólnie bawimy. Myślę, że niedługo będziemy mieli okazję wystąpić razem w Polsce albo Dagadana wkrótce powróci do Chin.

B: Czekamy zatem niecierpliwie na Wasz kolejny koncert! Teraz pytanie do Dagadany. Za swój pierwszy album „Maleńka” dostaliście od razu Fryderyka. Jak się wtedy czuliście? Czy to była dla Was niespodzianka?

DV: Tak, to było dla nas wielkie zaskoczenie, bo była to nasza debiutancka płyta. Okazało się, że dostaliśmy dwie nominacje: jedną za debiut roku, a drugą za najlepszy album roku w kategorii „muzyka świata”. Tuż przed ceremonią rozdania Fryderyków jeździliśmy z koncertami po Ukrainie. Bardzo spieszyliśmy się z powrotem z tej wielkiej trasy, aby zdążyć na galę. Nie wiedzieliśmy wówczas, czy dostaniemy Fryderyka... Oczywiście, bardzo tego chcieliśmy. Myśleliśmy, że dostaniemy raczej nagrodę za debiut roku, bo to była nasza pierwsza płyta. Wielkim zaskoczeniem i wielką radością okazało się dla nas to, że otrzymaliśmy Fryderyka w kategorii „muzyka świata”. Kiedy wyszliśmy na scenę, byliśmy tak szczęśliwi i wzruszeni, że ciężko nam było przemawiać. To najważniejsza nagroda muzyczna w Polsce, która bardzo nam pomogła, gdyż wielu ludzi zaczęło rozpoznawać nasz zespół. Mam nadzieję, że po nagraniu naszej debiutanckiej płyty w Chinach będziemy mieli szansę dostać chińskiego „Fryderyka” w tej samej kategorii.

B: Skąd pomysł użycia tak nietypowych „instrumentów”? Zauważyłam, że korzystacie m.in. z wydających dźwięki zabawek – jakie są najdziwniejsze odgłosy wykorzystane w Waszych utworach?

DG: W muzyce nie ma niczego dziwnego, wszystko jest muzyką: uderzenia naszych serc, dźwięki wydawane przez zabawki dla dzieci, szmer ulicy, klaskanie, szelest, dźwięk gniecionej butelki... Wszystko jest muzyką, pytanie brzmi tylko: czy ją słyszysz. Stąd nasza wielka fascynacja nagrywaniem tych dźwięków i ich wykorzystywaniem, także podczas występów na żywo.

B: Oglądałam teledysk, w którym wykorzystujecie tradycyjne chińskie instrumenty muzyczne, np. hulusi, jak również zabawki dla dzieci. Co sądzicie o chińskich instrumentach muzycznych? Czy łatwo na nich grać?

DV: Jesteśmy zafascynowani chińską kulturą muzyczną, poczynając od pięknych melodii, aż po tradycyjne instrumentarium. Jest to jedno wielkie źródło niesamowitych inspiracji. Hulusi, na którym grałam, okazało się dla mnie dość proste w opanowaniu, co bardzo mnie ucieszyło. Zdaję sobie jednak sprawę z tego, że gdybym chciała zagrać na chińskim instrumencie strunowym, byłoby to dalece trudniejsze. Daga grała na bębenku, więc może opowiedzieć o swoich wrażeniach...

DG: Ja nie jestem bębniarzem, więc musiałam poszperać w swojej wyobraźni muzycznej, żeby zagrać na bębenku. Jesteśmy zafascynowani tym, że przyjechaliliśmy tutaj dopiero po raz trzeci, a już mamy na przykład swojego ulubionego pana, który gra na erhu [tradycyjny chiński instrument – red.] w metrze. Nasi ukochani muzycy w Chinach to zarówno muzycy, którzy teraz tutaj z nami siedzą, jak i starszek, który gra na erhu w metrze. Oni wszyscy są dla nas niesamowicie ważni. To są dla nas Chiny – Chiny, które są muzyką samą w sobie.

B: Jeżeli moglibyście wybrać tylko po jednym dźwięku, aby opisać Chiny i Polskę, to jakie by to były dźwięki? Jakiego najbardziej pasują do Chin i do Polski?

DG: Bardzo ciekawe pytanie, ale trudne... Kiedy pierwszy raz poszliśmy z Daną posłuchać opery pekińskiej i chińskiej muzyki ludowej, wszystko wydawało nam się takie inne, takie dziwne. Kiedy jednak zaczęliśmy spisywać te utwory, te melodie, otworzyły nam zupełnie inny świat. Kiedy głębiej się tym melodiom przyjrzeliliśmy, okazały się

nam bardzo bliskie. Wielu ludzi nie rozumie Chin ze względu na inny sposób pisanie, inną muzykę, która do nas nie dociera. Tymczasem muzyka ta jest bardzo bliska naszemu sercu, trzeba tylko znaleźć ten głębszy poziom komunikacji. Tak jak my i nasi przyjaciele z Mongolii Wewnętrznej. Kiedy spotkaliśmy się pierwszy raz, językiem, który nas połączył, była muzyka. Nikt w naszym zespole nie zna chińskiego, oni z kolei nie znają polskiego, ale sama muzyka wszystko powiedziała. Nić porozumienia jest właśnie w muzyce. Oni powoli uczą się polskiego, my powoli uczymy się chińskiego. To jest jeszcze bardzo długa droga, ale wiem, że muzycznie zawsze będziemy się w stanie porozumieć.

B: Hasibagen, co najbardziej intryguje Cię w polskiej muzyce, którą już pewnie trochę znasz dzięki współpracy z Dagadaną?

Hasibagen: Muzyka każdego miejsca na świecie jest unikalna, ma za sobą swoją własną kulturę, ma swój charakter. Współpracowaliśmy już z różnymi zespołami muzycznymi. Dzięki graniu z Dagadaną znam już ich styl muzyczny, który jest zupełnie inny niż nasz. Bardzo ciekawe są tak nietypowe aranżacje muzyki folkowej.

B: A co Ty, Song Zhao, myślisz o muzyce Dagadany?

SZh: W ubiegłym roku mieliśmy okazję usłyszeć również ich muzykę, której nie ma na płytach. Moje wrażenia mógłbym opisać tak: na świecie jest wiele miast, ale tu i ówdzie nagle pojawia się las – ich muzyka brzmi tak, jakby pochodziła z takiego właśnie lasu, bardzo jednak różna np. od lasów południowochińskiego Yunnanu. Chociaż nie znam języka polskiego, wydaje mi się, że w każdym fragmencie ich muzyki zawiera się jakaś historia. Czuję, że ich teksty są bardzo poetyckie. To nie jest bynajmniej muzyka pierwotna, ale dla nas niezwykle egzotyczna. Szczególnie grane przez nich melodie –

ja nigdy nie słyszałem takich tonacji.

B: A co Dagadana sądzi o waszej muzyce?

H: Im też bardzo się podoba mongolska muzyka, szczególnie taka jak wykonywana przez nas.

B: Jak oceniacie perspektywę Waszej współpracy?

SZh: Nasz „zespół” nazywa się Laboratorium Współczesnej Muzyki Mongolskiej „Północ”. Mimo że postrzegani jesteśmy po prostu jako zespół muzyczny, faktycznie prowadzimy badania muzyczne, szczególnie nad muzyką stylistycznie odmienną od naszej. Mongolska muzyka spotyka się tu z polską muzyką, więc uważam to za niezwykle obiecujący eksperyment. To będzie okazja do wymiany naszych doświadczeń muzycznych.

B: Na koniec naszego wywiadu opowiedzcie, proszę, o planach przyszłej współpracy z chińskimi muzykami.

DG: Weszliśmy do studia, żeby wspólnie zarejestrować demo, które pomoże nam w dotarciu do organizatorów koncertów i imprez muzycznych. Naszym wielkim marzeniem jest móc koncertować z naszymi przyjaciółmi z Mongolii Wewnętrznej w Chinach, ale także zabrać ich do Polski, do Brazylii, na Ukrainę, do Stanów Zjednoczonych... Chcemy podróżować z tym projektem po całym świecie. To nie jest łatwe, ale wszystko jest możliwe. Nasz zespół jest przykładem tego, że ciężka praca i determinacja w spełnianiu swoich marzeń czyni możliwym wszystko. Gdybyś spytała mnie trzy lata temu, czy będziemy występować razem z chińskimi i mongolskimi muzykami, nagrywać z nimi demo, zrobiłabym wielkie oczy i bardzo bym się zdziwiła. Dlatego myślę, że za trzy lata będziemy grać razem na przykład w Brazylii, a może w Nowej Zelandii, a może gdzieś w Chinach, a może w Polsce... Taki jest plan. Zobaczymy, do czego doprowadzą nas nasze marzenia. (rozmawiała Wu Yu)

聆听中国 跟随自己梦想的脚步

塔卡塔娜

4月5日，波兰-乌克兰乐队塔卡塔娜（Dagadana）第三次来华，并在雍和宫糖果举办的“2014——影响城市之声”中登台演出。

塔卡塔娜是一个非常有天赋的乐队，在波兰颇有影响力，2010年他们凭借第一张唱片《乖宝宝》（《Maleńka》）赢得了波兰著名音乐大奖“弗里德里克”（“Fryderyk”）——当年的世界音乐奖。他们的第二张唱片《为什么不》（《Dlaczego nie》）被2011年的“弗里德里克”奖提名，并在英国世界音乐唱片列表排名第八。尽管塔卡塔娜是一个年轻的乐队，但他们已经举办过300多场音乐会。

这次来华演出，也是他们和中国乐队——“北方”当代蒙古音乐实验室的第二次合作，这会给他们带来怎样的体验呢？请随记者一起来到演唱会的后台，听他们讲述音乐背后的故事。

本刊记者 吴昊 发自北京

《琥珀》：这是你们第几次来北京？

塔卡玛拉·格雷戈霍威（Dagmara Gregorowicz）：这已经是我们第三次来北京。希望我们这次的演出能有所超越，但愿我们的音乐能成功征服中国听众的心，那么我们以后就会有更多的机会来华演出。我们也希望通过同中国音乐人合作的新项目，带着融入波兰-乌克兰-中国-蒙古音乐元素和文化元素的曲目，在世界各地巡回演出。

《琥珀》：你们觉得北京怎么样？空气有改善吗？

米科瓦伊·珀斯皮莎勒斯基（Mikołaj Pospieszalski）：我感觉北京的空气质量有所改善，像今天这样的天气非常适合散步。我想我们来的正是时候，赶上了好天气，此时这里的天气与

波兰的夏天十分相似。

《琥珀》：你们还去过中国哪些城市？最喜欢哪个城市？

塔娜·维妮茨卡（Dana Vynnytska）：除了北京，我们还去过附近的一个县城。它距离北京市大约五小时的车程。去年七月，我们去了阜平县马兰小学，为在那里学习音乐的孩子们演出并给他们上了一节音乐课。虽然我们还没有机会去别的城市，但我们知道中国是一个辽阔、美丽和多样化的国家。我相信中国每一个地方都有不一样的美和不一样的故事，等待我们去发现。希望这次的音乐项目能够帮助我们实现梦想，除北京以外，我们还想去看看中国的其它地方。

《琥珀》：你们来自不同的国家，是怎么相遇的，为什么会想到要组建一个乐团呢？

塔卡：我们是在克拉科夫的国际爵士工作室认识的。然后我们就成了好朋友，并且一直保持着联系。当塔娜拿到波兰文化部长奖学金，可以去华沙半年的时候，我就觉得是时候了……我告诉她：“是时候了，我们成立个组合吧！”开始我们是二重唱组合：塔卡和塔娜，所以就叫塔卡塔娜，后来我们又邀请到了米科瓦伊以及不同的鼓手，这次跟我们一起来北京的是巴勒塔克(Bartek)。现在我们还邀请到了我们的好朋友宋昭和哈斯巴根，我们给他们取了波兰语名字，都亲切地叫他们：博日达尔(Bożydar)和莱谢克(Leszek)。

塔娜：他们也给我们取了蒙古名字……

塔卡：也许还要有中文名呢。不知道各位读者有没有什么好的建议呢？

《琥珀》：哈哈，这可要读者们好好想一想了，在中国取名字可是件大事哦。我想问一下来自中国的朋友，你们为什么会想要加入他们的乐队，我感觉你们在风格上好像跟他们的很不一样？

宋昭：以前我们有一个乐队叫“蒙古镇”，是中国一个风格比较融合的乐团。有一次，我们在演出，正好波兰使馆文化处的很多朋友看到了我们演出，然后就把我们的名字记下来了。后来有一次，我们在一家蒙古酒吧里偶遇，他们就邀请我们在他们来华的时候一起合作，于是就有了我们现在的合作。

《琥珀》：这是你们的第一次合作吗？

宋昭：不是，去年我们就在波兰使馆跟他们一起合作了一次。

《琥珀》：那家蒙古酒吧是在中国的蒙古酒吧吗？

宋昭：对，对，就在北京。刚好他们也来北京，大家遇见了，然后他们断断续续地看过我们很多小型的表演。

《琥珀》：那这次算是第二次正式合作吗？

宋昭：对，实际上，在这大半年中，我们也一直通过邮件沟通。他们很喜欢蒙古的音乐，而我们也很喜欢波兰，我觉得这个民族的故事很多。我觉得在很多的角上，跟中国人很相像，尤其在认识他们以后。我们发现他们的音乐风格在世界上是非常非常独特的。

因为他们不仅有民间音乐的风格，还有电子的元素，他们将很多素材混合在一起。他们都特别可爱，我们在一起玩得很好，我想，很快我们应该就会有去波兰或者他们马上再来中国。

《琥珀》：很期待你们接下来的合作。其实我很好奇，塔卡塔娜，你们的第一张专辑《乖宝宝》(《Maleńka》)就获得了“弗里德里克”(“Fryderyk”)大奖，当时感觉怎么样，是不是特别开心？

塔娜：没错，这对我们来说很意外。因为这才是我们的处女作。我们获得了“年度最佳新人”和“世界音乐年度最佳专辑”两项提名。在“弗里德里克”颁奖仪式前夕，我们还在乌克兰的进行巡回演出，从演唱会回来的时候，我们拼命加快行程，就是为了不要错过颁奖仪式。那时我们还不知道会不会得奖……当然了，我们也非常想要得奖。不过，我们原以为我们会获得年度最佳新人奖，谁知道竟然获得了世界音乐年度最佳专辑，实在是太意外了。当我们登台领奖时已经激动得语无伦次了。这是波兰最高的音乐奖项，所以人们因此开始注意到我们这个组合，大大提高了我们的知名度。我希望在中国出版我们的第一张专辑后，我们也有机会获得中国式“弗里德里克”音乐大奖。

《琥珀》：为什么会想到用各种各样的声音混合来创作音乐，比如说我看到你们用儿童玩具的声音来创作音乐，这对我来说非常新奇，你们做过的最不一样的音乐混合是什么？

塔卡：在音乐的世界里不存在所谓“奇怪”的东西，一切都可以成为音乐：我们的心跳声，儿童玩具发出的响声，街道里的嘈杂声，拍打声，瑟瑟声，瓶子破碎的声音……所有的一切都是音乐，问题仅仅在于：我是否懂得聆听它。这也是为何我们如此痴迷于收录和运用这些声音，甚至将其运用到现场演出里的原因。

《琥珀》：我看到过你们的一个视频，你们在北京胡同里用中国的乐器，腰鼓、葫芦丝还有儿童玩具来演奏，你们觉得中国的乐器怎么样，好不好玩？

塔娜：我们对中国音乐文化很着迷，从优美的旋律到那些传统的乐器。这是各种奇思妙想的主要来源之一。在视频中，我弹得是葫芦丝，感觉我还蛮适应这种乐器的，这让我觉得很开心。但我也明白，如果我

想学习中国的弦乐器，那会困难得多。那次，塔卡尝试的是腰鼓，可以让她说说敲腰鼓的感受……

塔卡：我不是鼓手，为了敲好鼓，我必须发挥自己的音乐想象力。尽管我们只是第三次来华，但我们已经找到了自己喜爱的“偶像”，一个在地铁里拉二胡的中国老人。现在和我们坐在一起的几位音乐家和地铁里那位拉二胡的老人都是我们钟爱的中国音乐家。他们对我们来说真的非常重要。在我们看来，这就是中国——一个充满音乐的国度。

《琥珀》：我知道你们擅长将不一样的声音混合成音乐，但如果只能用一种乐器或一种声音来形容中国和波兰，你们会分别选择哪一种？

塔卡：很有意思的问题，但是很难……当第一次和塔娜一起听京剧和中国民乐的时候，所有的一切对我们来说，都很不一样，很奇怪。可是当我们开始改编这些作品时，这些旋律让我们看见了一个崭新的音乐世界。随着我们对这些旋律了解的不断深入，我们渐渐被这些旋律所触动。因为不一样的书写方式，不一样的音乐形式，很多人觉得难以理解中国，但这对我们没什么影响。我们觉得，中国的传统音乐非常贴近我们的心灵，只是需要找到这种更深层次的沟通方式。就像我们和我们来自内蒙古的朋友之间的沟通那样。当我们第一次相遇时，音乐，就是我们用来沟通的语言。我们的乐队没有人懂中文，他们也不懂波兰语，但音乐本身就可以表达一切。我们沟通的秘诀就是通过音乐。现在他们开始慢慢学波兰语，我们也在慢慢学中文。语言学习的过程将会很漫长，但我相信，我们总是能用音乐沟通交流。

《琥珀》：哈斯巴根，经过两次的合作，你对他们的音乐也有一定的了解，波兰音乐中最令你感兴趣的是什么？

哈斯巴根：每个地方都不一样，有自己的文化和特点。之前我们乐队也跟很多乐队合作过。通过去年的合作和这次的合作，感觉他们的音乐是很不一样的，主要是他们的民谣民歌，再加上他们很特别的编排方式，都让我们很感兴趣。

《琥珀》：宋昭，一直在听你们说塔卡塔娜的音乐很不一样，不一样在哪？能分享一下你们对他们音乐的感受吗？

宋昭：去年的时候，我们听过一些并不在他们唱片里的音乐。我觉得就是这样的感受，世界上有很多城市，然后你突然看见一片森林，他们的音乐就像是森林里出来的那样。但跟我们所理解的比如云南的大山啊，是不一样的。他们的音乐似乎每一段都有故事，我想在他们的歌词里面应该是有诗句的韵味的，他们并不是原生态的音乐，但却是一种我们非常不熟悉的音乐类型。尤其是他们的曲调，我几乎从来没有见过这样的调式。

《琥珀》：那他们觉得你们的音乐怎么样？

哈斯巴根：他们也非常喜欢蒙古音乐，特别是像我们这样的组合。

《琥珀》：你们怎么看你们两个乐队的合作？

宋昭：因为我们组合的名字其实是叫北方当代蒙古音乐实验室。尽管别人管我们叫乐队，但其实我们是希望来研究一些不一样的乐队，刚刚好蒙古音乐撞上波兰音乐，我觉得这是一个非常好的实验，可以让大家互相学习。

《琥珀》：最后，聊聊你们对未来和中国音乐家合作的打算吧？

塔卡：之前我们去工作室，就是为了能做一个唱片的样本，这样我们才有可能办演唱会和音乐派对……我们的一个梦想就是能够和我们来自内蒙古的朋友们一起在中国举办演唱会，同时也和他们一起去波兰，去巴西，去乌克兰，去美国开演唱会……我们希望带着我们的作品在全世界巡回演出。这并不容易，但我相信，一切皆有可能。我们的乐队就是一个这样的例子，我们相信通过艰苦的努力加上坚定的信心，我们一定能够让一切成为可能，实现我们的梦想。如果三年前你问我，你们会不会跟中国和蒙古的音乐家一起举办演唱会并发行唱片，我肯定会瞪大双眼，觉得这简直是天方夜谭。所以我觉得，再过三年，我们可能就会一起在比如说巴西啦，或者新西兰啦，或者是在中国的某个地方，或者是在波兰办演唱会……这就是我们的计划。我们会边走边看，跟随我们梦想的脚步。

POLSKI DZIENNIKARZ W KANTONIE

400 lat temu do Chin dotarł polski misjonarz Michał Boym. Chciał przenieść do Państwa Środka cywilizację zachodnią, a Europejczykom pokazać prawdę o “Oriencie”. 400 lat później do tej samej części Chin przyjechał polski dziennikarz Andrzej Borowiak. Jego celem jest poszukiwanie prawdziwych Chin i opowiadanie o nich rodakom. Te dwie historie, jak klamra, spinają stulecia przyjaźni łączącej oba kraje.

Borowiak narzeka, że niewielu ludzi o Boymie pamięta, a przecież był postacią na miarę powszechnie znanego Marco Polo, a pod wieloma względami słynnego Wenecjanina przerastał. Marco Polo swoje historyjki częściowo zmyślał i ubarwiał, natomiast Boym miał podjęcie bardziej naukowe, napisał pierwszą w Europie książkę o chińskiej medycynie, chińskich lekach i ziołach, opisywał też tutejsze rośliny, sporządzał mapy – mówi Andrzej Borowiak.

W 1631 roku 19-letni wówczas Boym wstąpił w Krakowie do zakonu jezuitów, został misjonarzem i ślubował dożgonną wierność papieżowi. W 1643 roku pojechał do Rzymu, aby otrzymać błogosławieństwo papieża Urbana VIII. Ponieważ znakomicie znał się na matematyce i biologii, Towarzystwo Jezusowe uznało, że nadaje się na misję do Chin. Dwa lata później Boym dotarł do Guangdongu i pierwszy raz stanął na chińskiej ziemi.

Andrzej Borowiak do południowochińskiej prowincji trafił zupełnie inną drogą. Po studiach dziennikarskich w Warszawie rozpoczął staż w Polskiej Agencji Prasowej. Zawsze chciałem tam pracować – wspomina, dodając, że marzył już wtedy o wyjeździe do Chin w charakterze korespondenta.

Boym, choć był misjonarzem, nie zajmował się jedynie nawracaniem na katolicyzm. Jego wiel-

kiej erudycji i ogromnej ciekawości badawczej zawdzięczamy bezcenną spuściznę, którą po sobie pozostawił. Jako pierwszy polski korespondent pracujący w Kantonie, Andrzej Borowiak też stara się robić więcej niż tylko wysyłać do kraju depesze. Zauważa w Polsce deficyt informacji o chińskim społeczeństwie, o zwykłych ludziach, gdyż priorytetowo traktuje się informacje o gospodarce.

Ludzie w Polsce wciąż myślą o Chinach stereotypami – uważa dziennikarz. Zwraca przy tym uwagę na to, jak duże i wewnętrznie zróżnicowane są Chiny – kraj wielkości Europy. Borowiak dostrzega ogromne różnice między różnymi regionami Państwa Środka, które dotyczą zwyczajów, kuchni, a nawet używanego na co dzień języka. Przyznaje przy tym, że o tych kwestiach w Polsce niewiele wiadomo, bo wszyscy myślą, że Chiny to „jeden wielki Pekin”. Ja chciałbym pokazać im prawdziwe Chiny – deklaruje korespondent PAP.

Polski dziennikarz wykorzystuje rozmaite źródła informacji, aby pokazać inne niż spotykane zazwyczaj w mediach oblicze Chin. Czasem dowiaduje się czegoś od znajomych, czasem sam znajduje coś na mikroblogach, w telewizji lub gazecie. Bywa, że sam proponuje konkretne tematy, a czasem realizuje te zlecone przez centralę w Warszawie. Chodzi mu, jak sam deklaruje, o zainteresowanie Polaków Chinami. Aby być blisko życia zwykłych ludzi, Borowiak wynajął na biuro pomieszczenie w Liwan - najstarszej dzielnicy Kantonu. W 10 minut może dotrzeć piechotą do wielu ważnych dla historii tego miasta miejsc.

Kanton jest dla korespondenta PAP ważną inspiracją – uważa je za bardziej otwarte niż inne chińskie miasta. Jest to oczywiście także jeden z wiodących ośrodków

gospodarczych, co przyciąga do Kantonu liczne zagraniczne firmy, a więc i wielu cudzoziemców. Dochodzi tu nie tylko do wymiany handlowej, ale też kulturowej i mentalnej – mówi Andrzej Borowiak. To, jego zdaniem, czyni Kanton miejscem idealnym dla piszącego o Chinach dziennikarza.

Korespondent PAP, który ma okazję z bliska śledzić błyskawiczny rozwój Chin, dostrzega także problemy, które rozwój ten kreuje. W Kantonie np. nowe dzielnice z biurami i apartamentowcami wyrastają w ciągu kilku lat tam, gdzie jeszcze nie tak dawno sadzono ryż i wypasano krowy. Dzięki temu Kanton ma drapacze chmur, o jakich Warszawa mogłaby najwyżej pomarzyć. Z drugiej strony, przepływająca przez Kanton Rzeka Perłowa nie pachnie najpiękniej, a powietrze w mieście jest, jak mówi Borowiak, „dość ciężkie”. Za istotny problem dziennikarz uważa też integrację mieszkańców, którzy w dużej części sprowadzili się do miasta w ciągu ostatnich kilkunastu lat. Ci ludzie mają nieco inną mentalność niż ci mieszkający tu od dawna, od pokoleń – mówi.

Borowiak, który zna dobrze mandaryński, postanowił podjąć dodatkowo naukę kantońskiego, aby lepiej zrozumieć ludzi, wśród których przyszło mu żyć. Nie jest to jednak, jak przyznaje, zadanie łatwe. Kantoński jest dużo trudniejszy

niż mandaryński, ma aż 9 tonów – mówi. Mimo poziomu trudności, młody dziennikarz lubi kantoński, uważając go za bardziej melodyjny niż posiadający „zaledwie” 4 tony mandaryński.

Andrzej Borowiak utrzymuje dobre kontakty z miejscowymi kolegami po fachu, a więc ludźmi pracującymi w kantońskich mediach. Jak opowiada He Renyuan, jeden z jego dobrych znajomych z tego środowiska, takie kontakty umożliwiają obu stronom nauczenie się wielu nowych rzeczy. Uczę się od niego historii polskiej i europejskiej, ale również zachodniej kuchni – mówi He.

Każdego roku do Kantonu przybywają tysiące ludzi, którzy próbują zintegrować się z lokalnym społeczeństwem i realizować swoje marzenia. Andrzej Borowiak jest jednym z nich. Największy trud mojej pracy to potrzeba tłumaczenia jak tu jest naprawdę – mówi dziennikarz, który czuje się zmuszony tłumaczyć swoim rodakom wszystko, nawet drobne kwestie związane z chińską historią. Bo Chiny są zupełnie inne, a Polacy nie do końca wiedzą jak Chiny wyglądają – wyjaśnia.

W roku 1652 Michał Boym powrócił do Rzymu, aby przekazać papieżowi list od gasnącej dynastii Ming. Pobożny, oddany swojej misji i odważny katolicki misjonarz wybitnie przyczynił się do rozwoju wymiany kulturalnej między Chinami a

Zachodem. Teraz, w roku 2014, Andrzej Borowiak stoi na tej samej ziemi, po której cztery stulecia temu stąpił Boym. I bardzo zależy mu na tym, aby w jakiś sposób kontynuować dzieło wielkiego rodaka. (tł. Zhang Hexuan)

跨越400年的文化使者

波兰记者在广州

400年前 波兰传教士卜弥格带着对宗教的满腔热忱来到中国进行传教，他立志把西方的文明带到这里，把东方的纪实告诉西方的人们。400年后，同样来自波兰的记者白安杰带着对新闻事业的一腔热血来到中国，他立志以西方的眼光看待这里，向自己的同胞还原一个真实的中国。历史犹如一条长长的纽带，连接着两国几个世纪的友谊。

事实上，卜弥格就是那个时代的马可·波罗，不过由于种种原因，马可·波罗非常出名，却没有人记得卜弥格。同时马可·波罗的记载有些是出于想象，而卜弥格的著作却都是科学纪实。他是第一个记录中国医药、诊脉、植物以及绘制中国地图的欧洲人。

1631年 19岁的卜弥格在波兰的克拉科夫加入了耶稣会，成为了一名牧师，并终生为教皇效忠。

2005年 19岁的白安杰走进了华沙大学的校园，开始了他的新闻学习生涯，并全身心地投入到了新闻事业中去。

1643年 31岁的卜弥格来到罗马，接受教皇乌尔班八世的祝福。由于他擅长数学和生物学，耶稣总会认为他适合被派往中国传教。两年后，他来到了广东，踏上了中国的土地。

2010年 24岁的白安杰获得了新闻学硕士学位，进入波兰国家通讯社工作。怀着对做驻外记者的向往以及对中国文化的强烈兴趣，两年后，白安杰也来到了广东，踏上了中国的土地。

本刊记者 张和轩 发自广州

作为一名传教士，卜弥格的努力已经远远超出了传播宗教的范畴。他以自己的博学多才和强烈的好奇心，为后人留下了珍贵的纪实资料。作为第一位来到广州驻站的波兰记者，白安杰的工作也并非是简单的写点新闻而已。在波兰，关于中国的新闻报道主要涉及经济方面，而与中国社会、人民生活相关的信息非常缺乏，于是他就尝试着传递这方面的信息。在白安杰看来，许多波兰人还对中国抱有一些陈旧观念，不知道中国的地大物博，南北之间的巨大差异，语言文化饮食的各不相同，而是以为中国就是一个扩大了北京。这也是白安杰来广州的一个原因，要让他们认识不一样的中国。

为了介绍不一样的中国，白安杰的信息来源并不固定。有时是朋友告诉他一些有意思的事，有时是在微博、电视、报纸上找到的消息，有时是自己想到些什么，还有时是华沙总部的要求。而波兰人感兴趣的话题也跟他们对中国的思维定势有关，一方面大部分波兰人觉得中国人工作累、收入少，事实上广东工人的月薪与波兰工人相当。另一方面波兰人对中国经济的迅速发展也很关注，而让白安杰最感兴趣的问题是中国的高速发展如何影响着普通人的生活。

为了探索普通百姓的生活，白安杰在广州最老的城区之一荔湾区租了一间房子作为办公室。这里步行到西关大屋、陈家祠、十八甫路等著名文化胜地都只有十分钟的路程。浸淫在古色古香的广州文化里，白安杰对于广州有了足够的灵感。在他心中，中国是个非常重要的国家，而广州是中国一个很重要的城市，这里的人们比其他城市的更加开放包容。这个城市的经济效用也很重要，此外她的灿烂文化也很吸引人，所以他认为广州是一个描述中国的很好的窗口。

从广州这个窗口以小见大，白安杰经过自己的观察和调查看到了中国几十年迅速发展的缩影，比如说广州的新区建设非常快，十五年前的农田，现在则是繁华的商业中心，连波兰首都华沙也没有这样雄伟的建筑。然而在像其他外国人一样惊诧于巨大变化的同时，他也隐约嗅到了一些伴随着发展而产生的问题，比如污染。现在珠江的水质就不是很好，空气质量也有待改善。

为了更好地融入当地文化，我们这位本来已经说着一口流利普通话的波兰朋友又开始学习起了广东

话。对于这个让很多中国人都非常犯难的方言，白安杰坦陈自己也有点hold不住，因为它有九个音调，比普通话要难很多。不过对此他也有自己的法子——粤语顺口溜，他已经掌握了“各个国家有各个国家的国歌”。广东话优美的旋律感让他非常喜欢。

除了学习当地的语言，白安杰也非常顺利地融入了当地的媒体环境。他在当地报纸开设了专栏，还参加电视节目的访谈，同时认识了很多广州本地的媒体人，何任远就是其中的一位。他经常告诉白安杰一些广州的本土文化和中国的现实，而他也从白安杰身上了解波兰和欧洲的历史与美食。

每年都有成千上万的外地人——不论是中国人还是外国人——涌入广州这样的大城市，试图融入当地的文化，为了追逐自己的梦想。他们或成功，或失败，唯一确定的是还会有人源源不断地加入到这些逐梦人当中来，白安杰只是其中之一。对于自己的中国梦，他认为这涉及到人们最关注的收入方面，国民生产总值和个人收入的同步提高。如果大家的收入增加，生活水平也有所提高的话，那就是中国梦的实现。而他要实现自己的梦想，应该还会再待三四年。因为中国的情况与波兰完全不同，又相隔万里，白安杰感觉自己有必要把最细节的部分一一讲给波兰人听。信息越丰富，涉及的领域越多，波兰人就越能了解一个真实的中国，越容易了解这里的机制和这里的生活。

1652年 年已不惑的卜弥格克服重重困难返回罗马，向教皇转交了南明朝廷对于罗马教廷的问候与求助。这位虔诚、执着、勇敢的传教士在中国天主教史和中西方文化交流史上做出了卓越的贡献。

2013年 27岁的白安杰站在他的同胞当年驻足的土地上，续写着前辈的光辉。看着他坚毅的眼神，我们有理由相信这位波兰小伙能将最真实的中国呈现给波兰，能在中国这片热土上实现自己的梦想。

CHINA FASHION WEEK W PEKINIE

W dniach 24-31 marca odbywał się w Pekinie Mercedes-Benz China Fashion Week jesień/zima 2014/2015. Ta duża i coraz szybciej rozrastająca się impreza porównywana jest do tygodni mody w Nowym Jorku, Londynie, Paryżu czy Mediolanie.

Ponad 60 zajmujących się modą firm i instytucji z Chin i z całego świata, 47 chińskich i zagranicznych projektantów oraz ponad setka obiecujących, młodych projektantów i modeli uczestniczyło w 60 imprezach odbywających się w Hotelu „Pekin”, na terenie „parku dizajnu” 751

D-PARK (część dzielnicy artystycznej 798) oraz w innych miejscach chińskiej stolicy. Imprezę relacjonowało ponad 600 dziennikarzy chińskich i zagranicznych mediów.

Wśród chińskich projektantów, którzy prezentowali swoje najnowsze kolekcje w ramach China Fashion Week, znaleźli się w tym sezonie: Fang Ying, Ji Wenbo, Liang Zi, Qi Gang, Yang Ziming, Wang Yutao, Chen Wen, Zhu Lin, Gioia Pan, Gao Yang i Yuan Bing, Lian Huiqing, Jin Lei, Xu Jing Liu Ming, Echo Chen, Peng Che, Leung Li, Qi Bonan, KC Gideon,

Huang Qi czy Ren Minghui.

Imprezę otworzył pokaz znanej damskiej marki Juzui, która tym razem promowała „urok dojrzałości”. Następnie przedstawiano inne, w tym Bnaxiaoxue, KC Gideon, DN, 112 Mountain Yam, Injury, Cabbeen czy Tes.

China Fashion Week zakończył pokaz nowego modelu samochodu Mercedes-Benz. (tekst: Leszek Sadkowski)

Foto: China Fashion Week

JESTEŚMY SOBIE BLISCY

*Rozmowa ze Stefanem Laudynem,
dyrektorem Warszawskiego
Międzynarodowego Festiwalu
Filmowego*

Bursztyn: *Na początek zapytam o wrażenia z Chin, bo wiem, że nie jest Pan tu po raz pierwszy.*

Stefan Laudyn: Wrażenia są fantastyczne. Chiny to stara i fantastyczna kultura oraz wielki rynek. Ja mam do Chin ogromny szacunek, a sposób prowadzenia spraw i biznesu w tym kraju bardzo mi odpowiadają. To zapewne wynik setek lat doświadczeń, przemysłów i tradycji. Myślę, że rozumiem tutejsze zwyczaje.

Po raz czwarty jestem na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Pekinie. Poznałem jego organizatorów i polubiliśmy się. To jeden z festiwali, na którym jestem co roku, jak w Berlinie i Cannes. Jak widać, traktuję tę imprezę bardzo poważnie.

B: *Czyli jest Pan zadowolony z rozwoju dotychczasowej współpracy. Jak ona się zaczęła?*

SL: Tak. Przypomnę, że dwa lata temu zaczęliśmy współpracę z pekińską Film Factory, która jest siecią niezależnych filmowców, a w zeszłym roku rozpoczęliśmy projekt China-Eastern Europe Film Promotion Project, który jest projektem wymiany kulturalnej. Działamy razem z Film Factory i organizatorami targów w Pekinie. To jest projekt, który będzie się rozwijał latami, ale pierwsza seria ruchów została wykonana – mieliśmy prezentację chińskich projektów w Warszawie, a teraz prezentujemy w Pekinie projekty z Europy Środkowo-Wschodniej. Wszystko odbywa się w bardzo miłej atmosferze, spotykamy się tu z miłym przyjęciem.

B: *To zapewne również ciężka praca. W czym, Pana zdaniem, tkwi szansa dla polskiego kina na chińskim rynku?*

SL: Polska, zresztą podobnie jak cała Europa Środkowo-Wschodnia, jest dość bliska Chinom, dużo bliższa kulturowo niż Europa Zachodnia czy Stany Zjednoczone. Wiem, że są tu ludzie zainteresowani kulturą i filmem polskim, więc nie zaczynamy naszej pracy od zera.

Teraz musimy się lepiej poznać i zrozumieć. Chodzi też o to, aby poznali się nasi filmowcy. Myślę, że może to potrwać kilka lat, bo nie robi się tego od razu, ale na pewno warto podjąć się tego zadania.

B: *A odwracając pytanie, czy w Polsce jest miejsce na chińskie kino i chińskie filmy?*

SL: Jest, ale chińskie kino jest w Polsce wciąż jeszcze dość słabo znane, podobnie zresztą jak same Chiny. Natomiast grupa osób zainteresowanych Polską w Chinach i Chinami w Polsce rośnie, co widać np. po coraz większej liczbie chińskich turystów odwiedzających polskie miasta. Na pewno pomaga w tym bezpośrednie połączenie lotnicze między Warszawą a Pekinem. Uważam, że rozwój naszej współpracy idzie w dobrym kierunku i chciałbym, aby rozwijała się ona jeszcze intensywniej. Myślę, że mamy na to duże szanse. (rozmawiał Leszek Sadowski)

[fàn]

Wszyscy chyba znają Chiny jako ojczyznę bardzo smacznego jedzenia, ale niewiele osób zdaje sobie sprawę z faktu, że nie istnieje nic takiego jak „kuchnia chińska”, gdyż Państwo Środka to ojczyzna najbardziej zróżnicowanej i wyrafinowanej kultury kulinarnej świata. Nawet jeśli pominiemy kuchnie chińskich mniejszości etnicznych, bardzo różniących się od siebie regionalnych tradycji kulinarnych odkrywamy w Chinach dziesiątki, co wynika z rozmiarów kraju, jego różnorodności geograficznej, jak również czynników historycznych i kulturowych.

Jedzenie i kuchnia to jednak w Chinach o wiele więcej niż przyjemność wyboru spośród niezliczonych potraw, składników i smaków. Znaczenie żywności i spożywania wykracza w Państwie Środka daleko poza to, co znamy z kultur europejskich. Jedzenie pojawia się nieustannie w codziennych rozmowach, a pytanie „czy już jadłeś/jadłaś?” odgrywa rolę uprzejmego rozpoczęcia konwersacji równie często (jeśli nie częściej) jak pytanie „jak się masz?”.

Wielką wagę, jaką w chińskiej kulturze przywiązuje się do jedzenia, tłumaczy się zazwyczaj trudami życia rolniczego w przytłaczającej większości (aż do XX wieku) społeczeństwa, które wielokrotnie w swej historii przeżywało klęski głodu. Tradycyjne sposoby przyrządzania i spożywania chińskich potraw przyczyniły się z kolei do tego, że jedzenie jest w Chinach czynnością wybitnie wspólnotową, poniekąd centrum życia społecznego (przynajmniej w jego tradycyjnym wydaniu).

Znajduje to odbicie w chińskim piśmie, w którym najważniejszym chyba znakiem związanym z jedzeniem jest 饭 (czytany: fàn), który najczęściej występuje w jednym z dwóch podstawowych znaczeń. Pierwsze to „ugotowany i przeznaczony do spożycia ryż”, a drugie – po prostu „jedzenie; to, co się spożywa”. Jednym z pierwszych związków frazeologicznych, które poznaje każdy, kto odwiedzi Chiny, jest 吃饭 (chī fàn),

dosłownie „jeść jedzenie”, czyli po prostu „jeść”.

Znak 饭 jest przykładem najczęściej występującego w języku chińskim typu, a więc znaku powstałego z połączenia elementu znaczeniowego z fonetycznym. W tym wypadku elementem znaczeniowym jest 饣, będący uproszczeniem znaku 食 (czytanego: shí, a oznaczającego „żywność; jeść”). Przed reformą pisma przeprowadzoną w Chinach kontynentalnych kilkadziesiąt lat temu znak 饭 pisało się 飧, co pozwalało bez trudu rozpoznać w elemencie znaczeniowym nieco „ściśnięte” 食. Wśród znaków zawierających ten element znaczeniowy (饣) znajdujemy chociażby 饥 („głód”), 饪 („gotować”), 饱 („syty”) czy 饼 („placek”).

Elementem fonetycznym, a więc „podpowiadającym” wymowę, znaku 饭 jest z kolei znajdujący się po prawej stronie 反, który jako samodzielny znak czytany jest niemal identycznie, lecz w innym tonie: 饭 (fàn – ton czwarty), 反 (fǎn – ton trzeci). W niektórych przypadkach „podpowiedź” zawarta w elemencie fonetycznym nie jest tak precyzyjna, o czym świadczyć mogą choćby znaki 板 i 版 (oba czytane: bǎn) czy 叛 (czytany: pàn). Wszystkie łączy z 饭 ten sam element fonetyczny: 反.

Niektórzy przypisują jednak 反 w znaku 饭 funkcję wykraczającą poza element fonetyczny, widząc tu również warstwę znaczeniową. 反 to „przeciwieństwo; odwrócenie; sprzeciw”. Ci, którzy widzą w nim również element znaczeniowy znaku 饭, proponują następującą interpretację: 反 miałoby w tym wypadku kojarzyć się z siedzeniem naprzeciw siebie, a w połączeniu z 饣 (食) składać się na znaczenie „dwoje ludzi siedzących przy stole i spożywających posiłek”. Biorąc pod uwagę, że jedzenie rzadko bywa w Chinach czynnością wykonywaną indywidualnie, interpretacja taka wydaje się co najmniej możliwa. (tekst: Wojciech Jakóbiec)

CHINA - WUZHEN

Mające ponad tysiącletnią historię Wuzhen znajduje się w prowincji Zhejiang i jest jednym z najstojniejszych „wodnych miast” w Chinach. Obok ogromnej liczby starożytnych mostów, zatok i pawilonów, o jego unikalnym charakterze decyduje fakt, iż na przestrzeni wieków nie zatraciło ono swych zwyczajów i charakterystycznego stylu życia swoich mieszkańców.

乌镇，位于中国浙江省。它是中国最富盛名的水乡之一，拥有一千多年的历史。它有着数不清的桥、码头和古塔。难得的是，历经了这么多年，古镇仍保持着它原有的风貌、水陆交通和生活方式。

W Wuzhen wiele domów mieszkalnych, warsztatów i sklepów wciąż emanuje dawną atmosferą. Pomimo upływu czasu, tradycyjne budynki są doskonale zachowane.

在乌镇，有很多古老的居民楼、手工作坊和商店仍保留着古老未变的气息。这些传统的建筑历经多年依旧保存完好。

W mieście spletanym siecią rzek domy powstają tuż nad wodą, a okolice mostów często służą jako targowiska.

在古镇，河流水路穿插密集，人们将房子依河而建，集市就建在靠近桥的地方。

Barwienie woskiem ma w Wuzhen długą tradycję, a jego tajniki przekazywane są z pokolenia na pokolenie. 蜡染艺术在古镇有着悠久的历史传统，当地人将蜡染技巧世代相传。

Papierowe parasolki wydają się być jednym z nieoficjalnych symboli Chin, jednak dziś ich wartość jest raczej estetyczna niż praktyczna.

油纸伞一直被视为非官方的中国符号象征，在今天，它的审美价值远高于实用价值。

W obiektywie Mateusza: Wuzhen

《麦特的镜头》之 烏鎮

行走中国

CHINACH

麦特·格斯特姆斯基 (文/摄)
Mateusz Gostomski
博客地址
Blog: www.chinskiemysli.pl

Długa historia chińskiej cywilizacji, najstarszej nieprzerwanie istniejącej na świecie, dała jej niezwykle różnorodną i bogatą spuściznę, na którą składają się nie tylko budynki i dzieła sztuki, ale również zwyczaje, techniki i umiejętności.

Chiny to jednak również wspaniała, unikalna przyroda.

W rubryce „Po Chinach” zapraszamy do podziwiania tego fascynującego kraju w obiektywie Mateusza Gostomskiego.

这是一个历史悠久的国度，它拥有五千年的灿烂文明。在这里，你会惊叹于博大精深的古老文化，雄伟壮观的历史建筑，丰富多样的民间技艺，难得一见的珍奇异兽。

这里的居民热情真诚。这里的自然风光神奇迷人。这是一片神秘之地。这里是中国。

让我们跟随波兰小伙子麦特的镜头来探寻这块神秘之地。让我们一起行走中国。

曾经的纺织厂“白厂”(Biała Fabryka)，今天是纺织工业博物馆所在地

驶过繁华与沧桑的“小舟” ——罗兹纪行

Herb miasta, 市徽

“罗兹”，波兰语“Łódź”，意为“小舟”，位于波兰中部，面积293平方公里，人口近72万，是波兰第三大城市。

罗兹（Łódź）得名于14世纪，在波兰语中是船的意思，但罗兹为内陆城市且周边并无河流，所以关于城市名字的由来，一说是缘于此地在历史上的商业地位。19世纪，波兰被德奥俄三国瓜分，罗兹先被德国夺取，后被划入由俄罗斯统治的波兰王国（1815-1832）。借着工业革命的机遇，罗兹快速发展起来，迅速成为名震一时的纺织工业中心。

今天的罗兹是一座著名的大学城，6所国立大学及22所私立高等学府，每年吸引着无数来自波兰全境及不同国家的学生到此求学。

雄霸一方的纺织工业中心

罗兹是有着悠久历史的工业名城。

十九世纪，随着波兰王国第一架蒸汽机隆隆起动，罗兹成为了当时波兰王国最大的工业中心。1865年华沙-维也纳铁路支线的开通，为罗兹带来了大批的廉价劳动力。十八世纪七十年代后，随着第一批地方银行的兴起，罗兹成为人们追逐财富和梦想的圣地，犹太人、波兰人、德国人、俄国人纷纷涌入罗兹，摩拳擦掌，跃跃欲试，试图淘到自己的一桶金。波兰诺贝尔文学奖获得者莱蒙特（1869年4月25日/5月7日-1925年12月5日）就曾以此一时期的罗兹为背景，写下了描写资本主义工业发展的历史小说《福地》。1974年，波兰著名导演安杰依·瓦伊达将其改编成电影搬上荧幕，而“福地”一词也成为罗兹的别称。此一时期罗兹的纺织工业十分发达，纺织品甚至远销至中国。历史变迁，辉煌不再，但当时的厂房却得以保存，构成了罗兹市独特的风景，成为一大旅游特色。

“Grohman的棉纺桶”

“Grohman的棉纺桶”，是人们对Grohman棉纺厂大门的昵称。大门建成于1896年，主体为红砖结构，呈后哥特建筑风格。门前穹顶由两根白色的柱子支撑，柱形酷似纺织机上的线轴，而整个建筑也由此而得名。

“Grohman的棉纺桶”是罗兹最负盛名的历史遗迹之一。也是罗兹辉煌工业历史的最佳佐证。2008年罗兹市政府曾对其彻底翻修。该建筑目前属罗兹经济开发区所有。

电影的摇篮，欧洲“好莱坞”

提到罗兹，就不能不提罗兹电影学院。这所造就了一批波兰知名电影人的高等学府，亦是欧洲著名的电影业摇篮之一。一串响彻世界影坛的名字，都曾与这所学府紧密相连——包括奥斯卡获奖导演罗曼·波兰斯基、安杰依·瓦伊达、克日什托

前Grohman棉纺织工厂大门，又称“Beczka Grohmana”

夫·基斯洛夫斯基（曾执导《红白蓝三部曲》、《十诫》等电影作品）等一大批杰出的电影人，至今仍活跃在世界影坛。

彼得科夫斯卡——欧洲最长商业街

彼得科夫斯卡大街(ulica Piotrkowska)是罗兹市最具代表性的街道，同时也是欧洲最长的商业街。

彼得科夫斯卡大街北起“自由广场”(Plac Wolności)，南至“独立广场”(Plac Niepodległości)，全长4.2公里，是罗兹市的中轴线。街道两侧餐厅、咖啡馆林立；临街的橱窗摆满了各式各样的商品，吸引着往来游客的目光。罗兹市没有很多其他欧洲城市常见的老城广场，彼得科夫斯卡大街扮演着城市文化、休闲、娱乐中心的角色，并逐渐演变成为罗兹的文化名片。

值得一提的是彼得科夫斯卡大街最北端的自由广场上的塔德乌什·柯斯丘什科（Tadeusz Kościuszko）塑像。柯斯丘什科是波兰的传奇英雄，他出生于立陶宛的一个波兰贵族家庭（1569年，波兰与立陶宛在波兰西部城市卢布林签订协议，成立“波兰－立陶宛联合王国”），早年就读于军事院校，并在法国留学，接受了当时的法国启蒙思想。随后美国独立战争爆发，崇尚自由的柯斯丘什科远赴美国参加了大陆军，与托马斯·杰斐逊结为好友，并被任命为大陆军总工程师。由于他的卓越功勋，战后被授予美国公民身份以及一大片农庄和奴隶。但心系祖国的柯斯丘什科还是放弃美国公民身份和特权，回到了祖国波兰。回国后，恰逢德奥俄三国瓜分波兰，柯斯丘什科参战卫国，但不幸战败，被流放到西伯利亚。数年后，柯斯丘什科重获自由，回到欧洲大陆从事复国运动，但始终无果，最后客死于瑞士。在去世前两年，一生崇尚自由的他解放了自己名下的所有奴隶。

富甲一方工厂主，富丽堂皇“小卢浮” ——波兹南斯基宫邸

始建于十九世纪的波兹南斯基宫殿，是罗兹乃至整个波兰最具特色的地标性建筑之一。1877年被以色列·波兹南斯基（Izrael Poznański）收购。其建筑融合了法国新文艺复兴和新巴洛克建筑风格，充分体现了罗兹市多建筑风格的特点。1975年，罗兹历史博物馆迁入波兹南斯基宫邸。今天，全部馆藏均对游客开放。

由于宫邸融合了法国建筑风格，加之内部大量承载城市回忆的藏品，因而又被罗兹居民自豪地称作“罗兹卢浮宫”。

罗兹就是这样一座城市，辉煌过，没落过，经历过战争的洗礼，穿越历史，铅华褪尽，宁静安详。今天的罗兹，敞开大门，迎接着来自欧洲和全世界的游客，向世人展示着多元的魅力。（图文/张婷婷）🌀

波兰犹太籍诗人尤利安·图温
(Julian Tuwim, 1894年9月13日-1953年12月27日)

由旧厂区改造成的Manufaktura购物中心，
图为购物中心大门

- 波兰 -
2014年世界男子排球锦标赛
主办国

来波兰, 寻找你的故事

您去过华沙，但从来没去过克拉科夫？现在是时候前往波兰的这座古都一探究竟了！您可以漫步于克拉科夫，穿过一条条古老、富有历史感的幽长小巷，让自己沉浸于无数的历史古迹和城市传说中。您还可以参观皇家城堡、著名的龙穴，欣赏列奥纳多·达·芬奇的名作《抱貂的女人》(Lady with an Ermine)。夜幕降临时，您可以选择一家氛围优雅的餐厅享用美味的晚餐，也可以去一家精彩纷呈的俱乐部参加派对。克拉科夫是个与众不同的地方，在这里，您可以更加地丰富多彩地度过闲暇时光，甚至您会觉得睡觉也是在浪费克拉科夫之行的美好时光！

Move Your Imagination

■ www.bolan.travel/zh

HANGZHOU - RAJ NA ZIEMI

Położone we wschodniochińskiej prowincji Zhejiang miasto Zhejiang zostało założone około 2200 lat temu, za czasów panowania dynastii Qin. Było też jedną z siedmiu starożytnych stolic Chin.

Najsłynniejszą atrakcją Hangzhou jest Jezioro Zachodnie (chiń. Xi Hu) i jego okolice. Miasto od wieków nazywane jest w Chinach "rajem na Ziemi". Jego piękno doceniali jednak również przybysze z zewnątrz - Marco Polo np. uważał Hangzhou za najpiękniejsze miasto świata.

Jezioro Zachodnie, położone na zachód od centrum Hangzhou, nazywano niegdyś "Wodami Wulin" (Wulin Shui) bądź "Jeziolem Xizi" (Xizi Hu). Otoczone z trzech stron wzgórzami, zajmuje 6,5 km kw. Urzeka nie tylko krajobrazem, ale również licznymi zabytkami, skupionymi na jego brzegach i wyspkach. O ich historycznej wartości świadczyć może choćby wpisanie Jeziora Zachodniego na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO.

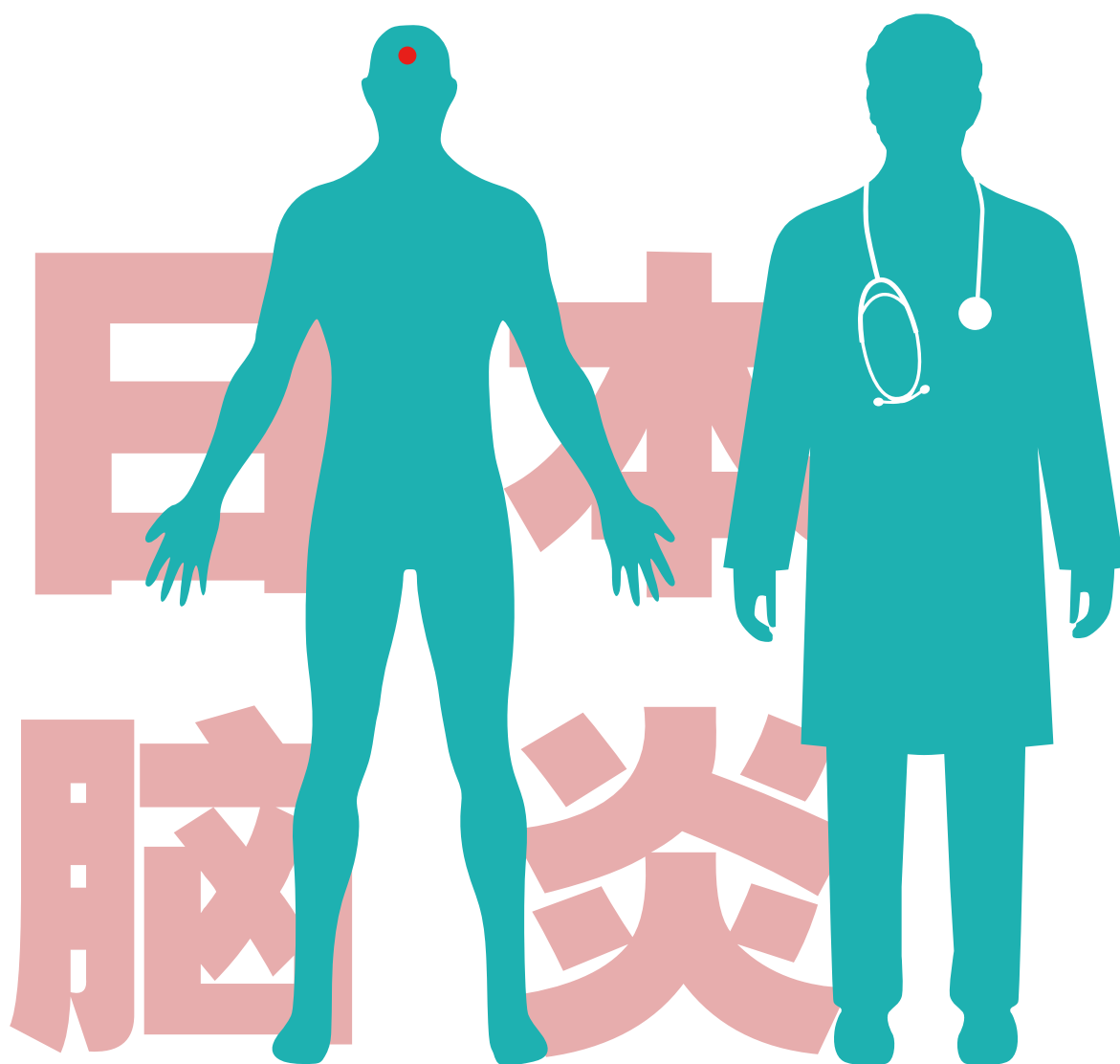
Jezioro Zachodnie cieszy się sławą już od IX wieku n.e., a w stuleciu XVIII osiągnęła ona szczyt. Do popularności tego miejsca przyczynia się także bliskość wioski Longjing - najsłynniejszego w Chinach ośrodka uprawy krzewów

herbacianych. To właśnie stamtąd pochodzi jedna z najbardziej rozpoznawalnych odmian chińskiej zielonej herbaty - "Longjing" (dosł. Smocza Studnia).

Jezioro Zachodnie przecinają dwie groble: Su i Bai (chiń. Su Di i Bai Di). Dzielą one ten akwen na pięć części: Wewnętrzne Jezioro Zachodnie (Xi Li Hu), Małe Jezioro Południowe (Xiao Nan Hu), Jezioro Yue (Yue Hu), Jezioro Zewnętrzne (Wai Hu) oraz Jezioro Wewnętrzne (Li Hu). Pośrodku Jeziora Zachodniego znajduje się wysepka nazywana "Górą Gu" (Gu Shan) - największa wysepka na tym akwenie, jak również trzy sztuczne wysepki: Xiao Yingzhou, Hu Xinting i Ruan Gongdun. Nad okolicą górują z otaczających Jezioro Zachodnie wzgórz dwie słynne pagody: Pagoda Leifeng (Leifeng Ta) i Pagoda Baochu (Baochu Ta).

Każdego dnia o świcie nad taflą Jeziora Zachodniego unosi się delikatna mgła. Zjawisko to uważane jest za jedną z głównych atrakcji tego miejsca i przyciąga rzesze turystów. (tł. Zhang Tingting)

旅行者们无法预期的威胁
**JAPOŃSKIE ZAPALENIE
MÓZGU** – NIEPRZEWIDYWALNE
ZAGROŻENIE DLA PODRÓŻUJĄCYCH

全世界每天都有无数的人们登上飞机、踏上自己的旅程，或近或远。旅行前我们可以考虑随身携带什么，然而我们是否也会想到威胁旅行者健康的疾病预防？

日本脑炎是亚洲国家最常见的病毒性脑炎，每年记载的发病数量约30 000 – 50 000人。患者死亡率浮动在20%–30%。这是病毒性疾病，通常由蚊子传染，主要发生在非城市化的地区^①。

脑炎的潜伏期为5–15天，其间，绝大多数患者没有病症显示，或者反应为轻微感冒症状。只有1%的感染者病症表现严重，可能会直接导致死亡或者长期影响生活质量^②。

Każdego dnia ludzie na całym świecie wsiadają do samolotów i rozpoczynają podróże, te bliższe i dalsze. Przed podróżą zastanawiamy się, co zabrać ze sobą, ale czy myślimy również o profilaktyce chorób zakaźnych zagrażających zdrowiu osób podróżujących?

Japońskie zapalenie mózgu jest najczęściej występującym wirusowym zapaleniem mózgu w krajach azjatyckich, corocznie odnotowuje się 30 000 – 50 000 nowych zachorowań. Śmiertelność waha się od 20 do 30%. Chorobę wywołuje wirus, który jest przenoszony przez komary, głównie na terenach nieurbanizowanych^①.

Czas wylęgania trwa od 5-15 dni, przy czym większość przypadków choroby przebiega bezobjawowo lub przybiera formę łagodnych objawów grypopodobnych. U około 1% osób zakażonych obserwujemy ciężką postać choroby, która może niestety prowadzić do zgonu lub wpływać na jakość życia długotrwale utrzymującymi się neurologicznymi następstwami^②.

JAPOŃSKIE ZAPALENIE MÓZGU
MOŻE MIEĆ NIEODWRACALNE
KONSEKWENCJE DLATEGO
PRZED WYLOTEM ZAPYTAJ
O SZCZEPIENIE W JEDNEJ Z
PLACÓWEK (日本脑炎可以导
致不可逆的后果，因此在启程
前敬请向以下波兰诊所咨询疫
苗接种)：

- Centrum Szczepień, ul. Wołoska 137, Warszawa (华沙) Tel. (22) 508 19 45
- NZOZ Fundacji Medycyny Zakażeń, ul. Żelazna 79 Warszawa (华沙) Tel. (22) 667590282
- Wojewódzka Poradnia Szczepień, Szpital im. Jana Pawła II, ul. Prądnicka 80, Kraków (克拉科夫) Tel. (12) 614 22 37
- Wojewódzki Ośrodek Pracy, ul. Oławska 14, Wrocław (弗罗茨瓦夫) Tel. (71) 344 93 00
- Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna, Osiedle Przyjaźni 118, Poznań (波兹南) Tel. (61) 656 80 40

1. Japanese encephalitis fact sheet. (日本脑炎实情表) Center for Disease Control and Prevention (疾病控制与防疫中心网址) : <http://www.cdc.gov/ncidod/dvbid/jencephalitis/facts.htm>, dane z dnia 10 listopada 2013. (数据来自 2013 年 11 月 10 日)

2. Japanese encephalitis fact sheet. (日本脑炎实情表) Center for Disease Control and Prevention (疾病控制与防疫中心) <http://www.cdc.gov/travel/yellowbook/2014/chapter-3-infectious-diseases-related-to-travel/japanese-encephalitis.htm>, dane z dnia 18 września 2013. (数据来自 2013 年 9 月 18 日)

LWIE GŁOWY

Do przyrządzenia tej potrawy szanghajskiej potrzeba 3 plasterków świeżego korzenia imbiru lub pół łyżeczki imbiru w proszku, 2 cebule-dymki, 5 łyżek wody, 50-75 dag mielonej wieprzowiny, pół kilograma kapusty pekińskiej lub włoskiej, 2 łyżek oleju, łyżki mąki ziemniaczanej, 2 łyżek wody, szklanki rosółu z kury lub wody z połową kostki rosółowej, 3 szklanek wody, 2 łyżek sosu sojowego lub łyżki przyprawy Maggi i łyżki wody plus łyżki oleju.

Marynata zawiera łyżkę wódki wyborowej, 1-1,5 łyżeczki soli, 4,5 łyżeczki mąki ziemniaczanej, ćwierć łyżeczki pieprzu i pół łyżeczki cukru.

Sposób przyrządzenia

1. Lekko ubić korzeń imbiru i cebulę płaską stroną tasaka, zalać pięcioma łyżkami wody, odstawić na 15 minut. (Proszek wsypać do wody).
2. Siekać mięso aż do powstania pasty mięsnej, przełożyć do miski.
3. Dokładnie wymieszać składniki marynaty, odstawić.
4. Wodę z korzenia imbiru i cebuli wlać przez sito do marynaty, wymieszać.
5. Marynatą polać mięso, wyrabiać je drewnianą łyżką przez dwie minuty.
6. Z kapusty usunąć 3 duże liście, odstawić, resztę kapusty pokroić w kostkę o boku 5 cm.
7. Rozgrzać na patelni dwie łyżki oleju na dużym ogniu, włożyć pokrajaną kapustę, mieszając smażyć przez 2-3 minuty, wybrać łyżką cedzakową, przełożyć do żaroodpornego naczynia.
8. Wymieszać mąkę z wodą, mięso podzielić na cztery części, maczając ręce w wodzie z mąką uformować 4 pulpety z mięsa.
9. Pół szklanki oleju rozgrzać na patelni na dużym płomieniu, zmniejszyć płomień.
10. Smażyć pulpety ze wszystkich stron do zarumienienia, przełożyć do naczynia z kapustą, przykryć liśćmi kapusty, wlać rosół lub wodę z rozpuszczoną kostką rosołową i trzema szklankami wody, przykryć.
11. Wstawić do średnio-ciepłego piekarnika (170 stopni), piec 3-4 godziny, pokropić sosem sojowym i olejem.
12. Podawać na gorąco z ryżem lub makaronem i wybraną sałatką.

Proporcje dla 4 osób.

波兰菜

鱼排酸黄瓜汤

厨师长：来自 Atelier Amaro 餐厅的沃伊切赫·莫德斯特·阿玛罗

材 料

鱼汤：用400克鱼排熬制1.5-2	3粒多香果
升清汤（比目鱼或鳕鱼），捞出	2片香叶
鱼排备用。	4根香芹
橄榄油	3根新鲜的马乔莲
5根青葱	5根酸黄瓜，挑选稍硬的，去皮，切碎
2瓣大蒜	1根新鲜的黄瓜
2根去叶青蒜	150毫升鲜奶油
2根西芹	盐、黑胡椒少许
2个中等大小的胡萝卜	1束新鲜的小茴香
半个柠檬，榨汁	1.2克大豆卵磷脂

做 法

1. 把橄榄油烧热，放入切好的青葱和大蒜，适当翻炒。加入切好的青蒜、西芹和胡萝卜，炖3分钟，不断地搅拌。
2. 倒入鱼汤、柠檬汁，加热至开锅。去除清汤上的浮油，加入多香果、香叶、香芹和马乔莲，用小火煮30分钟。
3. 加入切碎的酸黄瓜，盖上锅盖，炖10分钟，关火。把汤汁放凉，滤出配料残渣。
4. 将新鲜的黄瓜削皮去瓤，并切碎备用。在鲜奶油中撒入盐和黑胡椒，搅拌均匀备用。
5. 用餐前十分钟，将鱼排切成小块，撒上盐，并在外面撒上一层切好的小茴香，放入汤盘。将此煎熬制好的汤倒入锅中烧开，倒出其中约200毫升至另一容器，并加入鲜奶油和切碎的黄瓜，搅拌，然后倒回锅里，烧开，盛入汤盘。
6. 将200毫升腌酸黄瓜的水和1.2克大豆卵磷脂在搅拌机中搅拌约半分钟直至起泡。把酸黄瓜泡沫倒在汤上并用鲜花装饰，美味的鱼排酸黄瓜汤就做好了。（编辑/林伟大）

ROZMOWA Z SCREAM MAKER

Zapraszamy do lektury wywiadu z członkami polskiego zespołu heavymetalowego Scream Maker, który 27 kwietnia wystąpił w kultowym pekińskim klubie Yu Gong Yi Shan. Koncert był częścią trasy zespołu po Chinach, w ramach której dała ona koncerty również w Szanghaju, Changsha oraz Shenyangu.

Bursztyn: Skąd pomysł na tytuł nowej płyty „We are not the same”. Czym się różnicie i od kogo?

Michael Crow: Ten tytuł powstał spontanicznie, zaczerpnięty został z jednej z naszych kompozycji. O precyzyjną interpretację tego utworu zapytać trzeba autora, który siedzi obok.

Sebastian Stodolak: Tytuł płyty, tak jak powiedział kolega, to po prostu tytuł jednego z utworów. Nie ma tu drugiego dna. Strasznie nie lubię mówić o tym, o czym jest utwór, bo każdy, który go słucha, sam go może odczytać, wgłębiając się w tekst. Bardzo, bardzo wszystko kumulując i wyciągając esencję, utwór ten jest o tym, co sugeruje tytuł - nie jesteśmy tacy sami, każdy z nas ma inną ścieżkę w życiu, inną drogę. Innymi słowy, jest to utwór o pluralizmie, jaki panuje wśród ludzi. Każdy ma inną opinię, każdy wierzy w coś innego.

MC: Nawet w ramach naszego zespołu, powiedzmy sobie szczerze, nie jesteśmy tacy sami, bardzo się od siebie nawzajem różnimy.

B: Skąd w ogóle pomysł promowania Waszej muzyki w Chinach?

MC: Ten pomysł przyszedł od Morala Zhao. To nie jest nasza pierwsza

plyta. Ta płyta, która teraz wychodzi w Chinach, nie jest też jedyną naszą płytą, która pojawia się w tej chwili na rynku. Dokładnie miesiąc temu premierę miał nasz kolejny album, w Chinach jeszcze niedostępny, choć być może się tutaj pojawi. Gdy nagraliśmy ten nowy album, rozesłaliśmy informacje o nim do różnych wytwórni na całym świecie, chcąc znaleźć najlepszego dla nas wydawcę. Odezwali się po pewnym czasie producenci z różnych stron świata. Wybraliśmy pewną amerykańską wytwórnię, ale po pewnym czasie dostaliśmy też maila od Morala Zhao, który zaproponował wydanie tej płyty w Chinach i zorganizowanie promującej ją trasy koncertowej. Niestety, nasz amerykański wydawca nie zgodził się na wydanie w Chinach najnowszej płyty, więc postanowiliśmy wydać tutaj naszą pierwszą płytę „We are not the same”.

B: Wszystkie teksty na nowej płycie napisane są po angielsku - dlaczego?

SS: Bo język angielski to jest język heavy metalu. Jak się śpiewa po polsku, to się śpiewa poezje śpiewane albo muzykę folkową. Heavy metal z

założenia dociera do wszystkich ludzi na całej planecie, w związku z czym głupio by było robić dwieście wersji językowych jednej płyty, która być może dotrze do wszystkich ludzi na całej planecie. Dlatego właśnie język angielski jest najbardziej wskazany.

MC: Poza tym lepiej brzmi muzycznie, w sensie sylabowym i fonetycznym.

B: „Heavy metal” to gatunek niezwykle intensywny i pełen energii w warstwie muzycznej. Czy teksty są w nim mniej ważne?

Michał Korbacz: Ja tak uważam, ale koledzy pewnie inaczej myślą.

MC: Każdy z nas ma chyba odmienną opinię na ten temat. Ja osobiście przykładam wagę do tego, o czym śpiewają wykonawcy, których słucham. Czasem niesie to ze sobą głębsze przesłanie, czasem są to po prostu fajnie, dobrze dobrane słowa i melodie.

SS: Prawda jest taka, że im się jest młodszym, tym bardziej się na to zwraca uwagę. Pamiętam, że angielskiego uczyłem się na tekstach piosenek. Byłem wówczas w gimnazjum czy podstawówce, tłumaczyłem sobie teksty na własną rękę, bo akurat w gimnazjum ani podstawówce angielskiego nie miałem. Miałem niemiecki, którego tak naprawdę w ogóle nie znam (śmiech). Angielskiego nauczyłem się na tych tekstach. Potem, jak się już jest starym piernikiem, faktycznie nie zwraca się uwagi na teksty. Stają się one ważne dla samych autorów, ale nie odbiorców.

B: Nazywają Was „nadzieją polskiego heavy metalu”. Zgadza się z taką opinią?

MC: Moim zdaniem, jak najbardziej jesteśmy. Teraz panuje taka dziwna moda - wszystkie kapele idą w ciężkie rodzaje muzyki, jak np. black metal, death metal czy metalcore.

Tomasz Nachyla: Teraz modne jest robienie czegoś innego. Im bardziej skomplikowane, tym lepiej dla niektórych brzmi. Mało w tym klasyki. Biorąc pod uwagę to, że my gramy coś, co jest już jakby oldskulowe, ludzie bardziej zwracają na to uwagę.

MC: Chcemy, żeby potem nasze dzieci słuchały naprawdę dobrej muzyki.

B: Znaleźliście w Chinach jakieś inspiracje? Czy wizyta w Chinach zaowocuje powstaniem nowych utworów?

MC: Uczciwie, jeszcze nie.

Adam Radziłowski: Za krótko tu jesteśmy.

SS: Ale przynajmniej mogliśmy nagrać album o chińskich potrawach. Album tematyczny.

MC: Kulinarne inspiracje.

SS: Album byłby niesamowicie ostry, jeśli chodzi o brzmienie. (Śmiech) Byłby to bardzo ostry album. (Śmiech)

B: Znacie jakieś chińskie zespoły heavy metalowe? Jeśli tak, to co sądzicie o ich twórczości?

MC: Ja znam zespół Tang Dynasty, podobno najstarszy chiński zespół heavy metalowy [powstał w 1988 roku - red.]. Wiem o nim dzięki „Global Metal”, filmowi dokumentalnemu o heavy metalu w różnych częściach świata. Kiedy autor tego filmu pojechał do Chin, to właśnie panowie z Tang Dynasty oprowadzali go po różnych klubach i po Wielkim Murze. W filmie były też fragmenty muzyki tego

zespołu, która mnie zainteresowała. Później poszerzyłem tę wiedzę. Fajnie grają.

SS: Nasz menedżer zna chiński i mieszkał w Chinach, bodaj ponad rok. Zanim tu przyjechaliśmy znalazł dla nas w internecie kilka wartych uwagi hardrockowych zespołów z Chin. Wysłał nam te linki. Nazw co prawda nie zapamiętaliśmy, ale z muzyką się zapoznaliśmy i wiemy, że w Chinach też jest dobry hard rock i dobry heavy metal.

B: Czy muzyka, którą tworzycie jest w Polsce popularna? Czy można wyżyć z grania heavy metalu?

SS: (Do kolegów z zespołu) Można wyżyć?

MC: (Do kolegów z zespołu) Jak Wam się żyje?

AR: Słabo (Śmiech wszystkich). Można zauważyć, że ta muzyka

powoli zyskuje na popularności. Niestety, gdzieś musi być granica tej popularności, ale mamy nadzieję, że ta będzie wysoko, czy wręcz, mówiąc językiem matematycznym, w nieskończoności. Póki co natomiast wyżycie z heavy metalu to ciężka sprawa.

SS: Trzeba by grać inne rodzaje muzyki.

AR: Albo na weselach...

SS: Albo na weselach. Wielu muzyków, którym się nie udało w heavy metalu, gra potem na weselach (Śmiech).

MC: Ciężko wyżyć z metalu. Po pierwsze, tej muzyki nie ma w Polsce w mediach - ani w radiu, ani w telewizji, ani na stadionach. My mamy jeszcze gorzej, bo gramy klasyczny heavy metal z lat osiemdziesiątych, więc tym bardziej mamy przerabane. Nie puszczają tego, więc jedyna szansa promowania płyt i muzyki to koncerty. Dlatego dużo ich gramy. Jeśli natomiast chodzi o wyżycie z tego... W Polsce jest taki odpowiednik Tang Dynasty, zespół Turbo, który gra od przeszło 30 lat. Ci ludzie grają czasem z nami i szczerze rozmawiamy o kwestiach finansowych. Jeśli nawet oni, jako legenda polskiego heavy metalu, nie zarabiają kokosów, to my nie mamy złudzeń, że wyłącznie z heavy metalu odłożymy sobie pieniądze na przyszłość czy chociaż będziemy godnie żyli.

SS: Dlatego trzeba pracować.

MC: Każdy z nas ma własną pracę zawodową, a heavy metal zaczął

się dla nas, jeśli chodzi o granie, jako hobby, po pracy, żeby się tym relaksować i fajnie bawić. Dzięki temu nie czujemy takiej presji finansowej, że musimy muzyką zarobić na siebie. Mamy swoje fajne albo mniej zawody, ale one dają nam źródło dochodu, dzięki czemu grając muzykę, w stu procentach możemy grać to, co lubimy, a nie to, co ewentualnie by mogło nam zapewnić pieniądze.

B: Który utwór sami lubicie najbardziej?

SS: Każdy nasz utwór jest bardzo dobrym utworem, każdy polecam. Nie mam, szczerze mówiąc, ulubionego utworu z tej płyty. Mogę tylko powiedzieć, który mi dobrze się śpiewa... Wszystkie mi się dobrze śpiewa (Śmiech). Właściwie naprawdę każdy jest sobie równy. Z perspektywy dwóch lat wydaje mi się, że zrobiliśmy naprawdę udany debiut wydawniczy w postaci płyty „We are not the same”. Jestem z tego bardzo zadowolony, dlatego takie wybieranie, co jest najlepsze, co trochę gorsze, powiem szczerze, chyba nie ma sensu. Jakby spojrzeć na to całościowo, jest to, moim zdaniem, świetny album.

B: Kto był założycielem Waszego zespołu?

MK: Z ojców założycieli, jeżeli mogę tak powiedzieć, z tych ludzi, którzy wymyślili zespół i grali w jego pierwszym składzie, zostałem tylko ja. Dość dużo rotacji było w naszym

zespole w ostatnich dwóch latach, w efekcie czego z pierwszego składu tylko ja się uchowałem. Wszyscy koledzy, którzy tutaj są, przyszli później. Poza mną, najdłużej w zespole gra Sebastian, który jest drugim wokalistą. Ile już? Dwa, trzy lata?

SS: Ze trzy lata.

MK: Trzy lata, tak. Z Sebastianem praktycznie od zera ułożyliśmy płytę „We are not the same”. Koledzy, którzy z nami siedzą, zastępowali po prostu pierwotnych członków zespołu. Dużo było zmian personalnych. Jak już mówiliśmy wcześniej, z tego się nie da wyżyć, więc ludzie, którzy liczyli na zarobki tylko i wyłącznie z grania heavy metalu, szybko odkryli, że to niemożliwe. Bardzo często nasze drogi rozchodziły się z tych właśnie względów.

B: Odchodzili z powodów finansowych?

MC: Z powodów finansowych, tak.

SS: Z powodu tak zwanych priorytetów życiowych.

MC: Często ktoś dostawał pracę, która była na tyle absorbująca, że nie mógł pogodzić jej z wyjazdami w weekend, piątek, sobotę i niedzielę, które de facto nie dawały mu żadnej rekompensaty finansowej.

SS: Co więcej, czasami jest niestety tak, że do wyjazdów trzeba dopłacić. Nie są to jakieś astronomiczne kwoty, ale jednak. Jeżeli więc ktoś nie zarabia zbyt wiele, jest to realny problem.

AR: Jeśli ktoś pracuje w firmie u kogoś innego, to wiadomo, że ma duży problem, bo musi się zwalniać cztery razy w miesiącu, w każdy piątek, bo w piątek gramy koncerty.

SS: Pracodawca musi być bardzo wyrozumiały.

MC: Bardzo często ta pasja przegrywa z prozą życia, z rzeczywistością.

SS: Mamy jednak nadzieję, że w tym składzie się ustatkujemy i utrzymamy, mimo problemów. Wszystkie, jak

sądzę, można pokonać. W tak mocnym składzie, jeśli chodzi o warstwę instrumentalną, ten zespół nie był nigdy. Tak naprawdę nie tylko motywy finansowe stoją za tymi zmianami, ale także taki "motor muzyczny". Jeżeli już ktoś odchodził, to naszą ambicją było zastąpić tę osobę godnie, czyli tak, żeby poziom zespołu szedł w górę. Naprawdę jestem dumny z tego składu, który teraz mamy, i nie chciałbym tracić czasu na kolejne, bo to jest naprawdę bardzo, bardzo pracochłonne, czasochłonne, nerwocłonne, szukać zastępcy osoby, która odchodzi z zespołu. Mam nadzieję, że ten etap mamy już za nami! (rozmawiała Zhang Tingting)

理想和激情让“我们与众不同”

——访波兰重金属乐团“尖叫制造者”

本刊记者 张婷婷 发自北京

2014年4月，波兰重金属乐团“尖叫制造者”（Scream Maker）携专辑《我们与众不同》（we are not the same）来华巡演。在从4月26日到5月8日的十多天时间里，乐团将先后在北京、上海、长沙和沈阳举行音乐会，推广专辑。27日晚，乐队在北京“愚公移山酒吧”举办来华首场音乐会暨专辑首发式。该专辑是波兰正式在华发行的第一张摇滚CD。登台前，乐队成员接受了本台记者专访。下面请看详细报道。

《琥珀》：你们的新专辑定名为《我们与众不同》。请问，“不同”有什么特别所指吗，你们认为自己的乐队不同在哪里？

迈克尔·克劳（主音吉他）：首先，我们演奏的声音比别人大，这是最根本的不同（笑）。严肃来说，专辑的题目是自发产生的，取自专辑中一首作品的题目，今天我们会以这首作品作为音乐会的开场曲。更进一步的解释，那还得问作品的创作者塞巴斯蒂安。

塞巴斯蒂安（主唱）：正如我朋友所说，专辑的题目取自我们的一首作品，并没有过多的含义在里面。我本人不太喜欢给一首音乐作品下定义，讨论它到底想表达什么，因为每个人都会从音乐中得到不同的启示，每个人都会有自己的诠释。所以问题的关键在于，作品想要表达的内容，已经包含在作品的题目当中。也就是说，我们都是独一无二，与众不同的。每个人都有自己的生活轨迹，选择自己要走的路。所谓“不同”，我觉得还可以理解为，它是指人类世界的多样性，每个人都有独特的观点，选择不同的信仰。但是在这里我们并没有想要表达什么深刻的含义，更没有想要颠覆世界。

迈克尔·克劳：坦白讲，就算是在我们乐队内部，每个人也都各有不同，各有千秋。

《琥珀》：怎么会想到来中国发行专辑？

塞巴斯蒂安：这个想法来自我们的中国经纪人。这次来华推广发行的《我们与众不同》，不是那一期我们录制的唯一一张作品集。当时我们录制了作品专辑《我们与众不同》之后，曾经和世界各地的经济公司联系，希望找到一家最理想的合作伙伴。经过一番考虑，我们最终选择了一家美国的经纪公司。在这之后不久，我们收到了我们现在的中国经纪人的邮件，在信中，他邀请我们来中国做巡演，并推广发行我们的专辑。但这个请求没有得到我们美国经纪公司的同意，于是我们就决定发行那张专辑的细碟，也就是今天我们带来的这张《我们与众不同》。事情经过大致就是这样。

《琥珀》：你们作品全部都是以英文填词，请问这是为什么？没有想过使用波兰语进行创作吗？

塞巴斯蒂安：因为英文是全世界重金属音乐的通用语言。在波兰，我们用波兰语唱诗，演绎民族歌曲，而重金属音乐的初衷是要让作品传遍世界每个角落，让地球上所有的人都能听得懂，因此完全没有必要把作品翻译成多种语言。在重金属的世界里，英语是必然的选择。

迈克尔·克劳：而且英语也让作品更加有韵律，更容易上口。

《琥珀》：重金属音乐是一种富于力量的音乐形式，主要依靠旋律和节奏给人以冲击，进行情感传达，歌词在这里是不是不那么重要？

迈克尔·寇勒巴茨（节奏吉他）：我赞同这种看法，但我的朋友们可能有不同意见。

迈克尔·克劳：这个问题上我们的观点各不相同。我个人对歌词的内容还是十分留意的。有时候作品需要借助歌词来表达更深层次的涵义，如果能使歌词和旋律相得益彰，那是很美妙的享受。

塞巴斯蒂安：实际上，越是年轻的听众，对歌词的关注度就越高。我还记得我的英语就是通过翻译歌词自学成才的。随着年龄的增长，听众对歌词的关注度的确会降低，年龄稍长的听众会更加关注旋律和节奏。

《琥珀》：波兰重金属音乐权威杂志点评你们是“波兰重金属的希望”，对此你们怎么看？

迈克尔·克劳：我绝对同意这种说法。现在有一种很奇怪的流行趋势，就是所有的乐队都一窝蜂地拥向重音乐，比如黑金属，死亡金属，硬核金属等等。

托马斯：今天，特立独行已经成了流行的同义词。甚至有相当一部分人觉得，花哨的技巧越多，音乐越是好听。这就导致了重金属作品当中经典的流失。而我们的宗旨是力图在音乐当中保留经典的东西，也正是凭借这点，我们赢得了人们的关注。至少我是这么认为的。

迈克尔·克劳：我们希望，将来我们的孩子能听到真正的好音乐。

《琥珀》：这次来中国，得到什么灵感了吗？会不会有新的作品产生？

迈克尔·克劳：实话实说，目前还没有。

亚当：我们来的时间太短了。

迈克尔·克劳：确实如此。

赛巴斯蒂安：不过至少我们已经可以以中国菜为主题创作一些作品出来了。

（大家：没错，而且作品绝对不少。）

赛巴斯蒂安：主题专辑创作。

迈克尔·克劳：餐桌上的灵感。

赛巴斯蒂安：这部专辑一定是音符里都夹带着香辣的味道。（笑）

《琥珀》：你们对中国的重金属乐团有什么了解？听过他们的作品吗？印象如何？

迈克尔·克劳：我知道“唐朝乐队”，他们应该算是中国成立最早的重金属乐队了吧。最初我是从一部以世界各国重金属音乐为主题的纪录片里看到他们的。当年就是唐朝乐队的乐手们，带着那部片子的导演走街串巷，泡酒吧，爬长城。我记得电影里还有“唐朝乐队”音乐的片段，正是这些零碎的作品引发了我的兴趣，驱使我后来到互联网上搜寻更多关于他们的信息。他们的音乐非常不错。

赛巴斯蒂安：一年前，我们的音乐经纪人来到中国，在这住了一年。我们这次来之前，他为我们搜集了一些值得关注的中国重金属乐队的信息。那些乐队的名字我已经记不得了，但是我们认真听了他们的作品，得知中国也有非常优秀的摇滚和重金属音乐人。

迈克尔·克劳：一点不错。

《琥珀》：重金属音乐在波兰流行程度如何？单靠音乐创作能养活自己吗？

赛巴斯蒂安：亚当，能养活自己吗？

迈克尔·克劳：伙计，你活得怎么样？

亚当：凑合活吧。（所有人都笑了）。重金属正在走下坡路，这一点是显而易见的。遗憾的是，这种类型的音乐，受众十分有限。但是我们希望这种界限离我们越远越好，用纯数学的语言，就是“无穷”远。但无论怎么说，单纯靠玩重金属音乐来维持生计是非常困难的。

赛巴斯蒂安：所以重金属音乐人必须同时进行其他音乐形式的创作。

亚当：或者到婚礼上去演奏。

赛巴斯蒂安：或者到婚礼上去演奏。我们不知道中国的习俗是什么样的。在波兰，婚礼结束之后，一般都会有庆祝活动，并且会邀请乐队来演奏。很多在重金属创作上不得志的音乐人，都会到婚礼庆祝活动上去挣营生。（众人笑）

迈克尔·克劳：单靠重金属维生的确困难。这是因为，首先，在波兰，媒体是不播放这种形

式的音乐的，无论是广播，电视，还是大型公众活动。而我们的情况更糟，因为我们的作品主要是上世纪八十年代的经典风格，所以我们的处境相对要更艰难一些。但我们不会妥协。举办音乐会是我们推广自己作品的唯一途径。举个例子来说吧，波兰有个叫Turbo的重金属乐团，他在波兰乐坛的地位和可以和“唐朝”在中国的地位来比较。我们曾经和Turbo有过多次的合作，闲暇的时候我们会非常坦诚地讨论各自的问题，其中就包括经济收入状况。这么说吧，如果像Turbo这样堪称波兰重金属音乐传奇经典的乐团，都不能指望单凭音乐创作盈利，那么像我们这样年轻的乐队，就更不能在收入方面抱什么幻想了。

赛巴斯蒂安：所以我们还要工作挣钱。

迈克尔·克劳：对。我们乐队每个成员都有自己的职业，都有朝九晚五的生活。重金属音乐演奏，是我们的爱好和追求，是工作之余放松和娱乐的方式。因为有稳定的工作，不管收入高低，至少不会让我们在经济方面显得捉襟见肘；我们可以全身心地投入创作，演奏我们喜欢的音乐，而不用分神去考虑迎合市场和大众的口味，绞尽脑汁去想如何挣钱。

迈克尔·克劳：最开始成立乐队的人当中，坚持到今天的只有我一个人了。你们看到现在乐队的成员，都是后来加入的。我们乐队的人员发生了很大的流动和变化。塞巴斯蒂安，你加入几年了？两年，三年？

赛巴斯蒂安：三年左右了。

迈克尔·克劳：三年了，我和塞巴斯蒂安一起，从零开始，一砖一瓦打造了你们现在看到的这部专辑《我们与众不同》。还有现在和我们在一起的这些伙伴，都是后来加入，填补了离开的人留下的空白。就像我们刚才说过的，单纯靠重金属创作和演奏，很难养活自己。那些一开始指望能靠这个淘金的人，很快就发现，那只不过是一个不可能实现的梦，于是我们分道扬镳。这种情况绝对不算罕见。

《琥珀》：也就是说，他们是因为经济和收入原因离开

迈克尔·克劳：对，就是因为收入原因。

赛巴斯蒂安：或者可以称作“人生选择”。

迈克尔·克劳：还有一种常见的困扰在于，比如你找到一份稳定的工作，但是非常繁重，需要你投入几乎全部的精力，你无法在周末参加演出——我们一般都在周末举办音乐会，周五，周六，甚至周日，而这些演出通常无法给我们很高的经济回报。

赛巴斯蒂安：更糟糕的是，有时候外出巡演，我们还要自己掏腰包补贴开支。这当然不会是什么天文数字的开销，但毕竟是要贴钱。这种情况下，对于收入不那么理想的人来说，问题就变得很现实了。

亚当：比如你在一家公司工作，你可能会遇到很大麻烦，因为一个月有四个周五你都要请假——我们几乎每个周末都会举办音乐会。

赛巴斯蒂安：所以你得有一个足够善解人意的老板。

迈克尔·克劳：的确如此。我们常常感觉到，在和冰冷而面无表情现实生活的较量中，败下阵来的总是我们的理想和热情。

赛巴斯蒂安：尽管困难重重，我们仍然希望，我们现有的成员能够固定下来。我认为，只要我们在一起，齐心协力，一切困难都是可以克服的。有人走了，留下来的人最大的愿望就是，找到比之前那个人更优秀的队友，让乐队更加朝气蓬勃。这点我们的确做到了，我为我们现在这个团队感到自豪。寻找优秀的人才真的是一件非常非常耗费时间、精力和让人心力交瘁的事情。我们希望我们再也不用去重复这样的工作。

迈克尔·克劳：没错！

《琥珀》：新专辑里面，你们自己最喜欢哪首作品？

赛巴斯蒂安：专辑里的每首作品都很精彩。所有的作品都值得推荐。但是我没有更偏爱哪一首。我所能评价的是，演唱哪一首作品让我感觉更好。实际上，每一首作品都能让我自我感觉良好。（所有人都笑了）。我觉得，《我们与众不同》这张专辑，绝对称得上是一部成功之作，我为它感到骄傲。一定要在专辑的作品之间评出各高下，这种做法我觉得有点牵强。我更愿意把专辑当作一个整体来看待。🌀

提起组合ROAN，波兰朋友们一定不陌生。这个摇滚乐队自1995年以来已成功发售四部专辑。他们凭借个性的演出风格和原创摇滚优秀作品在欧洲市场享有盛誉，并曾在包括美国和中国在内的其他国家进行巡演。

近日，他们应湖北省政府的邀请再次来华巡演，在武汉、合肥、宁波等多个城市的高校、音乐节、文艺酒吧等演出16场以上，现场互动气氛十分热烈。本刊记者值此机会，对他们进行了专访。

ROAN组合共有四人，分别是主唱兹比格涅夫·曼、鼓手格里高日·达隆、贝斯手安杰伊·曼以及托马什·帕扎诺夫斯基。作为高中同学，他们1991年便成立了ROAN组合，1993年发行了第一张CD。同学的情谊也使他们的合作一直延续至今。迄今他们已经8次来华，与中国观众建立了深厚的感情。

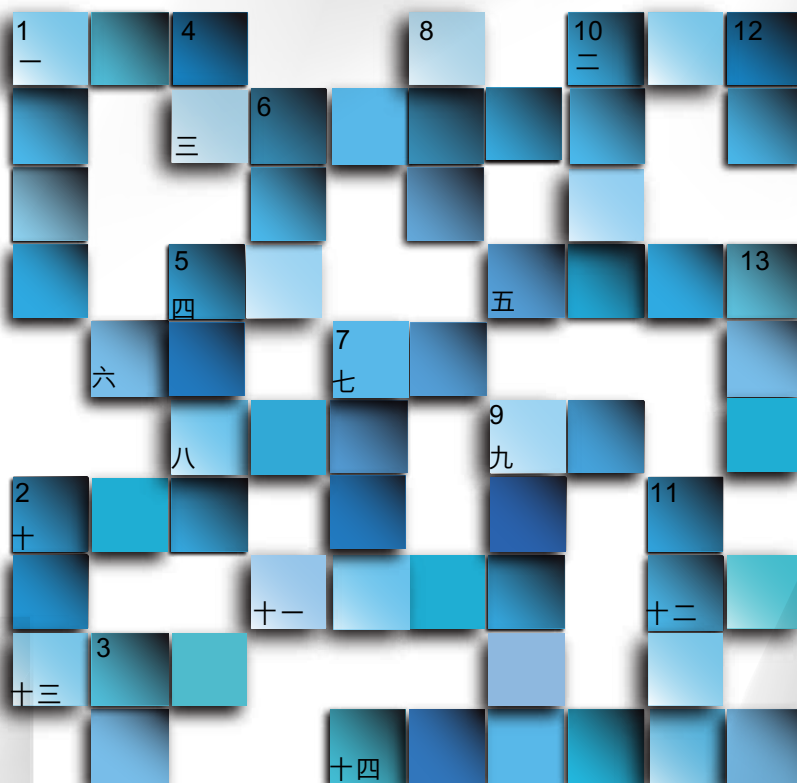
在合肥大学城与同学们合作演出时，ROAN准备了好几首中文歌，其中Beyond的《Amani》将现场的气氛推到了高潮。主唱兹比格涅夫表示，他已经学了很多中文歌，和五六百个汉字。中国的粉丝是他们所有演唱会中最疯狂最有激情的，甚至让他想到了上世纪80年代的摇滚黄金期。

鼓手格里高日同时也是著名的电影音乐制作人，他与中国的合作已经有很多个年头了，自己的个人网站甚至还有中文版。早在2005年，他便与北京的电影演员合作进行配乐了。格里高日告诉记者，这些经历都非常美妙，他在乐队的创作中也会加入不少中国元素，遥远的东方让他着迷。

贝斯手安杰伊是4个孩子的父亲，其中最大的23岁，最小的才刚1岁。音乐对他的家庭产生了巨大的影响。他的孩子们都非常喜欢音乐，并且以自己的父亲为荣。安杰伊透露，他的女儿已经开始唱歌，并且希望将来能出版属于自己的专辑。而他作为父亲，也在一直激励着自己的孩子。

另一位贝斯手托马什对于威士忌有着特别的偏爱，而到了中国后他也品尝了许多中国的酒，并且对之赞不绝口，特别是中国的白酒，他每次来都会买很多。托马什说，中国的城市蕴藏着无限可能，他很喜欢在街头游荡，好好欣赏东方的一切。

摇滚乐队在中国一向很受欢迎，民间与国外乐队的交流也非常多。而作为ROAN这样的高水平乐队，而且与中国有着深深的联系，自然是深受大家的喜爱。愿他们能给我们带来更多的高水平演出。（文/张和轩）

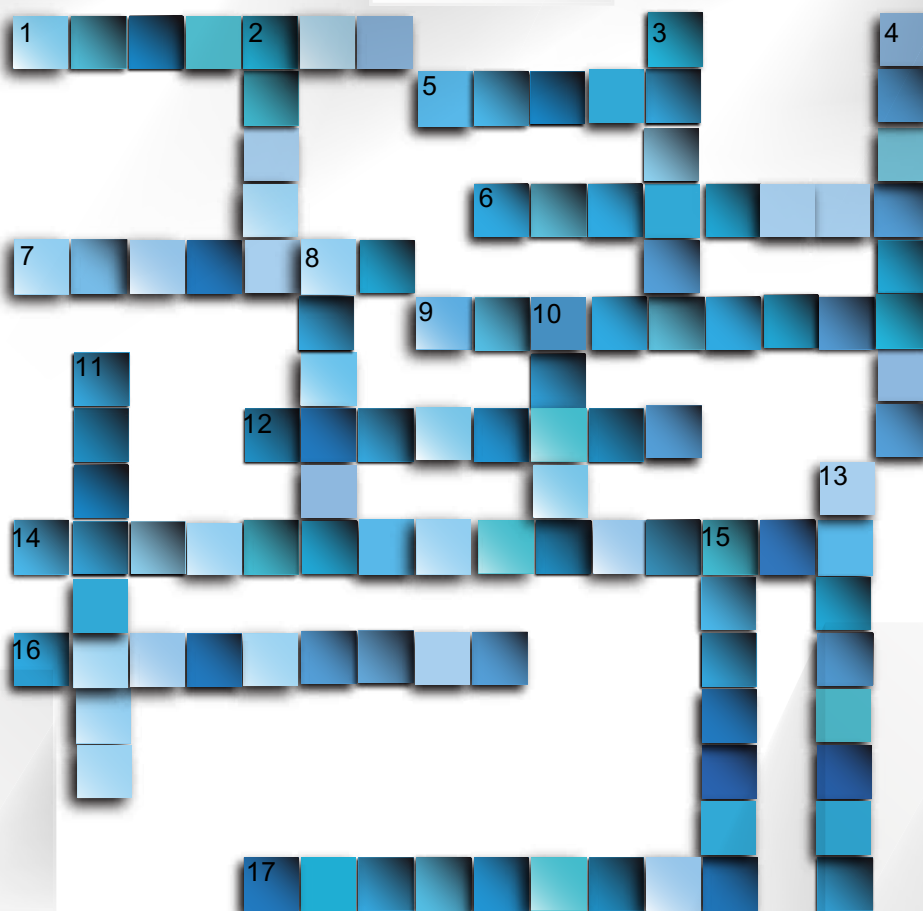

横 向

- 一. 金庸小说《鹿鼎记》中天地会的总舵主。
- 二. 一种古老的鸟类，曾被认为是现代鸟类的祖先。
- 三. 印度由甘地倡导的反对英国殖民统治的斗争方式。
- 四. 明朝的一位发明家，是世界上第一个利用火箭飞行的人。
- 五. 一部美国动画片，主角是四只海龟变成的超级英雄。
- 六. 计量海洋上距离的长度单位，等于1852米。
- 七. 手指的纹理，也指它的印迹。
- 八. 世界上现存最高的陆生动物，主要分布在非洲。
- 九. 即中国传统的绘画。
- 十. 《三国演义》中刘备向诸葛亮托孤的地名。
- 十一. 中东国家叙利亚的首都。
- 十二. 中国历史上的第二个朝代。
- 十三. 德国哲学家，是马克思的亲密战友。
- 十四. 我国的国歌歌名。

纵 向

1. 历史事件，赵匡胤建立宋朝前夕所进行的一场政变。
2. 加拿大医生，为了支援中国的抗战事业而牺牲。
3. 清朝王公贵族之家女儿的称谓。
4. 非洲国家，主办2010年世界杯足球赛。
5. 我国标志性古代建筑物之一，起军事防御的作用。
6. 指快速致富的人，有贬义。
7. 成语，以秦朝赵高的典故，比喻故意颠倒黑白，混淆是非。
8. 战国时的秦国丞相，曾主持编辑《吕氏春秋》。
9. 中国国民党在1925年创办的军队名称，简称“国军”。
10. 成语，比喻首先做某件坏事的人。
11. 我国五大国有商业银行之一。
12. 北京的国家体育场的俗称。
13. 曹操创作的一首乐府诗，有名句“老骥伏枥，志在千里”。

Pionowo

2. Jest nią np. Jangcy czy Amur.
3. Stolica południowochińskiej prowincji Guangdong, wielki ośrodek handlowy i targowy.
4. Najwyższe góry świata.
8. Drapieżne zwierzę z rodziny kotowatych. W Chinach występuje zarówno na północno-wschodnich, jak i południowo-zachodnich obrzeżach kraju.
10. Popularna na świecie nazwa walut, stosowana m.in. w Hongkongu i Singapurze.
11. Kolor kojarzony w Chinach ze szczęściem, radością i pomyślnością, a w Europie raczej z agresją lub erotyką.
13. Unosząca się w powietrzu zabawka kontrolowana za pomocą sznurka. Wynaleziona w starożytnych Chinach, pierwotnie z myślą o zastosowaniach militarnych.
15. Chiński klasztor uważany za kolebkę sztuk walki.

Poziomo

1. Mączna potrawa. O palmę pierwszeństwa w jej wynalezieniu spierają się Włosi i Chińczycy.
5. Podstawowy surowiec do produkcji porcelany.
6. Jest nią np. Gobi czy Takla Makan.
7. W Chinach pita z reguły w wersji zielonej, w Europie – raczej czarnej.
9. Państwo w Azji Południowo-Wschodniej położone na 17,5 tys. wysp. Posiada największą na świecie populację wyznającą islam.
12. Gwiazdor filmowy i mistrz sztuk walki, znany m.in. z roli w „Wejściu smoka”.
14. Kolej ... – jedyna linia kolejowa, którą dojechać można bezpośrednio z Europy do Chin.
16. Instrument muzyczny, którego popularności zawdzięczamy uwielbienie Chińczyków dla Fryderyka Chopina.
17. Dzielnica zamieszkała przez chińską diaspore, jak również tytuł filmu Romana Polańskiego.

LOT Upgrade – nowa oferta pozwalająca na podróżowanie w klasie biznes w atrakcyjnej cenie

Teraz Ty decydujesz, ile chciałbyś zapłacić za podwyższenie standardu podróży. Składasz ofertę, a my do 48 godzin przed planowaną podróżą poinformujemy Cię, czy Twoja oferta została zaakceptowana i czy będziesz mógł skorzystać z udogodnień wyższej klasy podróży.

Szczegóły na lot.com

DAVID GARCIA
PILOTUJĘ PROGRAM LOT UPGRADE. DLA CIEBIE

LOT升舱——全新定价方案，满意的价格，尽享公务舱的旅程

现在由您决定，您想支付多少来提高旅行标准。给出您的价格，我们会在航班起飞48小时前通知您，您的出价是否被接受以及您的旅行是否更舒适。

详情尽在：lot.com

DAVID GARCIA
戴维·夏恰
升舱导航，为您所想

POLISH AIRLINES

A STAR ALLIANCE MEMBER

lot.com

Pobierz aplikację mobilną!
欢迎下载移动软件